

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

КАШИНСЬКА Олена Євгенівна

**ОРГАНІЗАЦІЯ
ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
в схемах і таблицях**

Навчально-наочний посібник

Старобільськ – 2018

Розповсюдження й тиражування без офіційного дозволу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” заборонено

УДК 640.4(075.8)

Рецензенти:

- Мазін В. М.** – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри управління фізичною культурою та спортом Запорізького національного технічного університету (м. Запоріжжя);
- Гуцол А. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (м. Старобільськ).

Кашинська О. Є.

Організація готельного господарства в схемах і таблицях: Навчально-наочний посібник / О. Є. Кашинська. – Старобільськ : Вид-во ДЗ „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2018. – Ч. 1. – 188 с.

Матеріал, який представлено у посібнику, охоплює основні теми та розділи дисципліни „Організація готельного господарства”, структура посібника продиктована логікою викладання курсу. Весь матеріал представлено у зручних для сприймання схемах та таблицях.

Посібник стане у нагоді студентам спеціальностей 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм” денної та заочної форм навчання, викладачам та усім зацікавленим.

УДК 640.4(075.8)

Рекомендовано до друку Вченою радою Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 6 від 22 грудня 2017 р.)

©Кашинська О. Є., 2018 р.
© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2018 р.

Зміст

Передмова		4
Тема 1.	Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства	6
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 1</i>	20
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 1</i>	26
Тема 2.	Історія розвитку готельного господарства України	27
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 2</i>	38
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 2</i>	42
Тема 3.	Нормативно-правове регулювання готельної індустрії	44
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 3</i>	51
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 3</i>	53
Тема 4.	Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства	55
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 4</i>	64
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 4</i>	68
Тема 5.	Характеристика основних типів засобів розміщення	69
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 5</i>	82
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 5</i>	87
Тема 6.	Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства	89
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 6</i>	97
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 6</i>	103
Тема 7.	Класифікація підприємств готельного господарства України	104
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 7</i>	109
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 7</i>	115
Тема 8.	Формування предметно-просторового середовища готелю: функціональна організація приміщень житлової групи та нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства	116
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 8</i>	137
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 8</i>	146
Тема 9.	Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств.	148
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 9</i>	165
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 9</i>	170
Тема 10.	Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства	172
	<i>Завдання для самодіагностики знань до теми 10</i>	181
	<i>Список використаної та рекомендованої літератури до теми 10</i>	186

Передмова

Головним завданням вищого навчального закладу є становлення фахівців тієї чи іншої галузі, яке відбувається з першого року навчання та вдосконалюється з кожним наступним роком. Враховуючи це, потрібно починати формувати основні знання, вміння вже з перших курсів, коли закладаються база та умови підвищення якості підготовки фахівців.

Проблема забезпечення високоякісної підготовки студентів, на нашу думку, повинна розглядатися з точки зору трьох складових: по-перше, з особливих підходів викладання змісту нормативних фахових дисциплін; по-друге, з особливих підходів до методики викладання фахових дисциплін та їх методичного забезпечення; по-третє, з особливих підходів щодо оцінки знань студентів, їх відношення до навчального процесу.

На нашу думку, потрібно розпочати з першої складової – із змістовного наповнення фахових дисциплін, а саме із подачі матеріалу для вивчення.

У підготовці фахівців готельного господарства визначну роль має фахова дисципліна „Організація готельного господарства” з циклу професійної та практичної підготовки, у процесі вивчення якої в студентів формуються професійно-орієнтовані знання, практичні вміння та навички стосовно професійної діяльності.

Вивчення та засвоєння дисципліни „Організація готельного господарства” підкріплено наявністю значної кількості різноманітних підручників, навчальних посібників та інших інформаційних джерел, в яких належним чином висвітлюються теоретичні положення та практичні аспекти функціонування готельного господарства (С. І. Байлік, О. М. Головка, Г. Я. Круль, М. П. Мальська, Т. Г. Сокол та ін.), спрямовані на оволодіння дисципліною „Організація готельного господарства” та засвоєння студентами теоретичних та практичних основ організації функціонування підприємства готельного господарства на ринку, сприйнятті ними готельного господарства як невід’ємної частини сфери туризму України, яка набуває все більшого значення в економічному житті країни.

Загалом, дисципліна „Організація готельного господарства” охоплює великий об’єм матеріалу, який потрібно не тільки опрацювати, але й усвідомити та надалі ефективно використовувати в професійній діяльності. Тому ми спробували систематизувати інформацію та подати головні її положення в стислому, структурованому та схематичному вигляді, що дасть змогу студентам сформувати систему знань та вмінь з організації діяльності готельного підприємства, технологічного процесу обслуговування туристів у готелях, організації готельного сервісу швидко та наочно.

Використання опорних схем та таблиць разом із лекційним матеріалом дозволяє не лише структурувати матеріал, а й викладати його ієрархічно, із збереженням усіх взаємозв’язків та допомагає студентам на всіх етапах розумової діяльності зосередити увагу

на основних термінах, моментах, фактах; сприяє кращому засвоєнню даної інформації та формуванню інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Це і є основна **мета** навчального посібника.

Представлена в посібнику інформація охоплює основні теми дисципліни „Організація готельного господарства”, які передбачені для опрацювання під час першого року вивчення даної дисципліни. Структура посібника зумовлена логікою викладання курсу: від історії створення перших засобів розміщення до сучасних готельних комплексів; від нормативно-правового регулювання готельної індустрії до сучасних підходів до класифікації підприємств готельного господарства в світі та в Україні; від формування предметно-просторового середовища готелю до організації його інтер'єру.

Теми вміщують ілюстративні приклади, схеми, таблиці, в яких відображено нову статистичну інформацію, зокрема й описи останніх тенденцій у розвитку готельної справи, зміни в нормативно-правовому регулюванні готельної індустрії тощо.

Ступінь засвоєння матеріалу студенти можуть перевірити за допомогою тестових завдань ознайомчо-орієнтовного та продуктивно-синтетичного рівнів; термінологічного словника (глосарію) основних понять.

Варто зауважити, що будь-яка схема, таблиця завжди полегшує реальну складність інформації, але одночасно спрощує й її сприйняття та розуміння. Так як будь-яка схема та таблиця не може перенести комплексне уявлення про тему, то після кожної із них студенти можуть знайти список використаних та рекомендованих джерел, аналіз яких дозволить ґрунтовно та всебічно засвоїти сутність матеріалу.

Посібник стане у нагоді студентам спеціальностей 241 „Готельно-ресторанна справа”, 242 „Туризм” денної та заочної форм навчання, викладачам та усім зацікавленим.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”.

Історія розвитку світового готельного господарства

- 1.1. Терміни і визначення понятійного апарату „гостинність” і „готельне господарство”.
- 1.2. Історія розвитку світового готельного господарства.
- 1.3. Готельне господарство світу на сучасному етапі.

1.1. Терміни і визначення понятійного апарату „гостинність” і „готельне господарство”

Гостинність з наукової точки зору визначає систему заходів і порядок їх здійснення з метою задоволення найрізноманітніших побутових, господарських і культурних запитів гостей туристських підприємств, їх завбачливого обслуговування наданням низки послуг.

Термін уведений європейськими експертами конфедерації національних асоціацій готелів і ресторанів (ХОТРЕК), утвореної у 1982 році

Індустрія гостинності – це сфера підприємництва, що складається з таких видів обслуговування, які ґрунтуються на принципах гостинності і характеризуються щедрістю та доброзичливістю у ставленні до гостей

Згідно з тлумачним словником Вебстера

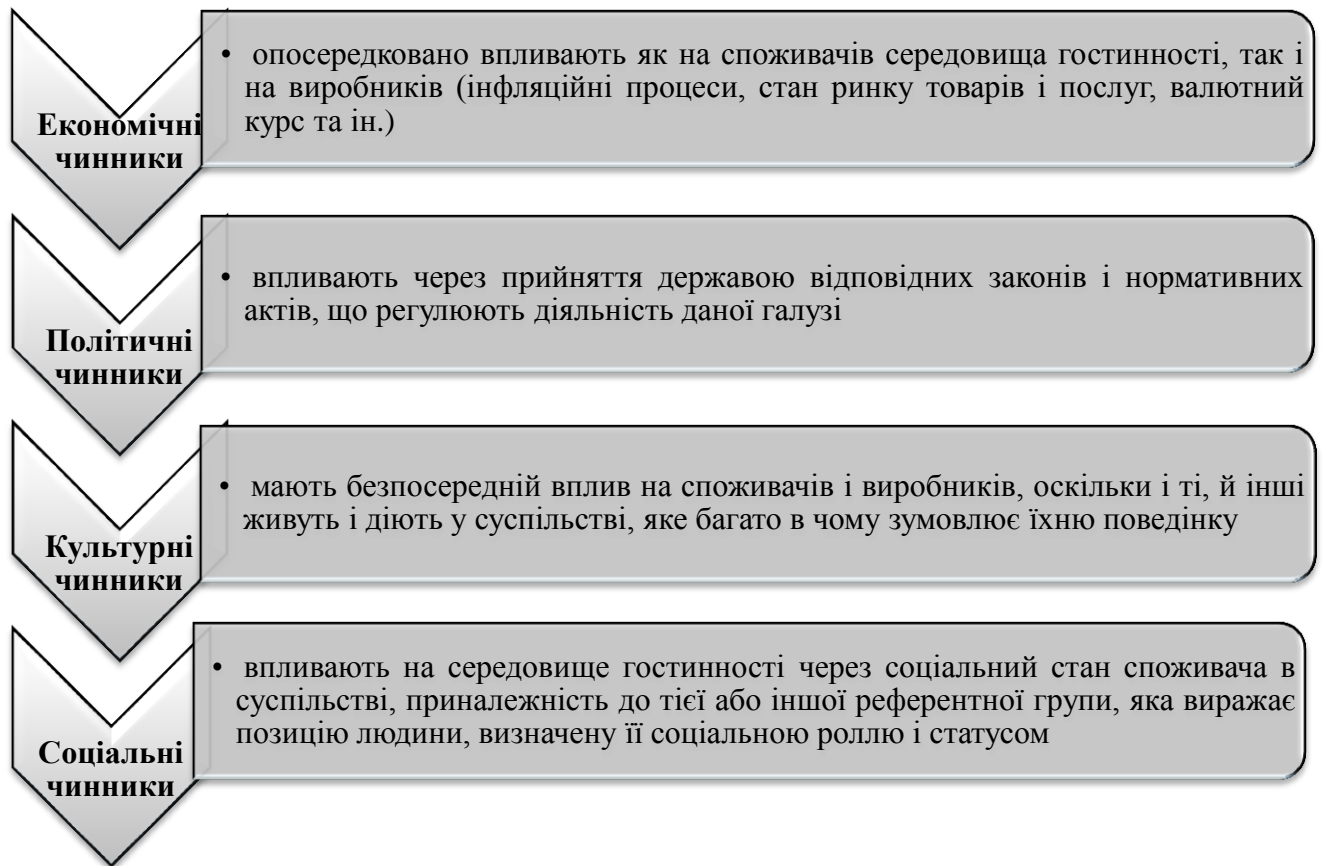
Позитивний образ у сфері гостинності має створюватися за допомогою всебічного використання ресурсів гостинності, комфортного середовища гостинності, стратегії та концепції гостинності.

Рис. 1.1. Фактори, які впливають на середовище гостинності

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Зовнішні фактори, які впливають на середовище гостинності

Спеціалізовані фактори, які впливають на середовище гостинності

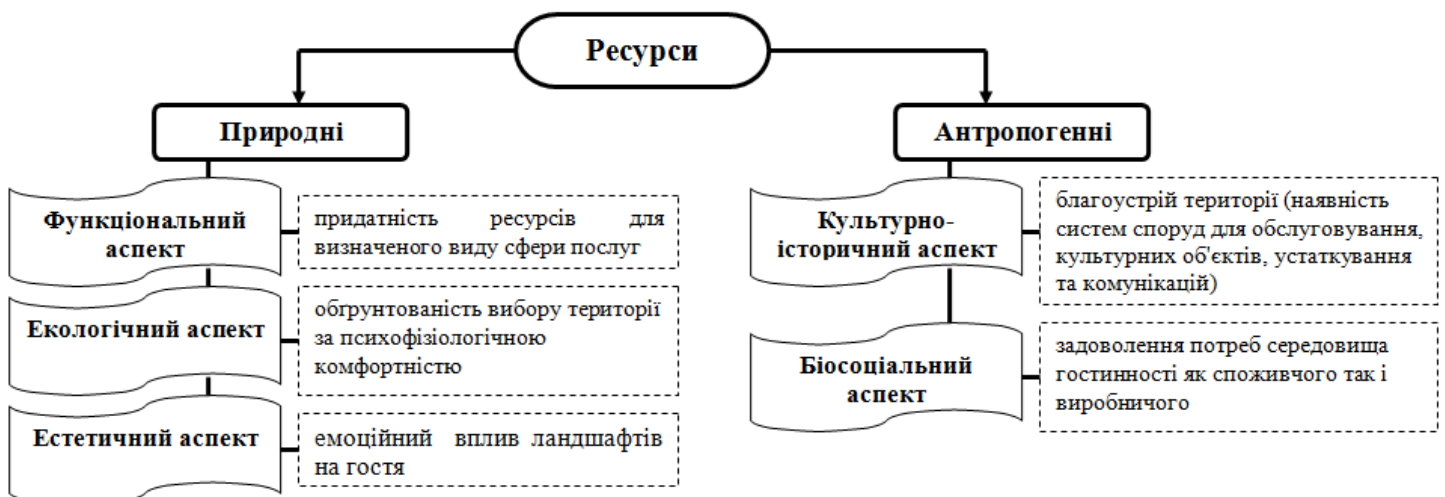

Рис. 1.2. Ресурси гостинності

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Рис. 1.3. Концепції гостинності

Професії гостинності визначаються всією розмаїтістю сфери послуг (матеріального і соціально-культурного характеру), в якій відбувається безпосередній контакт споживача з виконавцем послуги.

Індустрія гостинності є збірним поняттям, що охоплює різні форми діяльності в сфері послуг, пов'язані з прийомом і обслуговуванням гостей з метою отримання прибутку. Вона охоплює всю сферу послуг, включаючи готельну та ресторанну справу, туристський і транспортний бізнес, рекреаційну індустрію, конгресний бізнес і комерційне шоу, ігровий бізнес.

Термін „**організація**” трактується як впорядкування складових організаційної структури або як організаційне забезпечення реалізації різних функцій.

(франц. organisation — надаю структурний вигляд, улаштовую)

Готельне господарство — це „сукупність готелів усіх типів, що використовуються для прийому й обслуговування гостей”.

Енциклопедичний словник-довідник з туризму

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Готельне господарство – це частина соціальної інфраструктури регіону, яка створює сприятливі умови для руху, облаштування населення та є показником благоустрою соціального простору в рамках міста, культурно-ділових об’єктів

З економічного погляду

Готельне господарство – це компонент сфери послуг, основним видом діяльності якої є приймання, розміщення, надання різноманітних видів послуг, пов’язаних із перебуванням споживачів за межами свого постійного місця проживання

З точки зору маркетингу

Готельне господарство є основним складником матеріально-технічної бази туризму, який забезпечує повно сервісне комплексне обслуговування туристів.

З точки зору туризмологів

Готельне господарство – готельні підприємства різних типів, що приймають клієнтів та надають їм послуги з розміщення, харчування, додаткові й суміжні послуги та є розвинутою інфраструктурою регіону, яка сприяє розвитку супутніх галузей та має мультиплікаційний ефект.

Організація готельного господарства – це комплекс впорядкованих організуючих дій, спрямованих на забезпечення взаємодії предметів, знарядь праці і трудових операцій у процесі виробництва і надання послуг.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

1.2. Історія розвитку світового готельного господарства

Період	Країна	Мотив для подорожі	Засіб розміщення	Визначення
Стародавній (IV тис. до н.е. – середина V ст. н.е)	Близький Схід, Азія, Закавказзя	господарські потреби (обмін, торгівля)	хани	– заїжджі двори для купців, що мали загони для верблюдів, приміщення для ночівлі людей, оточені фортечною стіною, яка захищала від природних стихій, від розбійників, що грабували каравани
			караван-сараї	два типи караван-сараїв: зальні і з внутрішнім подвір'ям. Зальні караван-сараї (зустрічаються у Вірменії) – це прямокутні будівлі, розділені на нефи. Середній неф був призначений для людей і товарів, а в бокових розміщувалися тварини. У другому типі караван-сараїв для ночівлі людей і зберігання товарів були призначені відкриті у внутрішній двір невеликі приміщення, розташовані в один чи декілька ярусів, худоба знаходилися в дворі.
	Ассірія, Вавилон		таверни	– будинки для прийому гостей, що спеціалізувалися, в основному, на продажу їжі та хмільних напоїв, а іноді й інших – інтимних послуг, чому й мали сумнівну репутацію.
	Давня Греція		каталогії	– загальнодоступні <u>приватні</u> заїжджі двори
			пандокеї	– <u>державні</u> заїжджі двори
		паломництво	хоспітеліуми	– <u>безкоштовні</u> притулки для подорожніх при великих і знаменитих храмах, що утримувались на державний кошт
	Рим, Мала Азія, Галлія	державні потреби: контроль території, передача указів та інших відомостей, дипломатичні цілі	мансіонес	– державні заїжджі двори для кур'єрів та державних службовців
	Греції	публічні зібрання, бесіди	лесхі	місця публічних зібрань і філософських бесід

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Період	Країна	Мотив для подорожі	Засіб розміщення	Визначення
	Дельфи, Ефес, Сіракузи, Афіни, Олімпія, Коринф, Рим	державні урочистості, храмові свята, торговельні ярмарки, кінні та гімнастичні змагання	леонідіон	„спортивні готелі” для учасників Олімпійських ігор
	Давній Рим		стабули або стабулярії	– приватні заїжджі двори, диференційовані за ціновою ознакою, комфортні засоби розміщення, з власними конюшнями
			кумпони	– скромні сільські трактири
			едили	здійснювали нагляд за заїжджими дворами і тавернами; це виборні державні посадові особи, які відповідали також за охорону порядку в місті, наглядали за якістю товарів на ринках, міським будівництвом, водогonom, шляхами, постачанням
	Стабія (Рим), Канобус (Александрія), Помпея	відпочинок і лікування	курортні готелі	„готелі” з джерелами мінеральних вод, театрами, стадіонами та галереєю скульптур
	Нікея – 325 р., Карфаген – 398 р.	культові та місіонерські цілі	ксендохії	– заїжджі двори для служителів культу та прочан при міських єпархіях та в місцях особливого поклоніння
Середньовіччя (V-XV ст. н.е.)		паломництво	монастирі або странноприймні будинки при рицарських та монашеских орденах	у них паломники отримували не тільки ночівлю, але й їжу, побутові та медичні послуги, іноді їм пропонували навіть супровід у дорозі. Все це було практично безкоштовним, хоча пожертви охоче приймалися
	Іспанія		альбегерії та оспіталії	– притулки для паломників та інших мандрівників
	Єрусалим, Швейцарія		госпиції	– странноприймні будинки, які повинні були надавати пілігримам ночівлю, харчування, медичну допомогу та ванни.
	Японія		осі	– кімнати для ночівлі паломників

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Період	Країна	Мотив для подорожі	Засіб розміщення	Визначення
	Англія Швейцарія		інни та остерії	– приватні заїжджі двори та трактири, що спеціалізуються на продажі їжі та напоїв, але також надають відпочинок і ночівлю
	Італія			з'являються перші „готельні об'єднання” — гільдії та союзи власників трактирів і готелів
	Англія		поштові станції	для відпочинку та ночівлі пасажирів поштових карет
	Японія		хондзин хатаго	– засіб розміщення для японських феодалів-чиновників („даймьо”) – засіб розміщення для слуг даймьо
Новий час (XVI ст. – початок XX ст.)	Греція Італія Англія Франція Швейцарія Німеччина	культурні та освітні потреби (знайомство з видатними пам'ятками людської цивілізації, пізнання різних культур і народів)	отель (hôtel)	будинки палацової архітектури, (від французької мови) або багатоквартирні будинки, в яких квартири здавалися на місяць, тиждень або на один день
	у період – XVII-XVIII ст. – готельна справа стає бізнесом			
	Італія Бельгія Франція Німеччина	відпочинок та оздоровлення	розкішні курортні вілли та інші заклади розміщення у курортних місцях	комфортабельні та для заможних людей
	Німеччина Швейцарія	нові види туризму – культурно-пізнавальний, на відпочинок і лікування, розважальний	– курортний готель „Бадише-Хоф” у Баден-Бадені, – „Гранд-отель Швайцерхоф” в Інтерлакені	будівництво готелів у культурних центрах, місцях відпочинку, на курортах
	Лондон		готель „Савой” Цезаря Рітца	
	США		заїжджі двори і таверни	перші заклади розміщення, що будувались у містах і на великих шляхах. Поява першого такого заїжджого двору датується 1607 р. (XVII ст.).

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Період	Країна	Мотив для подорожі	Засіб розміщення	Визначення
	США		перший готель сучасного типу	– 170-кімнатний „Tremont House” – був відкритий у Бостоні у 1829 р. Він вже мав реєстратуру, службу коридорних, замки на дверях номерів, умивальники в номерах і навіть безплатне мило для гостей.
	США			готельна справа в XIX ст. розвивається швидкими темпами, зростає якість технічного оснащення готелів. Уже в першій половині XIX ст. великі готелі оснащуються сантехнікою, в них з'являється ліфт і електрика.
	США		Готелі-палаці	з'являються в усіх великих містах і на курортах Америки: „Palmer House” у Чикаго, „St. Charles” і „St. Louise” у Нью-Орлеані, „Planter's Hotel” у Сент-Луїсі, „Hotel del Coronado” у Сан-Дієго (Каліфорнія), курортні готелі „Breakers Resort” у Палм-Біч (Флорида) та „Greenbriar Resort” у Західній Вірджинії тощо
	США 1925 р		мотель	– заклад розміщення для автомобілістів
	США 1908 р.	подорожі бізнесменів та комерсантів	готель у м. Буфало „Buffalo Statler”	готель, що орієнтувався виключно на ділових клієнтів. Це була принципово нова концепція у готельній справі, заснована на наданні гостям максимальних зручностей
			фешенебельні готелі	обов'язковими для них стали такі спортивно-розважальні елементи, як плавальні басейни сучасних конструкцій закритого і відкритого типів, сауни, солярії, гімнастичні і спортивні зали з кабінетами для масажу, косметичні салони, бари, нічні клуби
Сучасний етап (друга половина XX ст. – початок XXI ст.)		значний розвиток автомобільного транспорту	мотелі, кемпінги та ін.	нові типи готельних комплексів для автотуристів

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Період	Країна	Мотив для подорожі	Засіб розміщення	Визначення
		розвиток водного туризму	ботелі, ботокемпінги, флотелі, флотокемпінги	нові типи готельних комплексів для водного туризму

Вплив зовнішніх факторів на вигляд готельного господарства в XX столітті

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

1.3. Готельне господарство світу на сучасному етапі

На сучасному етапі світове готельне господарство сформовано орієнтовно 350 тисячами комфортабельних готельних підприємств. Номерний фонд становлять понад 14 млн номерів (~ 20 млн місць).

Кількість готелів за регіонами

Місце в рейтингу	Регіон	Кількість готелів у % співвідношенні до світового готельного фонду
1	Європа	45%
2	Америка	30%
3	Азія	14%
4	Африка	3%
5	Австралія й Океанія	3%

Показник забезпеченості готелями
визначається кількістю готельних місць на 1000 жителів певної країни (центру).

- Австрія – 86,
- Швейцарія – 42,
- Італія – 29,
- Франція – 23.

визначає забезпеченість країни чи центра готелями

Коефіцієнт завантаженості готелю
обраховується як відношення номерів (місць), проданих клієнтам за певний період, до пропускну здатності готелю (кількості номерів і місць, що знаходяться в обігу) і найчастіше виражається у відсотках.

- Оптимальний рівень завантаженості знаходиться у межах 60–80%. Це дає можливість забезпечити рентабельність готелю, уникаючи його надмірного зношування. Межею „виживання” вважається 40% завантаженості.

визначає ефективність використання готелів

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Особливості розвитку міжнародних готельних мереж

Готельний ланцюг – це об’єднання кількох готельних підприємств у колективний бізнес, що проводиться під єдиним керівництвом, у межах єдиної концепції просування продукту і під спільною торговою маркою.

В організаційній структурі управління готелями у світовій готельній індустрії сформувалися різні моделі організації готельної справи.

Перша модель пов’язана з іменем швейцарського підприємця Цезаря Рітца	Друга модель пов’язана з іменем американця Кемонса Вілсона (готельний ланцюг Holiday Inn)	Третя модель – „незалежні” готельні ланцюжки (наприклад, Best Western)
<ul style="list-style-type: none"> •європейські традиції вишуканості та аристократизму, •нині ця модель зазнала кризи.	<ul style="list-style-type: none"> •вирізняється значною гнучкістю при задоволенні потреб клієнтів у поєднанні з дотриманням високих стандартів обслуговування; •єдність стилю (архітектура, інтер’єр), позначень і зовнішньої інформації; •швидкість реєстрації клієнтів; •номери, передбачені для постійних клієнтів; •сніданок „шведський стіл”, наявність конференц-залу; •гнучка система тарифів; •єдине управління, маркетинг і служба комунікації.	<ul style="list-style-type: none"> •під єдиною торговою маркою об’єднуються готелі за однорідними ознаками, що витримують певні стандарти і набори послуг, незалежно від країни розташування; •готелі-члени ланцюга сплачують внески до єдиного фонду, який витрачається на спільну рекламну і маркетингову діяльність, просування продукту; •повністю зберігається їхня фінансово-економічна та управлінська самостійність.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Згідно з класифікацією, запропонованою Міжнародною готельною асоціацією (МГА), готельні ланцюги можна умовно поділити на такі три категорії:

перша – корпоративні ланцюги – готельні корпорації, що володіють численними підприємствами;

друга – ланцюги незалежних підприємств, що об’єднуються для використання загальної системи бронювання, концепції маркетингу, реклами та інших дорогих для окремого підприємства послуг;

третья – ланцюги, що надають управлінські послуги.

- Досить високий рівень і постійна якість обслуговування,
- ідентичність на різних підприємствах ланцюга,
- доступність цін,
- наявність єдиної системи бронювання,
- вкладаються значні кошти в удосконалення матеріальної бази, виробничих технологій,
- створюються „стандарты обслуговування”,
- найм та підготовка фахівців обходиться дешевше,
- спрощується контроль за якістю послуг,
- клієнт чітко уявляє собі, який рівень обслуговування очікує його на підприємствах одного ланцюга.

- Ланцюги обмежені в створенні своїх специфічних особливостей,
- їх продукт набуває знеособленого характеру, що призводить до уніфікації обслуговування незалежно від місця розташування готелю і зниження інтересу до пропозиції цього сектора на ринку розміщення.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Приналежність готельних ланцюгів до певної країни

Країна	Готельний ланцюг
США	Best Western International, Choice International, Holiday Hospitality, Marriott Hotels, Hospitality Franchise System, Carlson Hospitality Worldwide, Hilton Hotels Corporation, ITT Sheraton та ін.
Франція	Accor, Club Mediterrance та ін.
Великобританія	Forte Hotels, Holiday Hospitality та ін.
Іспанія	Sol-Melia та ін.
Гонконг	New World Renaissance, Shangri-La, Mandarin Oriental та ін.
Японія	Prince Hotels, Tokyo Hotel Group та ін.
ПАР	Protra Hotels and Inns, Karos Hotels та ін.
Мексика	Grupo Posadas de Mexico, Grupo Situr та ін.
Куба	Cubatur та ін.
Бразилія	Othon Hotels та ін.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

1. ПОГЛИБЛЕННЯ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ГОТЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ

- *спеціалізовані* підприємства згідно профілю виробничої діяльності орієнтуються на обслуговування певної категорії гостей, формують вузький перелік послуг, наприклад, зорієнтований на клієнтів, які приймають участь у конференціях, конгресах, проводять активний відпочинок та ін.

2. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ВИРОБНИЦТВА

- *диверсифікація* (лат. diversion – відволікання, відхилення) готельного підприємства визначається розширенням послуг (розважальні, спортивно-оздоровчі, торговельні, спеціалізовані);
- *диверсифікація виробництва* – це важливий напрямок оптимізації технологічного процесу у готельному бізнесі, що пов'язується з розширенням виробничих можливостей готельного підприємства за рахунок раціонального використання ресурсів (використання інформаційних електронних систем управління і резервування місць, систем управління і контролю номерним фондом, використання технічних засобів, ведення рахунків, безпеки тощо).

3. УТВОРЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ФОРМ В ОРГАНІЗАЦІЇ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ — МІЖНАРОДНИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ

- *готельні ланцюги* — це об'єднання групи підприємств, які здійснюють колективний бізнес і дотримуються в організації бізнесу єдиних стандартів, перебувають під безпосереднім єдиним контролем апарату управління.

4. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ У ГОТЕЛЯХ

- персонал запам'ятовує ім'я клієнта, його улюблені напої, намагається створити у нього враження, що він є бажаним гостем. На це спрямовані й так звані «компліментарні послуги» – привітальний коктейль (у Туреччині та Єгипті – чашечка чаю з каркаде), на Балі – склянка жасминового чаю), цукерка або шоколадка на ніч на ліжку (в Австрії – альпійський кекс на столику біля ліжка), зустріч або проводи групи з оркестром, невеличкі сувеніри, фрукти і мінеральна вода тощо.

5. ГЕДОНІЗАЦІЯ СЕРВІСУ

- *гедонізація* сервісу полягає в тому, що персонал намагається зробити перебування гостя в готелі максимально радісним не тільки через люб'язне обслуговування, послужливість, «компліментарні» послуги, але й через організацію низки приємних традицій, як наприклад, «хеппі аye» – «щаслива годинка», коли гостей пригощають келихом шампанського або фірмовими стравами та напоями.

6. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ

- *екологізація готелю* побудована не тільки на використанні екологічно чистих продуктів та напоїв, екологічно безпечних матеріалів в інтер'єрі та обладнанні, але й на економії ресурсів через регулювання подачі тепла, світла, електроенергії, використання «безвідходних» технологій.

7. ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

- *комп'ютеризація* готелів нині відбувається швидкими темпами за двома основними напрямками: підключення до світових комп'ютерних мереж бронювання та автоматизація трудомістких технологічних процедур з керування готелем, життєзабезпечення та забезпечення безпеки;
- *інтерактивні технології* дозволяють привітати гостя в номері, надати йому послуги перегляду вибраних ним телепрограм, а також – послуги Інтернету та електронної пошти, дають можливість замовити в номер їжу та напої, забронювати місце в літаку, купити речі за відеокаталогом, взяти участь у відеоконференції на відстані. Ці технології також допомагають провести випуску та розрахунок з гостем прямо в номері.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення термінів „гостинність”, „індустрія гостинності”, „організація”, „готельне господарство”, „організація готельного господарства”.
2. Назвіть чинники, які впливають на формування середовища гостинності. За якими аспектами аналізують ресурси гостинності?
3. Назвіть основні етапи розвитку готельної справи у світі. Які заклади гостинності були притаманні кожному етапові?
4. Назвіть передумови розвитку готельної справи у різні історичні періоди.
5. Чому серед країн світу найбільшу готельну базу мають США?
6. Як розрахувати коефіцієнт завантаженості готелю?
7. Як визначити показник забезпеченості готелями?
8. Дайте визначення поняття „готельні ланцюги”, назвіть основні їх види та дайте коротку характеристику кожного.
9. В чому проявляється спеціалізація, диверсифікація, концептуалізація та екологізація готельних послуг? Наведіть приклади.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Під контролем готельних ланцюгів, збудованих за моделлю організації готельної справи, що носить ім'я швейцарського підприємця Цезаря Рітца, перебуває понад 50 % готельних номерів у світі.		
2	Готелі в ланцюгах можуть бути об'єднані в результаті будівництва та купівлі підприємств готельною компанією; укладення з відомою готельною компанією-франчайзером угоди франчайзингу; підписання контракту на управління.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Гостинність як науковий термін – це...

- а) система заходів та порядок їх здійснення з метою задоволення найрізноманітніших побутових, господарчих і культурних запитів гостей туристських підприємств, їх запобігливого обслуговування наданням низки послуг;
- б) результат безпосередньої взаємодії виконавця та споживача, а також особиста діяльність виконавця, спрямована на задоволення потреб споживача;
- в) сукупність економічних відносин, які утворюються у процесі виробництва, реалізації і організації споживання цих послуг;

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

г) результат діяльності готельного підприємства, спрямованої на задоволення відповідних потреб туриста.

2. Термін „гостинність” був уведений...

- а) інспекторами Міжнародної готельної асоціації у 1972 р.;
- б) експертами ХОТРЕК у 1982 р.;
- в) інспекторами Всесвітньої туристичної організації у 1985 р.;
- г) фахівцями Міжнародної асоціації готелів і ресторанів у 1990 р.

3. Середовище гостинності визначається поєднанням таких чинників:

- а) зовнішніх і внутрішніх;
- б) зовнішніх і спеціалізованих;
- в) економічних і політичних;
- г) спеціалізованих і неспеціалізованих.

4. Індустрія гостинності є збірним поняттям, що охоплює:

- а) всю сферу послуг, включаючи готельну та ресторанну справу, туристський і транспортний бізнес, рекреаційну індустрію, конгресний бізнес і комерційне шоу, ігровий бізнес;
- б) діяльність готельних та ресторанних підприємств;
- в) сферу послуг, що надає населенню різноманітні послуги з розміщення, харчування, дозвілля.

5. Таверни і зайжджі двори були притаманні...

- а) Середньовічному етапові розвитку готельного господарства;
- б) Стародавньому етапові розвитку готельного господарства;
- в) Новому часу в розвитку готельного господарства;
- г) Сучасному періодові розвитку готельного господарства.

6. Серед перших притулків для подорожніх на Давньому Сході були:

- 1. лєсхі;
- 2. хани;
- 3. мансіонес.

7. Безкоштовні притулки для подорожніх при великих храмах Давньої Греції носили назву:

- 1. ксендохії;
- 2. пандокеї;
- 3. хоспітеліуми.

8. Перші притулки для християн у Давньому Світі називались:

- 1. ксендохії;
- 2. купони;
- 3. странноприйомниці.

9. Госпиції, засновані імператором Карлам Великим в епоху Середньовіччя, були:

- 1. першими комерційними закладами;
- 2. поштовими станціями на великих шляхах;
- 3. безкоштовними місцями розміщення для мандрівників.

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

10. Звідки походить слово "отель"?

1. це заїжджий двір;
2. будинок палацової архітектури;
3. странноприймний будинок при монастирі.

11. В який період готельна справа набуває ознак бізнесу?

1. у XVII - XVIII ст.;
2. у XIXст.;
3. У Другій половині XX ст.

12. В яких процесах знайшли відображення концентрація капіталів і централізація управління готелями?

1. у появі готельних ланцюгів;
2. у будівництві готелів сучасного рівня комфорту;
3. у масовому будівництві готелів.

13. Серед країн світу найбільшу готельну базу мають:

1. Франція;
2. США;
3. Італія.

14. Показник забезпеченості готелями визначається як:

1. кількість готельних місць, що знаходиться у продажу;
2. кількість готельних місць на 1000 проживаючих у готелі;
3. кількість готельних місць на 1000 жителів країни (центру).

15. Коефіцієнт завантаженості готелю - це:

1. відношення кількості проданих місць до пропускної здатності готелю;
2. відношення кількості місць під бронювання до їх загальної кількості;
3. відношення пропускної здатності готелю до загальної кількості місць у ньому.

16. Готельний ланцюг передбачає...

- а) об'єднання або будівництво готелів під спільною назвою;
- б) об'єднання кількох готельних підприємств у колективний бізнес, що проводиться під єдиним керівництвом, у межах єдиної концепції просування продукту і під спільною торговою маркою;
- в) управління готельним бізнесом на умовах франчайзингу з метою просування готельного продукту під спільною торговою маркою.

17. Диверсифікація готельного підприємства визначається:

- а) звуженням готельних послуг;
- б) розширенням готельних послуг;
- в) спеціалізацією на обслуговуванні певного контингенту споживачів;
- г) цілісною концепцією, що пронизує всі види діяльності.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

18. До зовнішніх чинників, що впливають на середовище гостинності відносять:

- а) економічні;
- б) природні;
- в) політичні;
- г) культурні;
- д) біосоціальні;
- е) соціальні.

19. Ресурси гостинності охоплюють оцінку природних ресурсів за такими аспектами:

- а) функціональним;
- б) екологічним;
- в) політичним;
- г) естетичним;
- д) культурно-історичним;
- е) історико-архітектурним;
- є) біосоціальним.

20. У розвитку готельного господарства виділяють такі етапи:

- а) Стародавній;
- б) Античний;
- в) Середньовічний;
- г) Давньоримський;
- д) Новий час;
- е) Американський;
- є) Сучасний.

21. Згідно з класифікацією, запропонованою Міжнародною готельною асоціацією (МГА), готельні ланцюги можна умовно поділити на такі категорії:

- а) корпоративні ланцюги;
- б) ланцюги незалежних підприємств;
- в) першокласні ланцюги;
- г) ланцюги економ класу;
- д) ланцюги, що надають управлінські послуги.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

1. Встановіть співвідношення між тенденцією та її характеристикою

Група А – тенденції	Група Б – характеристика
1. використання комп'ютерних та інтерактивних технологій	а) урізноманітнення асортименту готельних послуг.
2. диверсифікація готельних послуг	б) єдиний ідейний задум, який пронизує всю діяльність готелю.
3. індивідуалізація обслуговування	в) підключення до світових комп'ютерних мереж бронювання та автоматизація трудомістких технологічних процедур з керування готелем, життєзабезпечення та забезпечення безпеки; використання систем телекомунікацій.
4. „гедонізація” сервісу	г) залежність готелів від видів туризму, типу клієнтури

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

	та обраного нею тур продукту, смаків та інтересів гостей.
5. екологізація готельного продукту	е) використання екологічно безпечних матеріалів в інтер'єрі та обладнанні, „безвідходних” технологій.
6. спеціалізація пропозиції	ф) персонал намагається зробити перебування гостя в готелі максимально радісним через організацію низки приємних традицій.
7. концептуалізація діяльності готелів	г) компліментарні послуги.

№ тенденції	1	2	3	4	5	6	7
відповідна буква							

2. Установіть приналежність готельних ланцюгів до певної країни

Країна	Готельний ланцюг
1. США	Accor, Club Mediterrance та ін.
2. Франція	Prince Hotels, Tokyo Hotel Group та ін.
3. Великобританія	Forte Hotels, Holiday Hospitality та ін.
4. Іспанія	Sol-Melia та ін.
5. Японія	Best Western International, Choice International, Holiday Hospitality, Marriott Hotels, Hospitality Franchise System, Carlson Hospitality Worldwide, Hilton Hotels Corporation, ITT Sheraton та ін.

№ країни	1	2	3	4	5
Готельний ланцюг					

1.3 Тестові завдання, побудовані за принципом відновлення відповідної частини

1.3.1 Тестові завдання на відновлення послідовності

Встановити правильну послідовність, вказавши порядок цифрами.

Визначте ієрархію мотивів, що спонукали людей до подорожей починаючи з самого раннього мотиву (цифра 1) закінчуючи більш пізнім (цифра 8). Проставте цифри навпроти мотивів подорожей.

	культурні та освітні потреби
	відпочинок і лікування
	релігійне паломництво
	знайомства з видатними пам'ятками людської цивілізації, пізнання різних культур
	людська допитливість
	поїздки до „святих джерел”

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

	господарські потреби, потреби обміну, торгівля
	контроль території, передача указів та інших відомостей, дипломатичні цілі

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Гостинність – це

---

2. Індустрія гостинності – це

---

3. Організація – це

---

4. Готельне господарство – це

---

5. Організація готельного господарства – це

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 *Вкажіть зовнішні фактори, які впливають на середовище гостинності*

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

2 *Доповніть речення*

Позитивний образ у сфері гостинності має створюватися за допомогою всебічного використання

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 1. Поняття „гостинність” і „готельне господарство”. Історія розвитку світового готельного господарства

Гостинність, індустрія гостинності, організація, готельне господарство, організація готельного господарства, готельний ланцюг, показник забезпеченості готелями, коефіцієнт завантаженості готелю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 6 – 8.
2. Биржаков М. Б. Введение в туризм [Електронний ресурс] / М. Б. Биржаков. – СПб. : Издат. дом „Герда”, 2000. – 192 с. – Режим доступу : http://tourlib.net/books_tourism/birzhakov-tourism.htm.
3. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало [Електронний ресурс]. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/chapter-2121/>.
4. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotelno-go-gospodarstva-golovko-om.html>.
5. Енциклопедичний словник-довідник з туризму [Електронний ресурс] / авт.-уклад. : В. А. Смолій, В. К. Федорченко, В. І. Цибух ; передм. В. М. Литвина. – К. : Вид. Дім „Слово”, 2006. – 372 с. – Режим доступу : <http://leksika.com.ua/turizm/>.
6. Зінь Е. А. Регіональна економіка [Електронний ресурс] / Е. А. Зінь. – К. : ВД „Професіонал”, 2007. – 528 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/12210605/rps/gotelne_gospodarstvo#732.
7. Зорин И. В. Туризм как вид деятельности : учебник / И. В. Зорин, Т. П. Каверина, В. А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 288 с.
8. Кашинська О. Є. Підготовка фахівців готельного господарства в Російській Федерації : дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / О. Є. Кашинська ; Г. П. Щука ; ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Старобільськ, 2016. – С. 44.
9. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 8 – 40.
10. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 9 – 41.
11. Мальська М. П. Організація готельного господарства / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка [Електронний ресурс]. – К. : Знання, 2011. – 366 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/605-organizatsiya-gotelno-go-obslugovuvannya-malska-mp.html>.
12. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 8 – 26.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

- 2.1. Зародження готельної справи в Україні.
- 2.2. Розвиток готельного господарства України в другій половині XIX – на початку XX ст. Розвиток матеріально-технічної бази туризму в радянські часи.
- 2.3. Сучасний стан та перспективи розвитку готельного господарства України.

2.1. Зародження готельної справи в Україні

2.2. Розвиток готельного господарства України в другій половині XIX – на початку XX ст. Розвиток матеріально-технічної бази туризму в радянські часи.

1. Економічний та політичний розвиток Київської Русі
2. Вигідне географічне положення на перехресті торгових шляхів, культурні та релігійні зв'язки з країнами Середземномор'я, Балтики, Західної Європи
3. Перевезення пошти, вантажів
4. Збільшення кількості подорожуючих

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

1. Паломництво до відомих релігійних центрів Близького Сходу, а також до сформованих в Середні віки центрів паломництва в Україні – Києво-Печерської та Почаївської лаври.
2. Відкриття регулярного залізничного сполучення.
3. Розвиток туризму.

XVII ст.

ЦЕРКОВНІ
ГОСТИННІ ДВОРИ

звичайні або спеціалізовані житлові приміщення біля великих центрів паломництва — монастирів та храмів

XVIII ст.

ПОШТОВІ ДВОРИ
ТА СТАНЦІЇ

1. Економічне зростання.
2. Розвиток транспортної інфраструктури.
3. Піднесення просвітництва в Україні.
4. Широкі зв'язки з європейськими державами.

XIX ст.

„ЗЕЛЕНИЙ ГОТЕЛЬ”

побудований у 1803–1805 рр., належав Печерській Лаврі, складався з одного 4-поверхового і трьох 2-поверхових корпусів

I пол. XX
ст.

Мережа готельних закладів інтенсивно розширюється. Якість обслуговування відповідала світовим стандартам. Заклади розміщення Києва відповідно до їх **розташування і категорії клієнтів**, які обслуговувались, умовно поділялись на групи:

ГОТЕЛІ, РОЗМІЩЕНІ ПОРУЧ
ІЗ ВОКЗАЛОМ

функціонували чотири готелі, які розташовувались біля вокзалу і орієнтувались на обслуговування клієнтів, які прибували залізничним транспортом

ФЕШЕНЕБЕЛЬНІ ГОТЕЛІ

розташовувались у центрі міста і пропонували послуги світового рівня: розкішні ресторани з європейською кухнею, у кожному номері був телефон, центральне парове опалення, ванна, електричне освітлення та інші. Обслуговування забезпечував спеціально підготовлений персонал. „Європейський”, „Гранд-Отель”, „Континенталь”, „Отель-Савой”.

ГОТЕЛІ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ

орієнтувались на менш заможних клієнтів, розташовувались на центральних вулицях, біля готелів були спеціально обладнані стоянки для екіпажів; була достатньо висока якість обслуговування; обладнання номерів здійснювалось згідно європейських стандартів. „Австрія”, „Англія”, „Америка”, „Брістоль”, „Версаль”, „Ліон”, „Марсель”, „Краків”, „Сан-Ремо”, „Великий

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

„МЕБЛЬОВАНІ КІМНАТИ”

один з найпоширеніших типів невеликих засобів розміщення, розташованих у будинках житлового типу, що за помірну ціну надавали послуги, які за рівнем якості не поступались першокласним готелям. Ці заклади розташовувались у всіх районах міст. Мебльовані кімнати були оптимальними у співвідношенні ціна – якість. „У Львівської”, „У Іваницького”, „У Діякова”, „У Познякова” та ін.

„ПОДВІР’Я”, ЗАЇЗДЖІ ТА ПОСТОЯЛІ ДВОРИ

для невибагливих клієнтів та для тих, хто прибував до Києва на тривалий час

„СТРАННОПРИЙОМНИЦІ”

недорогі або зовсім безплатні засоби розміщення для богомольців при Свято-Успенському, Києво-Печерському, Софійському, Михайлівському, Покровському та Братсько-Богоявленському монастирях

1. Розвиток масового іноземного туризму в СРСР та міжнародний туристичний обмін.
2. Збільшується кількість поїздок людей з діловою метою.
3. Підвищується якість життя населення, збільшується кількість вільного часу, що стимулюють розвиток внутрішнього та ін. видів туризму.

II пол.
XX ст.

Здійснення націоналізації готельних підприємств і створення єдиної державної системи управління готельним господарством. Перша всесоюзна класифікація готелів у 1952 р. Підвищення рівня комфортності готелів, їх інженерно-технічного благоустрою. Будівництво великих готельних комплексів покращеної архітектури. Розпочинається підготовка професійних кадрів для готельного господарства.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНОЇ БАЗИ

У готелях запроваджуються системи холодного та гарячого водопостачання, монтуються ліфти, переоформлюються вестибюлі, відкриваються пункти харчування, упорядковується територія; у номерах обладнуються збірно-розбірні кабінки санвузлів, з'являються номери підвищеної комфортності тощо.

БУДІВНИЦТВО НОВИХ ГОТЕЛІВ

Складається комплекс вимог до готельного стандарту: сучасний комфорт, велика площа різного роду громадських приміщень, набір різних видів номерів, розвинена мережа харчоблоків і торговельних закладів, упорядкована територія, наявність автостоянки, достатній асортимент додаткових послуг.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

2.3. Сучасний стан та перспективи розвитку готельного господарства України

Таблиця 2.1

Кількість підприємств готельного господарства за типами,
їх середня місткість у 2015 році

Колективні засоби розмішування	Кількість КЗР, од	З них		Кількість розміщених осіб	Середня місткість КЗР	Кількість КЗР, які не працювали протягом року, од
		цілорічні	сезонні			
Готелі та аналогічні засоби розмішування, всього	2 478	2 232	246	4 297 190	53,5	84
готелі	1 508	1 442	66	3 682 858	66,4	32
мотелі	123	119	4	93 830	29,4	3
хостели	29	29	-	30 328	40,8	-
кемпінги	6	2	4	5 140	55,3	1
агротелі	-	-	-	-	-	-
гуртожитки для приїжджих	105	103	2	121 716	67,1	12
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розмішування	707	537	170	363 318	28,5	36

Таблиця 2.2

Колективні засоби розмішування

	Кількість колективних засобів розмішування			Кількість місць, тис.		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі у	
		готелів та аналогічних засобів розмішування	спеціалізованих засобів розмішування		готелях та аналогічних засобах розмішування	спеціалізованих засобах розмішування
2011	5882	3162	2720	567,3	154,2	413,1
2012	6041	3144	2897	583,4	162,8	420,6
2013	6411	3582	2829	586,6	179,1	407,5
2014*	4572	2644	1928	406,0	135,5	270,5
2015*	4341	2478	1863	402,6	132,5	270,1

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Рис. 2.1. Кількість колективних засобів розміщування (в тому числі готелів та аналогічних засобів розміщування) в 2011–2015 роках

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

За даними „Реєстрів свідоцтв про встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання)”, виданих Держтуризмкурортом та Мінекономрозвитку, станом на кінець 2016 року в Україні функціонувало:

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Таблиця 2.3

Кількість колективних засобів розміщування за типами засобів та регіонами у 2015 році

	Кількість КЗР, всього	готелі та аналогічні засоби розміщування	готелі	мотелі	хостели	кемпінги	гуртожитки для приїжджих	туристські бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування
Україна	4341	2478	1508	123	29	6	105	707
Вінницька	99	75	47		1	-	2	25
Волинська	139	66	30	4		1	1	30
Дніпропетровська	253	139	87	4	1	-	11	36
Донецька	139	44	26	2		-	4	12
Житомирська	77	58	42	1		-	1	14
Закарпатська	268	213	148	10	2	-	1	52
Запорізька	311	86	45			1	3	37
Івано-Франківська	230	200	93	10	3	1	4	92
Київська	158	87	66	6		-	3	12
Кіровоградська	67	41	28	3		-	2	8
Луганська	27	23	18	1		-	2	2
Львівська	331	273	164	40	9	-	2	58
Миколаївська	287	66	50	2	1	-	2	11
Одеська	674	250	119		5	-	13	113
Полтавська	139	105	54	5		-	9	37
Рівненська	59	46	33	6		-		7
Сумська	55	34	26	1		-	3	4
Тернопільська	68	57	37	2		-	1	17
Харківська	192	123	69	3		-	11	40
Херсонська	259	70	28	1		3	4	34
Хмельницька	87	70	48	10		-	6	6
Черкаська	119	75	64	7		-		4
Чернівецька	94	87	51	5		-		31
Чернігівська	65	43	22			-	5	16
м.Київ	171	147	113		7	-	18	9

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Таблиця 2.4

Коефіцієнт використання місткості колективних засобів розміщування у 2015 році за типами засобів та регіонами
Юридичні особи

	Готелі та аналогічні засоби розміщування	З них					
		готелі	мотелі	хостели	кемпінги	гуртожитки для приїжджих	туристські бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування
Україна	0,23	0,23	0,14	0,21	0,19	0,32	0,17
Вінницька	0,14	0,12	-	-	-	0,21	0,19
Волинська	0,33	0,30	0,13	-	0,06	0,62	0,61
Дніпропетровська	0,21	0,20	0,12	-	-	0,24	0,16
Донецька	0,23	0,24	0,02	-	-	0,37	0,11
Житомирська	0,24	0,25	-	-	-	0,13	0,11
Закарпатська	0,18	0,21	-	-	-	0,09	0,10
Запорізька	0,30	0,22	-	-	-	0,57	0,28
Івано-Франківська	0,31	0,32	-	-	-	0,36	0,16
Київська	0,15	0,15	0,05	-	-	0,21	0,19
Кіровоградська	0,20	0,20	0,16	-	-	0,29	0,14
Луганська	0,40	0,46	-	-	-	0,04	0,18
Львівська	0,23	0,24	0,21	0,20	-	0,10	0,16
Миколаївська	0,20	0,20	-	-	-	0,25	0,09
Одеська	0,15	0,14	-	-	-	0,09	0,18
Полтавська	0,19	0,21	0,11	-	-	0,17	0,10
Рівненська	0,27	0,27	-	-	-	-	-
Сумська	0,20	0,20	-	-	-	0,05	0,26
Тернопільська	0,17	0,19	-	-	-	0,05	0,23
Харківська	0,19	0,19	0,12	-	-	0,27	0,11
Херсонська	0,21	0,15	-	-	0,54	0,28	0,42
Хмельницька	0,29	0,32	0,15	-	-	0,22	0,22
Черкаська	0,19	0,19	0,06	-	-	-	0,27

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Продовження табл. 2.4

Чернівецька	0,14	0,14	-	-	-	-	0,17
Чернігівська	0,24	0,28	-	-	-	0,17	0,06
м.Київ	0,28	0,27	-	0,23	-	0,44	0,23

Таблиця 2.5

Коефіцієнт використання місткості колективних засобів розміщування у 2015 році за типами засобів та регіонами
Фізичні особи

	Готелі та аналогічні засоби розміщування	З них					
		готелі	мотелі	хостели	кемпінги	гуртожитки для приїжджих	туристські бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування
Україна	0,18	0,18	0,12	0,15	0,83	0,28	0,21
Вінницька	0,21	0,23	-	0,02	-	0,02	0,15
Волинська	0,28	0,31	0,13	-	-	-	0,29
Дніпропетровська	0,21	0,17	0,06	0,22	-	0,58	0,24
Донецька	0,15	0,13	0,31	-	-	-	0,26
Житомирська	0,14	0,12	0,07	-	-	-	0,50
Закарпатська	0,21	0,20	0,13	0,19	-	-	0,24
Запорізька	0,21	0,17	-	-	0,72	-	0,32
Івано-Франківська	0,17	0,16	0,13	0,01	0,86	-	0,16
Київська	0,12	0,11	0,08	-	-	-	0,23
Кіровоградська	0,18	0,17	0,53	-	-	-	0,17
Луганська	0,26	0,29	0,17	-	-	0,11	0,13
Львівська	0,14	0,14	0,08	0,18	-	-	0,19
Миколаївська	0,16	0,13	0,27	0,53	-	-	0,19
Одеська	0,21	0,18	-	0,10	-	0,22	0,26
Полтавська	0,26	0,30	0,10	-	-	-	0,19
Рівненська	0,27	0,36	0,06	-	-	-	0,22
Сумська	0,19	0,19	0,15	-	-	-	0,25
Тернопільська	0,20	0,21	0,26	-	-	-	0,13

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Продовження табл. 2.5

Харківська	0,19	0,17	0,07	-	-	0,26	0,23
Херсонська	0,15	0,10	0,08	-	0,97	0,45	0,27
Хмельницька	0,18	0,20	0,16	-	-	0,19	0,03
Черкаська	0,16	0,18	0,07	-	-	-	0,06
Чернівецька	0,13	0,09	0,26	-	-	-	0,19
Чернігівська	0,25	0,25	-	-	-	0,20	0,33
м.Київ	0,16	0,22	-	0,16	-	-	0,10

Таблиця 2.6

Місткість та номерний фонд готелів та аналогічних засобів розміщування за типами у 2015 році Юридичні особи

	Місткість, місць	Кількість номерів на кінець звітного періоду, усього	З них				Середня місткість	
			вищої категорії (президентський апартамент, апартамент, люкс, дуплекс, напівлюкс (студіо))	першої категорії (стандарт)	другої категорії	третьої категорії	місць	номерів
Готелі та аналогічні засоби розміщування, усього	93 186	48 588	10 137	25 801	5 470	4 999	91	48
з них								
готелі	75 055	41 117	9 484	23 877	4 639	2 289	103	56
мотелі	1 078	503	116	252	70	59	41	19
хостели	331	111	3	4	67	30	83	28
кемпінги	162	58	8	13	-	30	54	19

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Продовження табл. 2.6

агротелі	-	-	-	-	-	-	-	-
гуртожитки для приїжджих	6 347	2 822	136	371	262	1 246	74	33
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування	10 213	3 977	390	1 284	432	1 345	59	23

Таблиця 2.7

Місткість та номерний фонд готелів та аналогічних засобів розміщування за типами у 2015 році Фізичні особи-підприємці

	Місткість, місць	Кількість номерів на кінець звітного періоду, усього	З них				Середня місткість	
			вищої категорії (президентський апартамент, апартамент, люкс, дуплекс, напівлюкс (студіо))	першої категорії (стандарт)	другої категорії	третьої категорії	місць	номерів
Готелі та аналогічні засоби розміщування, усього	39 349	19 653	3 366	10 205	2 026	2 365	27	13
з них								
готелі	25 125	13 102	2 669	7 357	1 347	1 188	32	17
мотелі	2 536	1 244	102	691	232	133	26	13
хостели	852	267	4	9	15	95	34	11
кемпінги	170	69	-	54	-	15	57	23
агротелі	-	-	-	-	-	-	-	-
гуртожитки для приїжджих	702	442	10	155	-	69	37	23
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування	9 964	4 529	581	1 939	432	865	19	8

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

- недостатня кількість та неналежний рівень підготовки кадрів для готельного господарства;
- обмеженість практики використання електронних та автоматизованих систем бронювання готельних номерів та новітніх технологій у процесі здійснення обслуговування в готелях та інших закладах розміщення;
- відсутність готелів міжнародного класу та незначні обсяги інвестування у будівництво нових готелів;
- низький рівень конкуренції на готельному ринку внаслідок відсутності корпоративних стандартів управління якістю готельних послуг;
- існування обмежень у наданні готельних послуг. Сучасні готельні підприємства в Україні характеризуються типовою структурою послуг, низькою спеціалізацією;
- високий рівень оподаткування;
- відсутнє чітке законодавче визначення місця готельного бізнесу у туристичній сфері, його відомче підпорядкування;
- в українському законодавстві нечітко врегульоване право власності на землю, особливо для іноземних інвесторів;
- проблема зміни форми власності, акціонування підприємств готельного господарства;
- невідповідність цін рівню якості готельних послуг;
- відсутність розвиненої та офіційно облікованої мережі альтернативних засобів розміщення економічного класу (хостелів, малих та міні-готелів, апартаментів).

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

- поглиблення спеціалізації та впровадження високих стандартів обслуговування у національній сфері гостинності, що пов'язується із створенням традиційних у світовій готельній індустрії корпоративних форм — міжнародних готельних ланцюгів;
- розвиток мережі готелів сімейного типу, молодіжних готелів та спеціалізованих готельних підприємств, зорієнтованих на оригінальність послуг та обслуговування певної категорії туристів;
- зацікавленість іноземних інвесторів інвестуванням у будівництво найбільш привабливих чотири-, п'ятизіркових готелів у Києві та інших великих містах України;
- глобалізація світової економіки та трансформаційні процеси у національній економіці зумовлюють інтенсифікацію ділових, наукових та культурних обмінів, зростання у соціальній структурі частки осіб середнього достатку;
- привабливим для інвесторів стає сегмент дво- та трьохзіркових готелів;
- модернізація сучасних рекреаційних центрів, відкриття нових курортів — створення малих форм у сфері гостинності — сімейних готелів, пансіонатів, спеціалізованих закладів розміщення; у центрах туризму з відомими історико-архітектурними пам'ятками — замків, палаців, садиб та інших об'єктів.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

- розвиток і впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у різноманітні сфери готельної діяльності;
- розвиток нових перспективних послуг (мобільний зв'язок, Інтернет, послуги передачі даних бронювання в готелях), створюючи для цього необхідні умови: цифровізації ліній зв'язку, упровадження нових технологій, розвиток конкуренції і створення можливостей для безперешкодного входження на ринок нових операторів;
- збільшення спектра надання готельних послуг за рахунок застосування нових технологій у сфері телекомунікаційних послуг;
- екологізація готельного продукту, що передбачена в існуючих стандартах якості готельних послуг;
- спеціалізація готельних підприємств, що розпочалась з сегменту ділових готелів;
- концептуалізація роботи готельних підприємств;
- створення брендів та пошук шляхів взаємодії з клієнтами;
- пошук клієнтами оптимальної вартості, в тому числі спеціальних пакетів.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте етап зародження готельної справи в Україні. Назвіть види засобів розміщення, характерні для цього періоду.
2. На які групи поділялись готелі Києва на початку XX ст.? Назвіть готелі, що входили до цих груп.
3. Які події сприяли розвитку готельної справи в СРСР загалом і в Україні зокрема?
4. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку готельного бізнесу в Україні.
5. Розробіть періодизацію розвитку готельного господарства України.
6. Зробіть порівняльну характеристику розвитку готельного господарства України та Європи.
7. Виділіть основні фактори, які впливали на розвиток готельної індустрії України. Обґрунтувати свою точку зору.
8. Проаналізуйте розподіл готельного фонду за регіонами України.
9. Зробіть прогноз розвитку готельного господарства України.
10. Зробіть прогноз розвитку готельного господарства України за регіонами.
11. Які існують проблеми розвитку готельного бізнесу в Україні, та які фактори затримують цей процес?
12. Окресліть перспективи розвитку готельного господарства України.
13. Які зміни відбуваються в готельному господарстві України завдяки проведенню міжнародних заходів у нашій державі (Євро-2012, Євробачення-2017)?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Помітний розвиток готельної сфери в Україні починається лише в другій половині XIX ст. і пов'язується насамперед з Києвом та іншими великими містами.		
2	Заклади розміщення Києва початку XX ст. згідно розташування і категорії клієнтів, які обслуговувались, умовно можна поділити на три категорії: фешенебельні, готелі розміщені поруч з вокзалом і мебльовані кімнати, постоялі двори.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Серед перших видів притулків для подорожніх в Україні були:

- а) госпиції;
- б) трактири;
- в) гостині двори.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

2. Найбільш активний розвиток готельного господарства України в XIX ст. відзначається у:

- а) Києві, Одесі та в Криму;
- б) Києві, Харкові, Полтаві;
- в) Києві, Житомирі, Ужгороді.

3. Що було найбільш, характерною рисою розвитку готельного господарства України радянського періоду одразу після жовтня 1917р.?

- а) модернізація існуючих готелів;
- б) націоналізація готелів та передача їх під житло і заклади;
- в) поява типових проектів готелів.

4. Що було найбільш характерною рисою розвитку готельного господарства України радянського періоду у 1920-30-і рр.?

- а) визначення юридичного статусу готелів;
- б) використання готелів не за призначенням;
- в) масове готельне будівництво.

5. Що було найбільш характерною рисою розвитку готельного господарства України радянського періоду у 1950-і рр.?

- а) масове будівництво готелів низького рівня якості;
- б) поява відомчих готелів;
- в) різке підвищення якості готельного будівництва.

6. Що було найбільш характерною рисою розвитку готельного господарства України радянського періоду у 1960-і рр.?

- а) масове будівництво готелів відомчого підпорядкування;
- б) будівництво готелів за участю іноземних фірм;
- в) широка модернізація готельної бази.

7. Що було найбільш характерною рисою розвитку готельного господарства України радянського періоду у 1970-1980 рр.?

- а) передача готелів у відання місцевих органів влади;
- б) „бум” готельного будівництва та підвищення його якості;
- в) початок розбудови комунальних готелів.

8. Забезпеченість готелями в Україні на початку 2015 р. знаходилась на рівні:

- а) більше 3 місць;
- б) між 4 і 7 місцями;
- в) більше 5 місць

9. Найбільшу частку в готельному господарстві України на початку 2015 р. складали:

- а) готелі та мотелі;
- б) готельно-офісні центри та мотелі;
- в) готелі та гуртожитки для приїжджих.

10. В повоєнні роки на ринку готельних послуг України (як і в цілому в СРСР) монополістом вважався:

- а) „Турист”;
- б) „Інтурист”;
- в) „Інтернаціональ”;

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

г) „Імперіаль”

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

11. У 1901 р. готелі Києва умовно поділялися на такі групи:

- а) готелі розміщені поруч із вокзалами;
- б) готелі розташовані в центрі міста;
- в) суперзіркові готелі;
- г) готелі другого класу;
- д) готелі першого класу;
- е) „мебльовані кімнати”;
- є) подвір’я, заїжджі та постоялі двори.

12. Серед готелів, що належать до всесвітньовідомих мереж, на ринку готельних послуг України вже діють:

- а) „Donbass Palace”;
- б) „Premier Palace”;
- в) „Rixos-Prykarpattya”;
- г) „Sofia Hyatt Regency”;
- д) „Radisson SAS”;
- е) „Sofia Sheraton”.

13. Членами першої готельної мережі України стали:

- а) „Donbass Palace” у Донецьку;
- б) „Premier Palace” у Києві;
- в) „Ореанда” у Ялті;
- г) „Дністер” у Львові;
- д) „Star” у Мукачевому;
- е) „Лондонський” в Одесі;
- є) „Жорж” у Львові.

1.2.2 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

Група А	Група Б
1. Проблеми розвитку готельного господарства України	а) невідповідність цін рівню якості готельних послуг
	б) обмеженість практики використання електронних та автоматизованих систем бронювання готельних номерів та новітніх технологій у процесі здійснення обслуговування в готелях та інших закладах розміщення
	в) відсутнє чітке законодавче визначення місця готельного бізнесу у туристичній сфері, його відомче підпорядкування
2. Тенденції розвитку готельного господарства України	г) відсутність розвиненої та офіційно облікованої мережі альтернативних засобів розміщення економічного класу (хостелів, малих та міні-готелів, апартаментів)
	д) зацікавленість іноземних інвесторів інвестуванням у будівництво найбільш привабливих чотири-, п’ятизіркових

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

3. Перспективи розвитку готельного господарства України	готелів у Києві та інших великих містах України
	f) екологізація готельного продукту, що передбачена в існуючих стандартах якості готельних послуг
	g) збільшення спектра надання готельних послуг за рахунок застосування нових технологій у сфері телекомунікаційних послуг
	h) модернізація сучасних рекреаційних центрів, відкриття нових курортів — створення малих форм у сфері гостинності — сімейних готелів, пансіонатів, спеціалізованих закладів розміщення; у центрах туризму з відомими історико-архітектурними пам'ятками — замків, палаців, садиб та інших об'єктів
	i) створення брендів та пошук шляхів взаємодії з клієнтами

№ групи А	1	2	3
відповідна група Б			

1.3 Тестові завдання, побудовані за принципом відновлення відповідної частини

1.3.1 Тестові завдання на відновлення послідовності

Встановити правильну послідовність, вказавши порядок цифрами.

Визначте ієрархію виникнення засобів розміщення в Україні починаючи з самого раннього (цифра 1) закінчуючи більш пізнім (цифра 4). Проставте цифри навпроти засобів розміщення.

	ямби
	„странноприймні” будинки
	гостинні дома
	готелі

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2.1 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Доповніть речення

Перша в Україні готельна мережа була створена в	році
з метою	.
До готелів, що формують дану мережу належать	.
До асоціації „Найкращі готелі світу” належить	.
До всесвітньовідомих готельних мереж належать такі готелі Києва:	.
До п'ятизіркових готелів, що діють в Україні належать	.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

Ямб, корчма, „странноприймний” будинок, гостинний дім, готель.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало [Електронний ресурс]. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/chapter-2121/>.
2. Державна служба статистики України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Колективні засоби розміщування в Україні у 2015 році : статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 200 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publtur_u.htm.
4. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 43 – 62.
5. Мальська М. П. Організація отельного господарства / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка [Електронний ресурс]. – К. : Знання, 2011. – 366 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/605-organizatsiya-gotel'nogo-obslugovuvannya-malska-mp.html>
6. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 41 – 56.
7. Мельник І. М. Сучасні тенденції розвитку готельного господарства України / І. М. Мельник // Молодий вчений. – 2016. – 7 (34). – С. 84 – 88.
8. Носенко В.О. Тенденції розвитку готельного господарства в умовах побудови інформаційного середовища / В. О. Носенко, Р. С. Ладиженська // Комунальне господарство міст. – 2015. – № 102. – С. 541 – 546.
9. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
10. Писаревський І. М. Тенденції розвитку готельного господарства в регіоні: вектор пріоритетів / І. М. Писаревський, І. В. Сегеда // Економіка та управління в туризмі і готельному господарстві. – 2014. – Вип. 115. – С. 83 – 87.
11. Реєстр свідоцтв про встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=RestrSvidotstvProVstanovlenniaKategorii&showArchive=true&showAllArchive=True>.
12. Скобелева Г. С., Єлісеєнко О. В. Сучасний стан та перспективи розвитку готельного господарства України / Г. С. Скобелева, О. В. Єлісеєнко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2015. – №4 (32). – С. 45 – 48.
13. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К.: Альтерпрес, 2009. – С. 42 – 82.

Тема 2. Історія розвитку готельного господарства України

14. Федорченко В.К, Дьорова Т.А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб./ Передм. В.А.Смоля. – К.: Вища шк., 2002. – 195 с. – [Електронний ресурс] – Режим дост. : http://tourlib.net/books_history/fedorchenko632.htm.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

- 3.1. Основи державного регулювання готельної сфери України
- 3.2. Основи сертифікації готельних послуг
- 3.3. Напрями державної підтримки розвитку готельного господарства

3.1. Основи державного регулювання готельної сфери України

Таблиця 3.1

Основні документи, що регулюють готельну індустрію

Назва документу		Сфера застосування
Міжнародні	<i>Міжнародна готельна конвенція стосовно укладання контрактів власниками готелів та туристичними агентствами</i>	Регулювання підписання і виконання контрактів, відомих як готельні контракти, які укладають турагенти і власники готелів, які взяли на себе зобов'язання дотримуватися правил даної конвенції. Конвенція застосовується по відношенню до готельних контрактів міжнародного характеру, які укладені між власниками готелів і турагентами, чиє місцезнаходження або місцезнаходження їх підприємств зареєстроване в різних державах.
	<i>Міжнародні готельні правила</i>	Кодифікування загальноприйнятої міжнародної торгівельної практики, регулюючої питання договору на розміщення в готелі. Правила є доповненням до положень, передбачених в національних законодавствах.
	<i>Конвенція міжнародної організації праці No179 про умови праці в готелях, ресторанах і аналогічних закладах</i>	Забезпечення державами-членами, що ратифікують Конвенцію, політики, направленої на поліпшення умов праці персоналу готелів. Метою такої політики є забезпечення того, щоб трудящі не виключалися зі сфери вживання будь-яких мінімальних норм, у тому числі норм, що стосуються соціального забезпечення.
	<i>Міжрегіональна гармонізація критеріїв готельної класифікації</i>	Визначення мінімальних вимог до будівлі і номерів, якості готельного обслуговування і меблів, енерго- і водопостачання, опалювання, санітарії, безпеки і зв'язку, кухні, готельних послуг і обслуговуючого персоналу у готелях.
<i>Закон України</i>	<i>„Про туризм”</i>	Цей Закон визначає загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму та спрямований на забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, охорону здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав при здійсненні туристичних подорожей. Він встановлює засади раціонального використання туристичних ресурсів та регулює відносини, пов'язані з організацією і здійсненням туризму на території України.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

Продовження таблиці 3.1

Закон України	„Про підприємництво”	Цей Закон визначає загальні правові, економічні та соціальні засади здійснення підприємницької діяльності (підприємництва) громадянами та юридичними особами на території України, встановлює гарантії свободи підприємництва та його державної підтримки.
Закон України	„Про технічні регламенти та оцінку відповідності”	Цей Закон визначає правові та організаційні засади розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і передбачених ними процедур оцінки відповідності, а також здійснення добровільної оцінки відповідності.
ДСТУ 4268:2003	„Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги”	Цей стандарт поширюється на засоби розміщування, призначені для проживання туристів. Стандарт встановлює класифікацію засобів розміщування, загальні вимоги до засобів розміщування та до послуг, які надають у засобах розміщування. Вимоги цього стандарту застосовують суб'єкти господарювання, що надають послуги засобів розміщування. На підставі цього стандарту можна розробляти нормативні документи, що конкретизують вимоги до окремих видів засобів розміщування. Встановлені вимоги не можуть бути нижчі за вимоги цього стандарту. Вимоги безпеки та охорони навколишнього середовища викладено в розділах 7 та 8. Стандарт придатний для застосування з метою сертифікації засобів розміщування.
ДСТУ 4269:2003	„Послуги туристичні. Класифікація готелів”	Цей стандарт встановлює класифікацію готелів та аналогічних засобів розміщування незалежно від форм власності та відомчої належності. Стандарт придатний для застосування з метою сертифікації.
ДСТУ 4527:2006	„Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення”	Терміни, встановлені цим стандартом, обов'язкові для вживання в усіх видах нормативних документів, що стосуються сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання); для встановлювання категорій готелів та інших об'єктів, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), а також для робіт зі стандартизування. Для наукової, навчально-методичної та публіцистичної літератури терміни цього стандарту – рекомендовані.
ДСТУ ISO/TS 13811:2016 (ISO/TS 13811:2015 IDT)	„Туризм та пов'язані з ним послуги. Інструкція з розроблення екологічних специфікацій щодо розміщення закладів”	Даний стандарт містить рекомендації по розробці специфікацій, спрямованих на зниження негативного впливу і збільшення позитивного впливу закладів розміщення на навколишнє середовище. Даний стандарт не стосується кемпінгів.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

Продовження таблиці 3.1

	<i>„Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг”</i>	<p>1.1. Ці Правила регламентують основні вимоги щодо користування готелями та аналогічними засобами розміщення (далі – готелі) усіх форм власності, що здійснюють діяльність на території України у сфері надання послуг розміщення (готельних послуг) споживачам, і регулюють відносини між споживачами (фізичними особами, які проживають у готелях або мають намір скористатися готельними послугами), та готелями, виконавцями цих послуг.</p> <p>1.2. У своїй діяльності готелі керуються чинним законодавством України та цими Правилами.</p>
<i>Декрет Кабінету Міністрів України</i>	<i>„Про стандартизацію і сертифікацію”</i>	Цей Декрет визначає правові та економічні основи систем стандартизації та сертифікації, встановлює організаційні форми їх функціонування на території України.
<i>ДСТУ ISO 9004-2-96</i>	<i>„Управління якістю та елементи системи якості. Частина 2. Настанови щодо послуг”</i>	<p>Стандарт встановлює принципи і елементи системи якості, що охоплюють усі процеси, необхідні для забезпечення ефективності послуги, від маркетингу до її надання, включаючи аналіз послуги.</p> <p>Стандарт поширюється на підприємства, організації, установи, що діють на території України, незалежно від форм власності та видів діяльності, міністерства (відомства), органи з сертифікації, технічні комітети стандартизації.</p>
	<i>„Правила сертифікації послуг з розміщення”</i>	<p>1.1. Правила сертифікації послуг з розміщення встановлюють вимоги до порядку проведення сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання) в Українській державній системі сертифікації продукції.</p> <p>1.2. Ці Правила є обов'язковими для виконання органами з сертифікації готельних послуг, що призначені в Системі на виконання цих видів робіт, а також засобами розміщування – суб'єктами туристичної діяльності.</p>
<i>ДСТУ 2296-93</i>	<i>„Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні умови та правила застосування”</i>	<p>1.1. Цей стандарт установлює форму, розміри та технічні вимоги до національного знаку відповідності, а також правила його застосування при сертифікації продукції, процесів, послуг у системі сертифікації УкрСЕПРО.</p> <p>1.2. Знак відповідності призначений для позначення сертифікованої продукції з метою інформування споживачів про те, що продукцію сертифіковано згідно з правилами Системи.</p> <p>1.3. Цей стандарт поширюється на діяльність членів та учасників Системи, а також підприємств та організацій, що одержали доступ до неї.</p> <p>1.4. Вимоги цього стандарту є обов'язковими.</p>

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

Продовження таблиці 3.1

ДСТУ ISO/IEC 17000:2007	„Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи (ISO/IEC 17000:2004, IDT)”	На заміну ДСТУ 1.1-2001 (в частині розділів 14-19) та ДСТУ 2462-94. Цей стандарт установлює загальні терміни та визначення понять, що стосуються сфери оцінювання відповідності, охоплюючи акредитацію органів оцінювання відповідності, а також використання оцінювання відповідності задля сприяння торгівлі.
ДСТУ 3413-96	„Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції”	Цей стандарт встановлює загальні вимоги щодо порядку проведення сертифікації продукції, процесів та послуг в Системі сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації конкретної продукції встановлюється органом з сертифікації продукції з урахуванням вимог цього стандарту та особливостей виробництва, випробувань та постачання конкретної продукції. Стандарт враховує положення настанов 180 27, 130/ІЕС 7, 28, 60.
ДСТУ 3498-96	„Система сертифікації УкрСЕПРО. Бланки документів. Форма та опис”	Цей стандарт установлює загальні положення та вимоги до бланків сертифікатів відповідності, свідоцтв про визнання державної Системи сертифікації УкрСЕПРО, додатків до них та копій цих документів. Вимоги цього стандарту обов'язкові для всіх членів та учасників Системи.
ДСТУ 3957-2000	„Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок обстеження виробництва під час проведення сертифікації продукції”	Цей стандарт встановлює загальні вимоги до порядку обстеження виробництва під час проведення сертифікації продукції, процесів, послуг в Системі сертифікації УкрСЕПРО. Порядок обстеження виробництва встановлюється органом з сертифікації продукції з урахуванням вимог цього стандарту та особливостей виробництва конкретної продукції. Вимоги цього стандарту є обов'язковими для органів з сертифікації і заявників-підприємств (організацій) та інших суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності, у тому числі іноземних. Стандарт враховує положення настанов ISO/IEC 53.
ДСТУ ISO 9000-2001	„Система управління якістю. Основні принципи і словник”	Цей державний стандарт описує основні положення систем управління якістю, які є предметом стандартів серії ISO 9000, і визначає відповідні терміни. Дію цього державного стандарту поширюють на: а) організації, що прагнуть досягнути переваги завдяки впровадженню системи управління якістю; б) організації, що прагнуть отримати впевненість у тому, що їхні постачальники виконуватимуть їхні вимоги до продукції; в) замовників продукції; г) усі сторони, зацікавлені в єдиному розумінні термінології, яку використовують у сфері управління якістю та інших.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

Продовження таблиці 3.1

ДК 016:2010	„Державний класифікатор продукції та послуг”	Державний класифікатор продукції та послуг – систематизоване зведення назв угруповань продукції та послуг, кодування яких побудовано на ієрархічній системі класифікації.
ДБН В.2.2-20:2008	„Будинки і споруди. Готелі”	<p>1.1. Ці Норми поширюються на розроблення проектів нових і реконструкцію існуючих готельних будинків і комплексів, а також готелів, що входять до складу багатофункціональних будинків і будинків іншого призначення. Готелі відносяться до колективних засобів розміщення згідно з визначенням ДСТУ 4527.</p> <p>Вимоги цих Норм поширюються на всі типи будинків готелів (мотелів) місткістю більше ніж 7 номерів і умовною висотою не більше 73,5 м. Проектування готелів більшої поверховості (умовної висоти) повинно проводитися відповідно до затверджених завдань на проектування з урахуванням вимог цих Норм та НАПБ Б.07.025.</p> <p>1.2. Ці Норми встановлюють основні положення і загальні вимоги до організації територій готелів (мотелів) і готельних комплексів, до окремих функціонально-планувальних елементів будинків, інженерного обладнання та комплексу безпеки. Положення цих Норм враховують вимоги ДСТУ 4268, ДСТУ 4269, ДСТУ 4281, ДСТУ 4094, ДСТУ 4303.</p>

Структура державних стандартів України

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

3.2. Основи сертифікації готельних послуг

Таблиця 3.2

Схеми сертифікації послуг з розміщення

Номер схеми	Назва робіт					Документи, які видаються органом з сертифікації
	Обстеження засобу розміщування	Атестація засобу розміщення на категорію	Сертифікація системи управління якістю	Вибіркове обстеження номерів	Технічний нагляд	
1	проводиться	не проводиться	не проводиться	проводиться	проводиться	сертифікат відповідності послуг з розміщення обов'язковим вимогам нормативних документів терміном дії до двох років
2	не проводиться	проводиться	не проводиться	проводиться	проводиться	сертифікат відповідності послуг з розміщення обов'язковим вимогам нормативних документів та вимогам до певної категорії терміном дії до трьох років
3	не проводиться	не проводиться	проводиться органом сертифікації систем управління якістю	проводиться	проводиться	сертифікат відповідності послуг з розміщення обов'язковим вимогам нормативних документів або сертифікат відповідності послуг з розміщення обов'язковим вимогам нормативних документів та вимогам до категорії терміном дії до п'яти років з урахуванням терміну дії сертифіката на систему управління якістю

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

3.3. Напрями державної підтримки розвитку готельного господарства

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА:

- визначення і стимулювання пріоритетних напрямів розвитку готельного господарства;
- підготовка нормативних актів, необхідних для формування ринкового механізму діяльності готельного господарства в межах загальної державної політики щодо розвитку сфери послуг;
- розробка і затвердження науково обґрунтованих державних стандартів у сфері готельних послуг;
- координація діяльності підприємств та організацій з питань, що пов'язані з ліцензуванням і сертифікацією готелів різних форм власності;
- координація різних аспектів генеральних планів розвитку міст з урахуванням створення належного рівня забезпеченості готельним обслуговуванням;
- стимулювання створення і розвитку малих готелів;
- створення регіональних програм розвитку готельних асоціацій на основі координації діяльності самостійних готелів, автоматизованих колективних систем бронювання та резервування місць;
- координація систем готельного і туристичного обслуговування на регіональному і державному рівнях;
- організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, проведення науково-дослідницьких робіт у сфері готельних послуг;
- стимулювання розвитку зовнішньоекономічної діяльності в готельній сфері, представництво інтересів України з цих питань за кордоном, укладання міжнародних угод, розробка заходів для входження готелів України у міжнародні готельні ланцюги;
- контроль за використанням цільових коштів, що надходять у місцеві бюджети у вигляді готельного та туристичного збору з метою розвитку готельного господарства;
- розробка системи відповідальності посадових осіб за збитки, заподіяні готельним підприємствам під час їх приватизації чи діяльності.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Проаналізуйте нормативно-правові та нормативно-експлуатаційні передумови державного регулювання якості послуг у готельній сфері України.
2. Назвіть міжнародні та міждержавні стандарти в готельному господарстві України.
3. Охарактеризуйте порядок проведення сертифікації у готелях України.
4. Назвіть напрями державної підтримки розвитку готельного господарства.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	В Україні сертифікація готельних послуг є обов'язковою		
2	ДСТУ 4269:2003 „Послуги туристичні. Класифікація готелів” створений у відповідності до вимог Міжрегіональної гармонізації критеріїв готельної класифікації UN WTO		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. У „Правилах користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг” готелями та аналогічними засобами розміщення вважають:

а) майнові комплекси, що складаються із 7 і більше номерів, підлягають єдиному керівництву та згруповані за категоріями відповідно до переліку надаваних послуг та наявного обладнання;

б) підприємство будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, що надає готельні послуги;

в) будь-який об'єкт, який регулярно чи епізодично надає туристам місця для ночівлі.

2. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Класифікація готелів” був уведений у дію з...

а) 2004 року;

б) 2000 року;

в) 1980 року;

г) 1995 року.

3. Сертифікацією називають процедури, що мають на меті:

а) отримати дозвіл на здійснення певного виду діяльності;

б) підтвердити відповідність якості послуг стандарту;

в) зареєструвати готель як юридичну особу-суб'єкт підприємництва.

4. Нині в Україні діє стандарт класифікації готелів:

а) UN WTO;

б) міждержавний;

в) національний.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

1. Встановіть співвідношення між назвою документа та його сферою застосування

Група А	Група Б
---------	---------

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

1. Міжнародні готельні правила	а) Кодифікування загальноприйнятої міжнародної торгівельної практики, регулюючої питання договору на розміщення в готелі. Правила є доповненням до положень, передбачених в національних законодавствах.
2. „Послуги туристичні Класифікація готелів”	б) Даний стандарт містить рекомендації по розробці специфікацій, спрямованих на зниження негативного впливу і збільшення позитивного впливу закладів розміщення на навколишнє середовище. Даний стандарт не стосується кемпінгів.
3. „Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення”	с) Цей стандарт встановлює класифікацію готелів та аналогічних засобів розміщування незалежно від форм власності та відомчої належності. Стандарт придатний для застосування з метою сертифікації.
4. „Туризм та пов'язані з ним послуги. Інструкція з розроблення екологічних специфікацій щодо розміщення закладів”	д) Терміни, встановлені цим стандартом, обов'язкові для вживання в усіх видах нормативних документів, що стосуються сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання); для встановлювання категорій готелів та інших об'єктів, що надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), а також для робіт зі стандартизування. Для наукової, навчально-методичної та публіцистичної літератури терміни цього стандарту – рекомендовані.

Група А	1	2	3	4
Група Б				

2. Встановіть співвідношення між назвою документа та його визначенням

Група А	Група Б
1. Державні стандарти України (ДСТУ)	а) розробляються на продукцію (процеси, послуги), які виробляють і застосовують (надають) лише у конкретному підприємстві
2. Галузеві стандарти (ГСТУ)	б) розробляються при необхідності поширення результатів фундаментальних та прикладних досліджень, отриманих в окремій сфері знань або професійних інтересів
3. Стандарти науково-технічних та інженерних товариств, спілок України (СТТУ)	с) національні стандарти, які затверджені Держкомстандартом України та містять обов'язкові і рекомендовані вимоги, яких необхідно дотримуватись
4. Технічні умови України (ТУУ)	д) це нормативний документ, який розробляють для встановлення вимог, що регулюють стосунки між постачальником (розробником, виробником) продукції (послуг), для яких відсутні державні або галузеві стандарти (необхідності конкретизації вимог зазначених документів)
5. Стандарти підприємств (СТП)	е) розробляються на продукцію та послуги (зокрема туристичні) за відсутності державних стандартів України або у випадку необхідності встановлення вимог, які перевищують або доповнюють вимоги державних стандартів

Група А	1	2	3	4	5
Група Б					

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Вкажіть основні напрями державної підтримки розвитку готельного господарства

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

2 Доповніть речення

У становленні сучасного ринку готельних послуг певну роль відіграють Закони України

„_____” та „_____”.

Логіка цих Законів спрямована на надання споживачам права вимагати відповідної якості обслуговування, що спонукатиме підприємства, зокрема, готельні підвищувати рівень послуг.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

ДСТУ 4268:2003, ДСТУ 4269:2003, ДСТУ 4527:2006, „Правилами користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг”, „Про туризм”, Міжнародна готельна конвенція, Міжнародні готельні правила, Конвенція міжнародної організації праці №179 про умови праці в готелях, ресторанах і аналогічних закладах, Міжрегіональна гармонізація критеріїв готельної класифікації, „Про підприємництво”, „Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, ДСТУ ISO/TS 13811:2016 (ISO/TS 13811:2015 IDT), „Про стандартизацію і сертифікацію”, „Правила сертифікації послуг з розміщення”, ДСТУ ISO 9004-2-96, ДСТУ 2296-93, ДСТУ ISO/IEC 17000:2007, ДБН В.2.2-20:2008.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 22 – 31.
2. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало [Електронний ресурс]. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/chapter-2121/>.
3. Возможны ли общие стандарты для мировой гостиничной индустрии? // Гостиница и ресторан: бизнес и управление. – 2010. – №1. – С. 8 – 11.
4. Горіна Г.О. Нормативно-правові основи діяльності суб'єктів міжнародного готельного бізнесу / Г. О. Горіна // Бізнес та умови його розвитку: національний та міжнародний дискурси: матеріали четвертої Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – С. 80 – 82.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії

5. Журбелюк Л., Мищенко П. Новые правила сертификации услуг в индустрии гостеприимства // Ресторанный и гостиничный бизнес. – 2010. – №3. – С. 74 – 77.
6. ЛигаЗакон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net.
7. Мальська М. П. Організація отельного господарства / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка [Електронний ресурс]. – К. : Знання, 2011. – 366 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/605-organzatsya-gotelnogo-obslugovuvannya-malska-mp.html>.
8. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 180 – 197.
9. Международная гостиничная конвенция касательно заключения контрактов владельцами гостиниц и турагентами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hotelstat.ru/assets/files/hotel%20docs/International.pdf>.
10. Международные гостиничные правила [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hotelstat.ru/assets/files/hotel%20docs/International.pdf>.
11. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
12. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organzatsya-gotelnogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
13. Офіційний сайт World Tourism Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unwto.org/>.
14. Перелік національних стандартів сфери туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti>.
15. Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання). Правила видачі посвідчень на повернення в Україну // Новини туристичного бізнесу. – 2006. – №6. – С. 6 – 10.
16. Про затвердження Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг : наказ Державної туристичної адміністрації України від 16 березня 2004 року № 19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04>.
17. Сертификация и стандартизация в сфере туристической деятельности. Новый стандарт „Послуги туристичні. Терміни та визначення” // Новини туристичного бізнесу. – 2006. – №5. – С. 9 – 11.
18. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К.: Альтерпрес, 2009. – С. 157 – 162.
19. Юдина И. Звезда пленительного счастья // Гостиница и ресторан: бизнес и управление. – 2002. – №1. – С. 12 – 15.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

- 4.1. Функціональне призначення підприємств готельного господарства.
- 4.2. Закордонний досвід типізації готелів.
- 4.3. Фактори, що впливають на типізацію готельних господарств: місцезнаходження, основне призначення, строк перебування, режим функціонування, рівень цін, забезпечення харчуванням, місткість, мета подорожі.
- 4.4. Понятійний апарат індустрії гостинності: послуга, сфера послуг, рівень комфорту, місткість номерного фонду, гостинність, процес обслуговування.

4.1. Функціональне призначення підприємств готельного господарства

4.1. Функціональне призначення підприємств готельного господарства

Засіб розміщення – це будь-який об'єкт, що регулярно або інколи надає туристам приміщення для ночівлі – на платній основі чи безоплатно.

У статистиці туризму

Підприємство розміщення або готельне підприємство (готель) – розглядається як господарсько-виробнича одиниця у системі туристичного господарства, що виконує окрему функцію у виробництві та реалізації туристичного продукту – функцію засобу розміщення.

Воно також може виходити на туристичний ринок з пропозицією власного продукту – розміщення, харчування та низки додаткових послуг, що задовольняють окремі потреби туриста під час подорожі.

Готель – це підприємство, що пропонує за плату проживання у відповідним чином обладнаному приміщенні (номері) та комплекс додаткових послуг, асортимент і якість яких залежать від призначення та класу цього підприємства.

Готельний комплекс – це заклад, призначений для прийому та обслуговування туристів, що складається з кількох функціональних підрозділів, які розміщуються в одному або кількох будинках (зонах), об'єднаних на основі єдиного композиційно функціонального вирішення, з централізованою системою управління.

Згідно типології Всесвітньої туристичної організації (ВТО), всі засоби розміщення поділяються на дві категорії: **колективні та індивідуальні**.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Таблиця 4.1

Типологія засобів розміщення (згідно рекомендацій Всесвітньої туристичної організації)

Критерії	Розряди	Групи
1. Колективні засоби розміщення туристів	1.1. Готелі та аналогічні засоби розміщення туристів	1.1.1. Готелі 1.1.2. Аналогічні заклади
	1.2. Спеціалізовані заклади	1.2.1. Оздоровчі заклади 1.2.2. Табори праці і відпочинку 1.2.3. Громадські засоби транспорту 1.2.4. Конгрес-центри
	1.3. Інші колективні заклади	1.3.1. Житло, призначене для відпочинку 1.3.2. Площадки для кемпінгу 1.3.3. Інші колективні заклади
2. Індивідуальні засоби розміщення туристів	2.1. Індивідуальні засоби розміщення	2.1.1. Власне житло, що не є основним 2.1.2. Орендовані кімнати в сімейних будинках 2.1.3. Житло, що орендується у приватних осіб або агентств 2.1.4. Розміщення, що надається безплатно рідними або знайомими 2.1.5. Інше розміщення на індивідуальній основі

Колективні засоби розміщення підпорядковуються єдиному керівництву, їх управління здійснюється на комерційній основі; кількість місць повинна перевищувати певний мінімум (як правило – 10 номерів). Вони призначаються для проживання великих груп людей.

Готель – це підприємство будь-якої організаційно-правової форми власності, що складається з номерів, пропонує комплекс готельних послуг, що не обмежуються застелянням ліжок, прибиранням кімнат і санвузлів.

Аналогічні засоби розміщення – підприємства будь-якої організаційно-правової форми власності, що складаються з номерів і пропонують обмежені готельні послуги включно з застелянням ліжок, прибиранням кімнат і санвузлів (пансіонати, клуби з номерами, гостьові будинки та ін.).

Спеціалізовані заклади розміщення – для них функція розміщення не є основною, а супроводжує іншу спеціалізовану функцію – відпочинок, оздоровлення, проведення конгресів тощо. Вони можуть не мати номерів, а одиниці типу житла, площадок для кемпінгу, колективних спалень тощо.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Індивідуальні засоби розміщення включають об'єкти, що надаються в оренду платно або безоплатно, мають обмежену кількість місць. Кожна одиниця розміщення – кімната є незалежною та може бути зайнята на певний термін туристами або самими власниками, які використовують її як друге житло або дачу.

Готелі розглядаються як основний класичний тип підприємств розміщення, що характеризується такими специфічними *ознаками*: номерним фондом, що перевищує певний мінімум; набором обов'язкових послуг (прибирання номерів і санвузлів, обслуговування в номерах, щоденне застеляння ліжок та ін.); певним асортиментом додаткових послуг.

На підприємствах готельного господарства послуги розміщення, харчування та інші додаткові послуги є взаємозалежними й формують комплексний готельний продукт. Залежно від того, як вони скомбіновані в єдиному комплексі, визначають тип підприємства готельного господарства.

Типізація підприємств готельного господарства – об'єднання готельних підприємств за загальними ознаками залежно від їх функціонального призначення.

Тип підприємства готельного господарства – одиниця класифікації підприємств готельного господарства за функціональним призначенням, уточнена і доповнена іншими характерними ознаками.

4.2. Закордонний досвід типізації підприємств готельного господарства

Франція

Типи засобів розміщення об'єднано в групи:

- готелі, які мають градацію від однієї до чотирьох зірок – люкс;
- табори та будинки відпочинку з градацією від однієї до чотирьох зірок;
- житло типу котедж, сільський будинок, приміщення в будинку або частина садиби. Розташоване в невеликих селах або біля них.

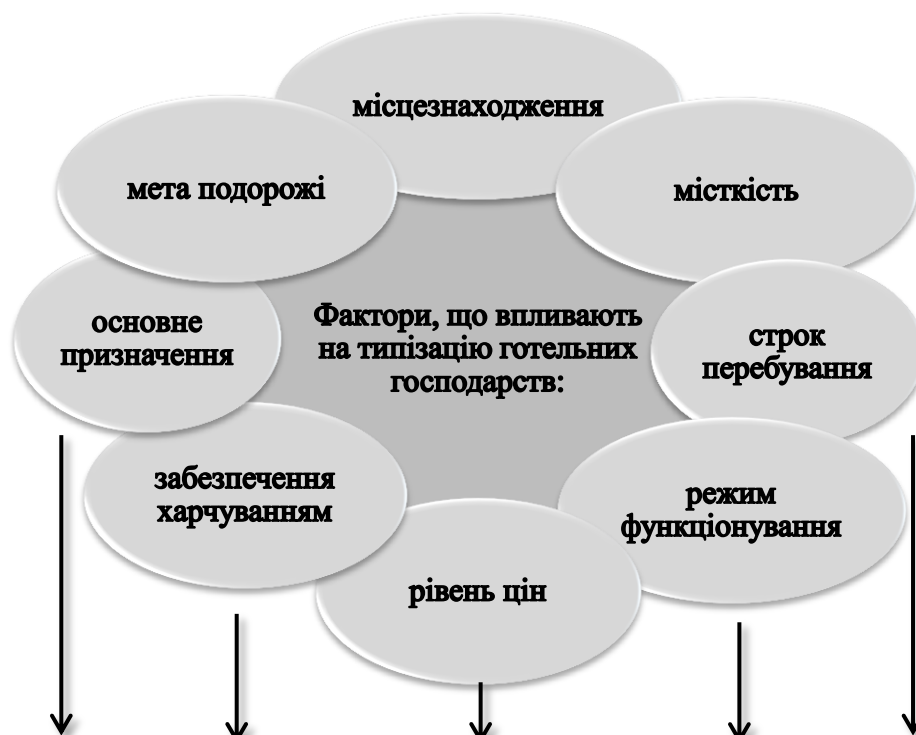
Бельгія, Нідерланди, Люксембург

4.3.

Типи засобів розміщення об'єднано в групи:

- готелі, мотелі, гостьові будинки, або будинки в селах, які класифікуються за системою „корон” від однієї до п'яти залежно від пропонованих послуг та їх якості;
- будинки відпочинку, в тому числі котеджі, бунгало, приміщення квартирної типу, класифіковані за системами „ключів” від одного до п'яти.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

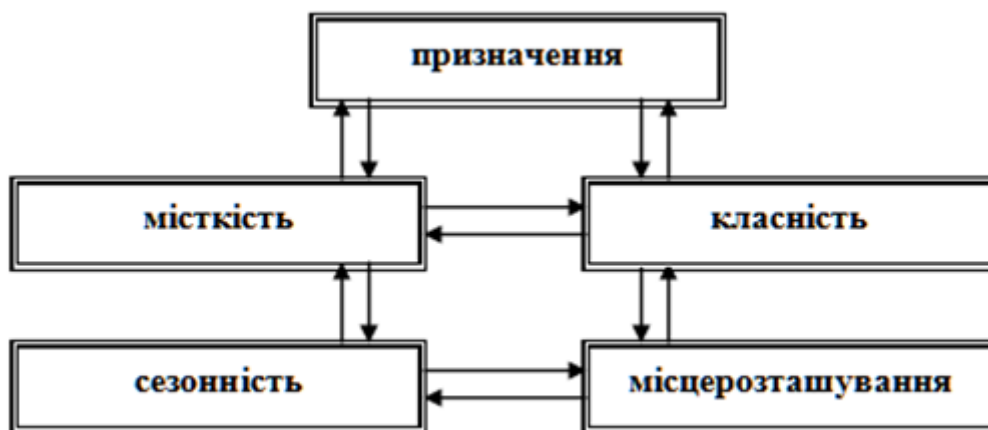

Місцезнаходження	розташовані в місті	<ul style="list-style-type: none"> – готелі в центрі міста – готелі, розташовані у міській зоні, близькій до центра – готелі розташовані на околицях міста
	курортних центрах	<ul style="list-style-type: none"> – готелі, розташовані на морському узбережжі – готелі, розташовані у горах – готелі, розташовані у бальнеологічних, спортивно-оздоровчих місцях
	сільській місцевості	
	на транспортних засобах	– класифікуються відповідно виду транспортного засобу та способу його пересування: аероготель, флотель, ротель, ботель та ін.
Місткість	малі	– до 150 місць (у ряді країн не більше 100 номерів)
	середні	– 150-400 місць (до 300 номерів)
	великі	– понад 400 місць (понад 300 номерів)
Строк перебування	для короткотривалого (тимчасового) проживання	– транзитні готелі (від однієї ночівлі до двох діб), готелі для ділових людей (від двох до семи діб)
	для тривалого перебування	– готелі для лікування та відпочинку (від семи до 45 діб), сімейні готелі
Режим функціонування (сезонність)	працюють цілий рік	– для постійного обслуговування туристів
	працюють сезонно	– літом, зимою
Рівень цін	бюджетні	– 25–35 \$
	економічні	– 35–55 \$
	середні	– 55–95 \$
	апарт-готелі	– 65–125 \$
	першокласні	– 95–195 \$
	фешенебельні	– 125–425 \$
Забезпечення харчуванням	готелі, що не надають послуг харчування	– заклади без категорії або низької категорії, у яких відсутні власні гастрономічні підприємства – ресторани, кафе, бари

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

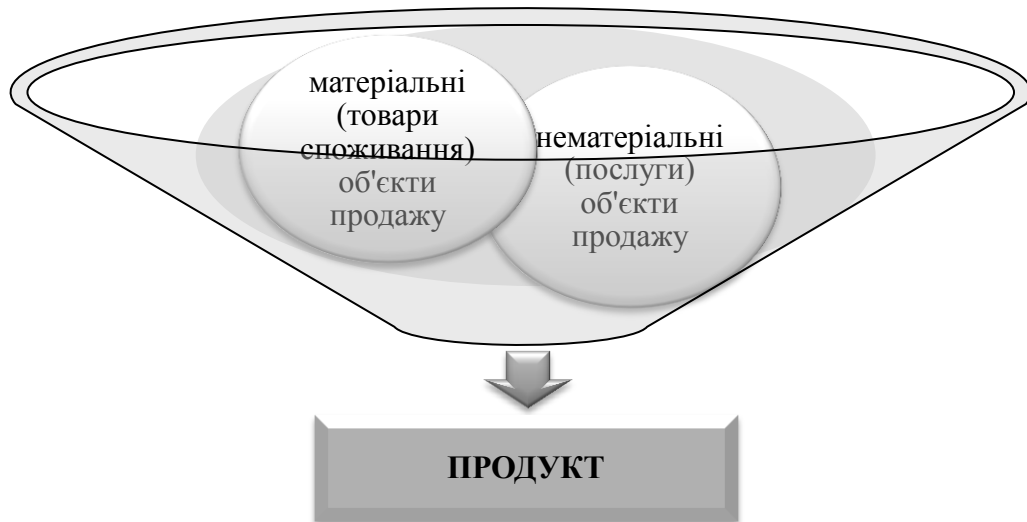
	готелі, що пропонують сніданок	
	готелі, що забезпечують напівпансіон	2-разове харчування з варіацією сніданок-обід або сніданок-вечеря
	готелі, що забезпечують повний пансіон	триразове харчування
	готелі, що працюють по системі „Все включено”	4-разове харчування з включенням алкогольних напоїв як місцевого, так і іноземного виробника, залежно від специфіки готелю і її вартісної цінності
Основне призначення	цільові	– ділового призначення (бізнес-готелі, готелі „Bed and Breakfast”, апартготелі, конференц-готелі, конгрес-готелі)
		– для відпочинку: курортні (бальнеологічні, кліматологічні, грязелікувальні) та туристські (туристсько-екскурсійні, туристсько-спортивні, спеціалізовані)
	транзитні	розташовані біля транспортних вузлів – вокзалів, аеропортів, річкових і морських портів, автовокзалів
Мета подорожі	для ділових клієнтів	загального типу, відомчі, конференц-готелі та ін.
	для відпочинку	туристські, курортні, мотелі, кемпінги та ін.
	для транзитних клієнтів	готелі при важливих транспортних об’єктах – вокзалах, для молоді, спортсменів та ін.

Взаємозалежність основних чинників, які впливають на типізацію готельних підприємств

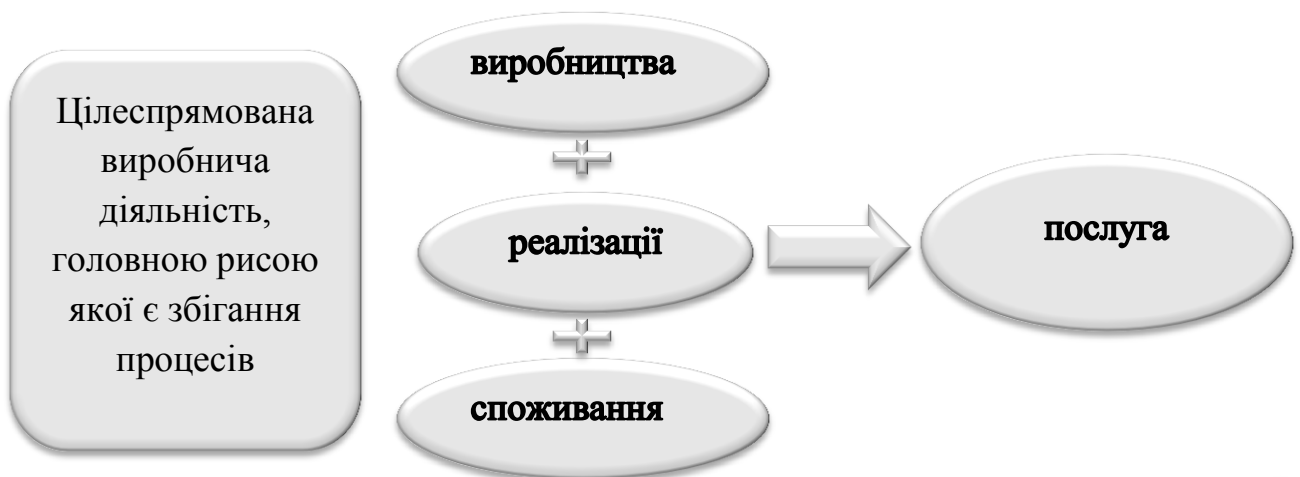

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

4.4. Понятійний апарат індустрії гостинності: послуга, сфера послуг, рівень комфорту, місткість номерного фонду, гостинність, процес обслуговування.

Продукт – сукупність матеріальних (товарів споживання) і нематеріальних (послуг) об'єктів продажу, яким властива споживча вартість.

Сфера послуг – це сукупність різноманітних і різнорідних галузей діяльності, які створюють матеріальні і нематеріальні послуги.

Сфера послуг об'єднує галузі за принципом спільності виконуваних функцій: задоволення потреб у послугах незалежно від їхнього матеріального вираження.

Сферу послуг можна диференціювати по галузях відповідно до завдань розвитку.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Під *місткістю номерного фонду* розуміється число місць (номерів), яке може бути запропоноване клієнтам одночасно.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Гостинність – це система заходів і порядок їх здійснення з метою задоволення найрізноманітніших побутових, господарських і культурних запитів гостей готельних підприємств, їх завбачливого обслуговування наданням низки послуг.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять „засіб розміщення”, „підприємство розміщення”, „готель”, „готельний комплекс”.
2. Назвіть та проаналізуйте головні ознаки типології готельних підприємств.
3. Дайте визначення поняття „місткість готелю”. Як поділяються готелі за місткістю в різних країнах світу? Яка місткість вважається оптимальною?
4. Назвіть типи готелів, що виділяються залежно від рівня цін і способу надання харчування.
5. На які дві групи поділяються засоби розміщення відповідно до типології, запропонованої ВТО? Назвіть представників кожної групи.
6. Назвіть готелі, які виділяються залежно від їхнього основного призначення.
7. Дайте визначення понять „послуга”, „сфера послуг”, „рівень комфорту”, „місткість номерного фонду”, „гостинність”, „процес обслуговування”.
8. Поясніть взаємозалежність основних чинників, які впливають на типізацію готельних підприємств.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Термін засоби розміщення дещо ширший за змістом, ніж термін підприємства розміщення.		
2	У статистиці туризму, запропонованій ВТО, рекомендовано всі засоби розміщення класифікувати у дві великі групи: колективні та індивідуальні.		
3	До розряду спеціалізованих закладів розміщення ВТО відносить такі, для яких функція розміщення є основною та супроводжується відпочинком, оздоровленням, проведенням конгресів тощо.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. За визначенням ВТО, засіб розміщення – це:

- а) суб'єкт підприємництва, що реалізує послугу розміщення за гроші;
- б) підприємство, яке надає проживання;

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

в) будь-який об'єкт, що надає ночівлю – платно або безплатно.

2. Згідно з класифікацією ВТО, всі засоби розміщення ділять на:

- а) групові та індивідуальні;
- б) колективні та приватні;
- в) індивідуальні та колективні;
- г) спеціалізовані та індивідуальні.

3. До індивідуальних засобів розміщення відносять:

- а) будинки відпочинку, туристські притулки, квартири;
- б) будинки, квартири, кімнати в квартирах;
- в) мебльовані кімнати, гуртожитки, туристичні бази;
- г) пансіони, апарт-готелі, кімнати в квартирах, котеджі.

4. Комплексний готельний продукт формують:

- а) послуги розміщення, харчування та інші додаткові послуги;
- б) послуги розміщення;
- в) додаткові та супутні послуги;
- г) обов'язкові готельні послуги (прибирання номерів і санвузлів, обслуговування в номерах, щоденне застеляння ліжок та ін.).

5. Короткотривале (тимчасове) проживання в готелі здебільшого характерне для:

- а) готелів для лікування та відпочинку;
- б) транзитних та сімейних готелів;
- в) транзитних готелів та готелів для ділових людей;
- г) готелів для ділових людей та готелів для лікування.

6. Тривале перебування в готелі здебільшого характерне для:

- а) готелів для лікування та відпочинку;
- б) транзитних та сімейних готелів;
- в) транзитних готелів та готелів для ділових людей;
- г) готелів для ділових людей та готелів для лікування.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

7. За розміщенням на території певної місцевості готелі поділяються на:

- а) розташовані в сільській місцевості;
- б) розташовані в приміській місцевості;
- в) розташовані при вокзалах;
- г) розташовані в місті (в центрі, на околицях);
- д) розташовані в гірській місцевості.

8. За способом надання харчування клієнтам готелі поділяються на такі:

- а) забезпечують харчування;
- б) надають тільки сніданок;
- в) забезпечують напівпансіон;
- г) не пропонують харчування;
- д) забезпечують повний пансіон.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

9. Готелі – це класичний тип підприємств розміщення, що характеризуються такими ознаками:

- а) номерним фондом, що перевищує певний мінімум;
- б) набором обов'язкових послуг;
- в) певним набором допоміжних послуг;
- г) заклад для тривалого перебування туристів;
- д) не пропонує харчування;
- е) певним асортиментом додаткових послуг.

10. За рівнем цін готелі поділяються на:

- а) бюджетні;
- б) економічні;
- в) дешеві;
- г) апарт-готелі;
- д) першокласні;
- е) фешенебельні.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

1. Встановіть співвідношення між поняттям та його визначенням

Група А – поняття	Група Б – визначення
1. Готельна послуга	а) підприємства, для яких функція розміщення не є основною, а супроводжує іншу спеціалізовану функцію – відпочинок, оздоровлення, проведення конгресів тощо.
2. Основні послуги	б) підприємства будь-якої організаційно-правової форми власності, що складаються з номерів і пропонують обмежені готельні послуги включно з застелянням ліжок, прибиранням кімнат і санвузлів (пансіонати, клуби з номерами, гостьові будинки та ін.).
3. Додаткові послуги	в) основний класичний тип підприємств розміщення, що характеризується такими специфічними ознаками: номерним фондом, що перевищує певний мінімум; набором обов'язкових послуг (прибирання номерів і санвузлів, обслуговування в номерах, щоденне застеляння ліжок та ін.); певним асортиментом додаткових послуг.
4. Гостинність	г) передбачає дії (операції) підприємства з розміщення споживача шляхом надання номера (місця) для тимчасового проживання в готелі, а також іншу діяльність, пов'язану з розміщенням і тимчасовим проживанням.
5. Аналогічні засоби розміщення	д) обсяг послуг готелю (проживання, харчування тощо), що включається до ціни номера (місця) і надається клієнтові згідно з укладеним договором.
6. Готель	е) система заходів і порядок їх здійснення з метою задоволення найрізноманітніших побутових, господарських і культурних запитів гостей готельних підприємств, їх завбачливого обслуговування наданням низки послуг.
7. Спеціалізовані заклади розміщення	ж) обсяг послуг, що не належать до основних послуг готелю, замовляються та сплачуються споживачем додатково за окремим договором.

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Група А	1	2	3	4	5	6	7
Група Б							

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Тип підприємства готельного господарства – це

---

2. Продукт – це

---

3. Сфера послуг – це

---

4. Рівень комфорту – це

---

5. Місткість номерного фонду – це

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Назвіть основні фактори, що впливають на асортимент послуг і організацію їх надання в кожному конкретному готелі:

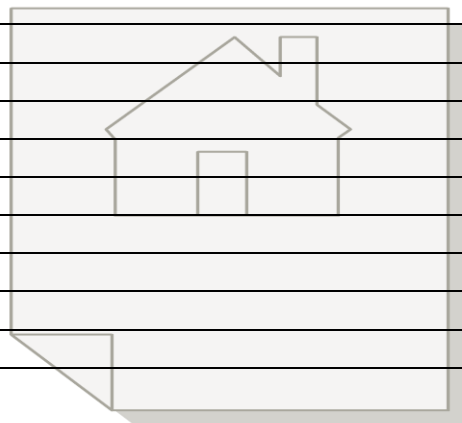

---

2 Використовуючи всі фактори типізації готельних підприємств, опишіть власний готель:

призначення готелю	
місце розташування	
категорія готелю	
місткість готелю	
строк перебування	
мета перебування	
режим функціонування (сезонність)	
рівень цін	
забезпечення харчуванням	

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 4. Фактори, що впливають на типізацію готельного господарства

Засіб розміщення, підприємство розміщення, готель, готельний комплекс, колективні засоби розміщення, аналогічні засоби розміщення, спеціалізовані заклади розміщення, індивідуальні засоби розміщення, типізація підприємств готельного господарства, тип підприємства готельного господарства, місцезнаходження, основне призначення, строк перебування, режим експлуатації, мета подорожі, призначення, продукт, послуга, готельна послуга, сфера послуг, основні послуги, додаткові послуги, рівень комфорту, місткість номерного фонду, гостинність, процес обслуговування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 34 – 41.
2. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник [Електронний ресурс] / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/>.
3. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 63 – 69.
4. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько. – К. : Знання, 2011. – С. 71–133.
5. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 71 – 78.
6. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
7. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 89 – 113.
8. *Нужно строить отели среднего класса. Сколько и какие отели нужны Львову // Ресторанный и гостиничный бизнес. – 2009. – №3. – С. 14–18.*
9. *Мировой рейтинг сетей – лидерство у отелей эконом-класса // Ресторанный и гостиничный бизнес. – 2009. – №3. – С. 30–31.*
10. *Богданов Л. Бюджетные отели мирового бренда теперь реальность для Украины // Ресторанный и гостиничный бизнес. – 2010. – №1. – С. 20–21.*

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

- 5.1. Типи готельних підприємств залежно від функціонального призначення.
- 5.2. Характеристика транзитних готелів та готелів ділового призначення.
- 5.3. Характеристика підприємств готельного господарства для відпочинку.
- 5.4. Характеристика лікувально-оздоровчих підприємств готельного господарства.

5.1. Типи готельних підприємств залежно від функціонального призначення

Рис. 5.1. Вплив функціонального призначення готелів на їх характеристику

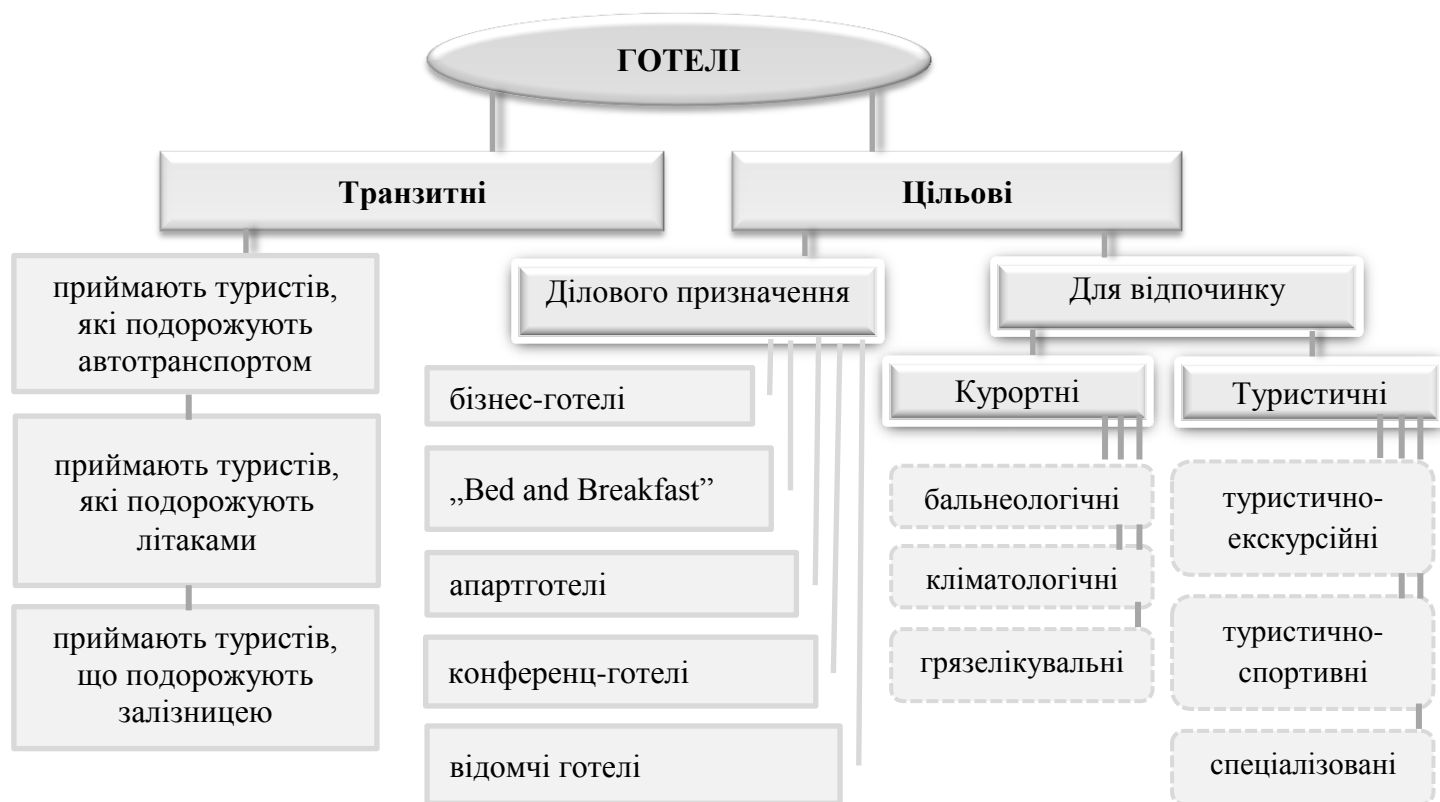

Рис. 5.2. Класифікація готелів за призначення

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

5.2. Характеристика транзитних готелів та готелів ділового призначення

Тип готелів	Місцезна- сування	Строк перебува- ння	Тип заселе- ння	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслугову- вання
Транзитні готелі	на залізничних, автомобільних і водних шляхах та авіалініях	обмежений – 1–3 доби	багатоміс- ний	обмежений	підприємства харчування представлені буфетом, невеликим кафе, але цілодобового режиму роботи; бажана наявність відеозалу	мінімальний, але має специфічний характер: – послуги інформації щодо розкладу руху поїздів або літаків; – послуги з організації трансферу; – послуги з організації швидкого прання	самообслугову- вання, часткове обслуговуван- ня персоналом
Готелі ділового призна- чення	поблизу адміністративн их центрів міста, а також у громадських центрах великих міст і рекреаційних зонах	від одного до семи днів	одномісне	середній, високий	– наявність умов для роботи в номерах – „робоча зона” (номерів- кабінетів); – наявність оргтехніки, комп'ютерів тощо; – ізоляція номерів з метою забезпечення умов для зосередженості під час роботи; – переважання в готельному фонді одномісних номерів; – наявність у номерному фонді номерів-апартаментів, необхідних для обслуговування споживачів, які перебувають з діловою метою з членами своїх родин; – наявність спеціальних приміщень для проведення	– наявність спеціальних умов для проведення різних заходів на власній матеріально-технічній базі; – наявність розвиненої мережі служби зв'язку; – наявність служби фінансового забезпечення (відділення банку, пункт обміну валют тощо); – наявність відкритих стоянок для	комплексне обслуговуван- ня середнього та високого рівня

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцеразташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
					ділових заходів: конференц-залів (бажано декількох різної місткості), кімнат для переговорів, приміщень для розміщення експозиції тощо	автотранспорту мешканців готельного підприємства і їх гостей; – послуги прокату автомобілів; – наявність спортивно-оздоровчих і торгово-розважальних послуг	

5.3. Характеристика підприємств готельного господарства для відпочинку

Тип готелів	Місцеразташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
Готелі для відпочинку: курортні (бальнеологічні, кліматичні, грязелікувальні, лікувально-оздоровчі заклади, що надають розміщення і	розміщення в курортній місцевості зі значними лікувальними ресурсами: бальнеологічними, кліматичними, грязелікувальними	тривалий термін проживання (до одного місяця)	багатомісний, з незначною кількістю одномісних номерів	готельні підприємства, що працюють цілорічно, мають більш високий	– наявність умов для: • відпочинку та спортивних ігор на повітрі в межах прилеглої до готелю зеленої території; • відпочинку в номері та поза ним, використовуючи лоджії, балкони, тераси; • розваг і релаксації; • організації профілактичного та дієтичного харчування; – у структурі підприємства обов'язково	широкий спектр додаткових послуг: рекреаційно-оздоровчі, культурно-спортивні, торгівельні, інформаційні та ін.	комплексне обслуговування середнього та високого рівня

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцерозташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
послуги лікування, рекреації та реабілітації)	ими та змішаного типу			рівень комфортності, ніж сезонні	повинні бути передбачені приміщення для надання медичних послуг, послуг лікувально-профілактичного характеру, заняття спортом, активного відпочинку тощо; – наявність торгової мережі; – розширений склад приміщень для проведення дозвілля (вітальні, клуби, кегельбани), майданчики для відпочинку та спорту, розвинена мережа підприємств ресторанного господарства – наявність можливості для гнучкої зміни місткості номерного фонду; – організація приміщень для ігор дітей		
туристичні: <i>туристично-екскурсійні</i>	на туристичних маршрутах, поблизу (в радіусі 2-3 км) об'єктів туристичної привабливості, в центральних частинах міста	1-3 доби та понад три доби	багатомісний	середній	– наявність приміщень для роботи турагенцій; – можливість номерного фонду змінювати свою місткість за рахунок „номерів-дубль”; – організація приміщень для відпочинку, ігор, розважального та культурного дозвілля; – наявність приміщень спортивно-оздоровчого призначення та озелененої території навколо готельного підприємства; – організація майданчиків для стоянки	– комплекс послуг формується відповідно до програми маршруту та заздалегідь визначається ваучером або путівкою; – послуги розважального характеру, без	екскурсійне обслуговування

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцезна- сування	Строк перебуван- ня	Тип заселе- ння	Рівень комфо- рту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслугову- вання
					екскурсійних автобусів	перевантажень психологічно- інформаційного характеру, закладів ресторанного господарства	
туристично- спортивні	поблизу стадіонів і в місцевостях (гірських, рівнинних та ін.) з відповідними спортивно- тренувальними можливостями	як короткостро- ковий так і тривалий термін проживанн- я	багатоміс- ний	середній , високий	<ul style="list-style-type: none"> • наявність приміщень туристично-спортивного обслуговування; • наявність приміщень і споруд, майданчиків спортивно-оздоровчого призначення; • наявність трас, пляжів, споруд, що відповідають вимогам маршруту; • озеленена територія навколо підприємства; • наявність приміщень для спортивно-тренувальних занять, проведення зборів; • наявність приміщення для тренерського складу; • забезпечення медичним обслуговуванням, профілактичним лікуванням, спортивно-оздоровчими заняттями у приміщеннях підприємства і поза ним; • створення умов для торгівлі, ремонту та збереження спортивного інвентарю 	– комплекс послуг зумовлений спеціалізацією готелю та пов'язаний із відповідним видом спорту (гірськолижний, прибережний): послуги пунктів прокату туристичного і спортивного спорядження, ін- вентаря — лиж, ковзанів, саней; рибальського і мисливського спорядження, човнів та ін.	туристично- спортивне та спортивно- оздоровче обслугову- вання

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцезна- сування	Строк перебуван- ня	Тип заселе- ння	Рівень комфо- рту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслугову- вання
<i>спеціалізо- вані туристичні: мотель</i>	на автомагістраля х, перед в'їздом у великі міста, біля транспортних розв'язок, поблизу історичних та природних пам'яток	обмежений – 1–3 доби	невеликі за розміром 1-2- поверхові будинки, розрахова- ні на 2-4 осіб, з майданчи- ком для автомашин біля кожного	обмежен- ий	– обов'язкове збереження прямого сполучення житлових приміщень з індивідуальною стоянкою автомобіля; – заклад ресторанного господарства (зазвичай – це їдальня або кафе); – приміщення громадського призначення; – відкрита стоянка автомобілів; – автозаправна станція; – служба технічного обслуговування	усі послуги, пов'язані з доглядом за автомобілем	комплексне обслуговуван- ня середнього рівня
<i>кемпінг</i>	на під'їздах до великих міст або у зеленій зоні, у місцях, які приваблюють автотуристів своїм природним ландшафтом й іншими визначними пам'ятками	необмежен- ий – від 1–3 діб і довше	забезпечу- є розміщен- ня у наметах, котеджах і бунгало	обмежен- ий	– будинки адміністративно-господарської служби; – заклади ресторанного господарства; – підрозділи побутового обслуговування; – стоянки для автомобілів наметове містечко, неопалювані приміщення з місцями загального користування та санітарними зручностями загального користування. Зона відпочинку ізольована від шуму, віддалена від автошляхів	мінімальний	часткове самообслугову- вання

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцерозташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
<i>ротель</i>	поблизу великих міст чи в мальовничих місцях	необмежений	портативний фургон з одно- та двомісними відсіками, де розташовані спальні крісла	для масового туризму та класу „люкс”	засіб розміщення пересувного типу, що є вагоном із одно- двомісними відсіками, кожен із яких оснащений сантехнічним обладнанням, вентиляцією, персональним освітленням; є відсік для перевдягання, умивальник і туалет. У задній частині вагону знаходиться кухня та холодильник	може мати облаштовані зони для надання послуг харчування і розваг: додаткові вагони, де є бари, ресторани, дискотеки, спортзали	самообслуговування, часткове обслуговування персоналом
<i>ботель</i>	на березі річки чи іншої водойми в початкових чи кінцевих зонах маршруту через 150-200 км	необмежений	одно- й двомісні каюти, номера	високий	Готель цілорічного функціонування, складаються з житлових корпусів готельного типу із системою культурно-побутового обслуговування, стаціонарних споруд і пристроїв технічного обслуговування плавзасобів. Ділянка ботелю повинна мати облаштовану гавань	культурно-побутові послуги, пов'язані з технічним обслуговуванням плавзасобів	– система культурно-побутового обслуговування; – технічне обслуговування плавзасобів

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцезорозташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
<i>ботокем-пінг</i>	на воді (річка, водоймище) та береговій зоні через 70-100 км у проміжних пунктах лінійних водних маршрутів	короткий	у невеликих будинках, місткістю 50-200 місць	невисоким	заклад сезонного використання, призначений для обслуговування водних туристів у поході. Має стаціонарні заклади і споруди технічного обслуговування плавзасобів. На станції є ділянки для наметів, майданчики відпочинку, адміністративні будинки, а також пляжі, причали, елінги та ремонтні майстерні зі скороченою програмою обслуговування	мінімальний: розміщення, харчування, технічний догляд за плавзасобом	технічне обслуговування плавзасобів
<i>флотель</i>	у вузлових пунктах туристського водного маршруту з сприятливим природним ландшафтом для організації занять водним спортом, мисливством, рибалкою та ін.	необмежений	комфорта бельні одномісні – 7 м ² , двомісні – 9 м ² , тримісні – 14 м ² номери	високий	значних розмірів готель цілорічного функціонування, що функціонує повністю на плаву, з розташуванням спальних і громадських приміщень на дебаркадерах чи застарілих теплоходах. Флотелі складаються з плавучих корпусів різного функціонального призначення	значний обсяг додаткових послуг активного відпочинку: басейн, тренажерні зали, водні лижі, засоби рибної ловлі, оснащення для підводного плавання і полювання, зали для проведення конгресів і концертів, ресторан, бібліотека, приміщення для тимчасових офісів, засоби	комплексне обслуговування високого рівня

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцезна- сування	Строк перебуван- ня	Тип заселе- ння	Рівень комфо- рту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслугову- вання
						оперативного зв'язку та ін.	
<i>флайтель</i>	далеко від цивілізованих місць, куди можна потрапити тільки повітряним шляхом	короткий	комфорта бельні одномісні та двомісні номери	високий	засоби розміщення готельного типу, розраховані на перебування власників літаків. Флайтелі разом з аеродромами, ангарами, ремонтними майстернями, ресторанами, концертними залами та іншими закладами утворюють туристські комплекси для ночівлі	– послуги розміщення, харчування, занять спортом, стрибків на парашуті, прогулянки на повітряній кулі, проведення концертів, конференцій та інших заходів; – радіостанція для пілотів і безпосередній зв'язок із метеостанцією	комплексне обслуговуван- ня високого рівня

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцерозташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
<i>хостел</i>	різноманітне	необмежений	три-, чотиримісні номери	низький, середній	готель для молоді, який складається з номерів, що розміщуються за коридорно-блочною системою; має мінімальні зручності й умови для самообслуговування: кухню, кімнату для відпочинку, санітарні зручності, які знаходяться на поверсі/блоці	мінімальний: послуги з організації харчування у кафе, їдальнях, буфетах, що функціонують у структурі закладу розміщення, послуги з розваг (спортивні майданчики, дискотеки, тренажерні зали), побутові послуги (зв'язок, камера схову, телебачення)	самообслуговування

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

5.4. Характеристика лікувально-оздоровчих підприємств готельного господарства

Тип готелів	Місцезна- сування	Строк перебува- ння	Тип заселе- ння	Рівень комфо- рту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслугову- вання
<i>санаторій</i>	у місцевостях із лікувальними та профі-лактичними властивостями	зміна – 24 дня; у спеціалізованих санаторіях – 28-53 дня	одномісний та багатомісний	середній, високий	це оздоровчо-лікувальні заклади з регламентованим режимом відпочинку для людей з різними видами захворювань. У санаторіях обов'язковими у структурі є лікувально-діагностичні приміщення — лікувальні кабінети, кабінети медичного персоналу, відділення бальнеотерапії, діагностичні приміщення, спеціалізовані лікувально-діагностичні приміщення для лікування різних видів захворювань	харчування – дієтичне й обов'язково входить до вартості проживання; лікувально-діагностичні послуги, послуги побутового та культурно-масового характеру	комплексне обслуговування середнього та високого рівня, медичне обслуговування
<i>пансіонат</i>	у мальовничих місцях	тривалий відпочинок від 10 до 20 днів	спальні на 1, 2 і 3 ліжко-місця та двокімнатні житлові номери на 4 і 5 ліжко-місць	середній, високий	рекреаційно-відпочинковий заклад розміщення, перебування в якому регламентується розпорядком дня. Розраховані на широке коло відпочиваючих різного віку, статі, соціального статусу	харчування організовують в їдальнях, додатково передбачаються буфети, бари. Послуги з організації дитячого відпочинку: ігрові майданчики для дітей, приміщення для роботи з дітьми, гральні автомати, бібліотека з читальним залом тощо	обслуговування здійснюється через мережу самостійних закладів обслуговування — магазини, аптеки, перукарні, житлові номери обладнані кухнею

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцезна- сування	Строк перебува- ння	Тип заселе- ння	Рівень комфо- рту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслугову- вання
<i>база відпочинку</i>	в рекреаційній зоні	літом – середній та тривалий термін перебування (12–24 доби), зимою – короткотривалий (1–3 доби)	багатомісний	низький	складаються з будівель літнього функціонування, побудованих з легких матеріалів (60–75 % місць) і капітальних цілорічного функціонування будівель (25–40 %)	мінімальний, розгалужена розважальна інфраструктура	мінімальне обслуговування за низьку ціну
<i>табір відпочинку</i>	у місцях здійснення певного виду діяльності (сільськогосподарська, археологічна, геологічна та ін.)	короткостроковий, тривалий	сезонний тип заселення, багатомісний	низький	будуються з легких матеріалів, легко монтуються та можуть транспортуватись (вагони-причепи до автомобіля)	регламентовані послуги для проживання в польових умовах для здійснення певного виду діяльності (сільськогосподарська, археологічна, геологічна та ін.) і відпочинку	самообслуговування, можлива організація послуг харчування

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

Тип готелів	Місцерозташування	Строк перебування	Тип заселення	Рівень комфорту	Функціональні особливості / вимоги	Асортимент послуг	Організація обслуговування
<i>будинки відпочинку</i>	за містом у рекреаційній зоні або мальовничих місцях	до 20 днів, або більше місяця	одно-, дво-, трьохкімнатні номери	середній, високий	складаються із зблокованих одно-, дво-, трьохкімнатних номерів зорієнтованих на обслуговування сімей різного кількісного складу із спільною кухнею і санвузлом. У великих будинках відпочинку, розрахованих до 1000 місць, заклад розміщення часто складається з окремих декілька поверхових корпусів із спільними закладами відпочинку, оздоровлення, розваг	надання комплексу послуг, в тому числі послуг відпочинку, оздоровлення, розваг	комплексне обслуговування середнього та високого рівня
<i>сільський туристичний будинок</i>	у сільській місцевості, на території садиби діючого приватного підсобного господарства	короткий до 7 днів або довгостроковий	одно-, двокімнатний будинок	низький, середній	окремо розташована будівля на території садиби діючого приватного підсобного господарства; умови для приготування їжі переважно з продуктів господарства	послуги для відпочинку, оздоровлення; забезпечення умов для сільськогосподарської діяльності під час відпочинку, риболовлі, прогулянок, збору грибів, ягід, тощо.	самообслуговування, часткове обслуговування власниками будинку
<i>профілакторій</i>	у рекреаційній зоні або мальовничих місцях	тривалий відпочинок від 10 до 20 днів	багато-місний	середній, високий	засіб розміщення відомчого підпорядкування, призначений для організації відпочинку працівників, як правило, однієї організації	надання профілактичних послуг, лікування професійних захворювань та загального оздоровлення працівників	комплексне обслуговування середнього та високого рівня, медичне обслуговування

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення Запитання та завдання для самоконтролю

1. Визначте основні порівняльні характеристики засобів розміщення за призначенням.
2. Назвіть типи готельних підприємств залежно від їх призначення.
3. Дайте характеристику різних типів закладів розміщення в залежності від типу клієнтури, мети подорожі, засобів пересування туристів, тощо.
4. Назвіть характерні особливості транзитних готелів та вимоги до їх розташування, рівня комфорту, асортименту послуг та ін.
5. Назвіть вимоги, що ставляться до готелів ділового призначення.
6. Назвіть вимоги, що ставляться до готелів для відпочинку. Як поділяються готелі для відпочинку?
7. Яке призначення мають курортні, туристичні та спеціалізовані готелі? Надайте детальну характеристику одного з типів представлених готелів (туристично-екскурсійного, туристично-спортивного, спеціалізованого туристичного).
8. Охарактеризуйте засоби розміщення для автотуристів. Назвіть особливості їхнього розміщення та облаштування.
9. Розкрийте особливості розміщення готельних комплексів для водних туристів. Дайте характеристику основних видів водних закладів.
10. Охарактеризуйте флайтелі, хостели та інші спеціалізовані засоби розміщення, поширені в різних країнах світу.
11. Назвіть вимоги до лікувально-оздоровчих підприємств готельного господарства та їх основні типи.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Тип клієнтури, мета подорожі, склад учасників, засіб пересування, яким користуються туристи, не мають впливу на функціональне призначення готелів.		
2	Готелі цільового призначення поділяються на транзитні та для відпочинку.		
3	Транзитні підприємства готельного господарства призначені для обслуговування туристів в умовах короткочасної транспортної зупинки.		
4	Підприємства готельного господарства для відпочинку призначені для задоволення потреб туристів під час пасивного й активного відпочинку, лікування та оздоровлення.		
5	До загальних функціональних вимог до готельних підприємств ділового призначення належать: <ul style="list-style-type: none"> • розміщення в курортній місцевості зі значними лікувальними ресурсами: бальнеологічними, кліматичними, грязелікувальними та змішаного типу; • обов'язкова організація в номері „робочої зони” (номерів-кабінетів), призначеної для денної роботи, проведення нарад, ділових зустрічей; • у структурі підприємства обов'язково повинні бути передбачені приміщення для надання медичних послуг лікувально-профілактичного характеру, заняття спортом, активного відпочинку тощо; 		

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

	<ul style="list-style-type: none"> • ізоляція номерів з метою забезпечення умов для зосередженості під час роботи; • наявність відкритих стоянок для автотранспорту мешканців готельного підприємства і їх гостей.		
6	Туристично-спортивні готельні підприємства призначені для задоволення потреб туристів у туристично-спортивному обслуговуванні та відпочинку в різні пори року.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Готелі ділового призначення є переважно готелями:

- а) низького рівня комфорту;
- б) високого рівня комфорту;
- в) рівень комфорту не має значення.

2. Невеликі заклади, що пропонують домашній комфорт, носять назву:

- а) апартготель;
- б) Бед енд Брекфест;
- в) Тайм-шер.

3. Хостел – це:

- а) готель довготривалого проживання для ділових людей;
- б) рекреаційний заклад для сімей з дітьми;
- в) готелі спрощеного сервісу переважно для молоді.

4. До лікувально-оздоровчих підприємств готельного господарства належать:

- а) бізнес-готелі;
- б) готелі для екскурсійного туризму;
- в) база відпочинку.

5. До засобів розміщення для подорожуючих автотранспортом належать:

- а) ботелі;
- б) ротелі;
- в) лотелі.

6. Ротель – це засіб розміщення, призначений для тих, хто подорожує...

- а) автомобілем;
- б) плавзасобом;
- в) літаком;
- г) автомобілем із трейлером;
- д) мотоциклом чи велосипедом.

7. Готелі, призначені для власників літаків, це –

- а) ротелі;
- б) флотелі;
- в) флайтелі;
- г) флотокемпінги.

8. Сезонні або цілорічні заклади, розташовані на березі в початкових чи кінцевих зонах маршруту через 150-200 км, що складаються з житлових корпусів готельного

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення типу із системою культурно-побутового обслуговування, стаціонарних споруд і пристроїв технічного обслуговування плавзасобів, це –

- а) ротелі;
- б) флотелі;
- в) ботелі;
- г) ботокемпінги;
- д) флотокемпінги.

9. Готелі для відпочинку мають власні характерні особливості та поділяються на:

- а) курортні, туристичні;
- б) туристичні готелі, туристичні бази, туристичні станції, туристичні притулки, туристичні хатинки;
- в) курортні, лікувально-оздоровчі, купально-пляжні;
- г) профілактичні, сімейного типу, курортні, екскурсійні.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

10. Готелі для відпочинку повинні відповідати таким вимогам:

- а) розташовуватися серед зелених масивів, максимально віддалених від міських центрів;
- б) у номерному фонді повинні переважати двомісні номери;
- в) обов'язкова організація в номері робочої зони (наявність письмового столу, робочого крісла, настільного освітлення, письмового приладдя і засобів оргтехніки та ін.);
- г) максимальна ізоляція номерів від зовнішнього середовища з метою забезпечення умов для зосередженої роботи;
- д) обов'язкова наявність дитячих майданчиків, майданчиків для відпочинку, занять спортом, приміщень для ігор і розваг;
- е) наявність приміщень для проведення нарад, переговорів, семінарів тощо, бізнес-центру та служб фінансового забезпечення.

11. Транзитні готелі характеризуються тим, що:

- а) обслуговують будь-який контингент в умовах короткотривалої зупинки;
- б) розташовуються на територіях великих транспортних вузлів (залізничних вокзалів, аеропортів, морських і річкових вокзалів, автовокзалів);
- в) надають послуги клієнтам під час довготривалого перебування;
- г) рівень обслуговування та асортимент послуг мінімальний;
- д) надають триразове харчування;
- е) харчування здебільшого не надається.

12. Ботокемпінги – це (виберіть ознаки, що характеризують даний вид засобу розміщення)

- а) заклади сезонного використання на зразок кемпінга з невисоким рівнем комфорту, призначені для обслуговування водних туристів у поході;
- б) мають стаціонарні заклади і споруди технічного обслуговування плавзасобів та розташовані на маршруті через 70-100 км;
- в) плаваючий мотель, що є спеціально облаштованим судном, яке складається із плаваючих корпусів різного призначення;

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

г) мають ділянки для наметів, майданчики відпочинку, адміністративні будинки, а також пляжі, причали, елінги та ремонтні майстерні зі скороченою програмою обслуговування;

д) готелі з наплавних споруд, розташовані на маршруті через 20-25 км;

е) громадські стоянки, призначені для постійного паркування рекреаційного флоту мешканців міста.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

1. Встановіть відповідність між типом засобу розміщення та його назвами

<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-bottom: 10px; text-align: center;"> 1. Засоби розміщення для автотуристів </div>		<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">1. мотель</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">2. ботель</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">3. ротель</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">4. ботокемпінг</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">5. кемпінг</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">6. флотель</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px; text-align: center;">7. флайтель</div>
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-bottom: 10px; text-align: center;"> 2. Засоби розміщення для водного відпочинку </div>		
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-bottom: 10px; text-align: center;"> 3. Засоби розміщення для власників літаків </div>		

№ типу	1	2	3
відповідна цифра			

2. Встановіть співвідношення між типом лікувально-оздоровчих підприємств готельного господарства та його характеристикою

Група А – тип	Група Б – характерні особливості
1. Санаторій	а) рекреаційно-туристський засіб цілорічного функціонування для заміського відпочинку з наданням комплексу послуг. Складаються із зблокованих одно-, дво-, трьохкімнатних номерів зорієнтованих на обслуговування сімей різного кількісного складу із спільною кухнею і санвузлом. Заклад розміщення часто складається з окремих декількаповерхових корпусів із спільними закладами відпочинку, оздоровлення, розваг.
2. Пансіонат	б) засіб розміщення відомчого підпорядкування головним чином сезонного типу з регламентованими послугами для проживання в польових умовах певного виду діяльності (сільськогосподарська, археологічна, геологічна та ін.) і відпочинку. Будуються з легких матеріалів, легко монтуються і можуть транспортуватись (вагони-причепи до автомобіля).
3. База відпочинку	с) рекреаційно-відпочинковий заклад розміщення, що знаходиться в мальовничій місцевості. Перебування в ньому регламентується розпорядком дня. Розрахований на широке коло відпочиваючих

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

	різного віку, статі, соціального статусу. Обслуговування здійснюється через мережу самостійних закладів обслуговування — магазини, аптеку, перукарню, житлові номери обладнані кухнею-нішею.
4. Табір відпочинку	d) сезонний засіб розміщення, що забезпечує короткотривалий щотижневий сімейний та індивідуальний відпочинок з мінімальним обслуговуванням за низьку ціну. Згідно режиму функціонування цей тип засобів розміщення найбільш гнучкий щодо категорії гостей і терміну їхнього перебування: літом переважає сімейний відпочинок середнього та тривалого терміну перебування (12–24 доби), зимою — індивідуальний (груповий) короткотривалий (1–3 доби).
5. Будинок відпочинку	e) заклад, розташований на території курорту чи рекреаційної зони, забезпечує надання послуг з розміщення, дієтичного харчування, лікування, та профілактичних у регламентованому режимі.
6. Сільський туристичний будинок	f) засіб розміщення відомчого підпорядкування, призначений для організації відпочинку працівників, як правило, однієї організації, має умови для надання профілактичних послуг, лікування професійних захворювань та загального оздоровлення.
7. Профілакторій	g) заклад розміщення в окремо розташованій будівлі на території садиби діючого приватного підсобного господарства із забезпеченням умов для приготування їжі переважно з продуктів цього господарства.

№ типу	1	2	3	4	5	6	7
характеристика							

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Бізнес-готелі – це

---

2. Готелі типу „Bed and Breakfast” – це

---

3. Апартготелі – це

---

4. Конференц-готелі – це

---

5. Відомчі готелі – це

Тема 5. Характеристика основних типів засобів розміщення

І. М. Писаревський, А. А. Рябєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – С. 81 – 95.

7. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 89 – 113.

8. Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристський словник-довідник: Навчальний посібник / уклад.: В. К. Федорченко, І. М. Мініч; Київ. ін-т туризму, економіки і права. – К. : Дніпро, 2000. – 155 с.

9. *Возможности кондоминиума // Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2009. – №2. – С. 48 – 49.*

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

- 6.1. Основні підходи до класифікації засобів розміщення. Проблеми створення міжнародної класифікації готелів.
- 6.2. Критерії класифікації засобів розміщення. Класифікація засобів розміщення за рівнем комфорту.
- 6.3. Підходи до класифікації готелів у різних країнах світу.

6.1. Основні підходи до класифікації засобів розміщення. Проблеми створення міжнародної класифікації готелів

Класифікація готелів – це визначення відповідності конкретного готелю і номерів критеріям або стандартам обслуговування.

Класифікація підприємств готельного господарства за категоріями – це групування за ознаками, що характеризують умови організації проживання споживачів готельних послуг, тобто відповідність рівня якості послуг підприємства готельного господарства стандартам обслуговування.

Категорія готелю – одна з основних його характеристик, згідно якої визначаються його ринкові позиції, управління, обсяг послуг, тариф на основні та додаткові послуги.

У сучасній світовій практиці у системі класифікації закладів розміщення умовно можна виділити два підходи:

офіційний

розробкою, проведенням і контролем комплексу необхідних вимог якості комфорту закладу розміщення займаються державні органи, присвоєння категорії фіксується на офіційному рівні.

Такий підхід характерний для Греції, Єгипту, Іспанії, Італії, Франції, України та інших держав

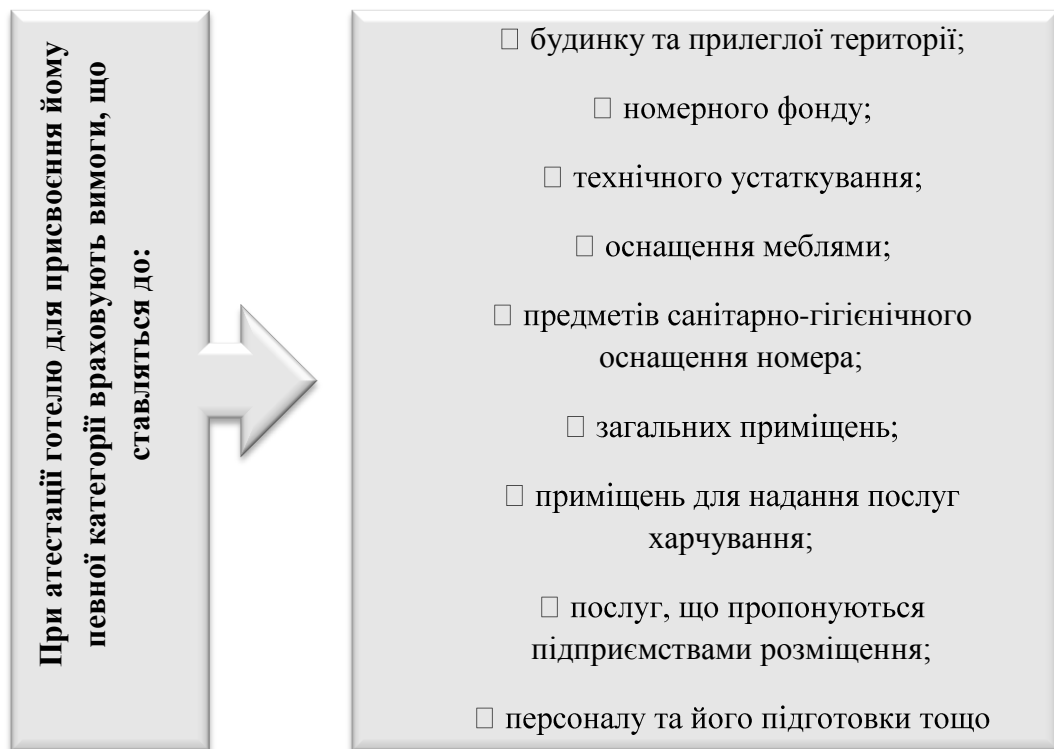
професійний

пов'язується з недержавними об'єднаннями та союзами у сфері гостинності.

Зокрема, в Австрії цей процес здійснює Австрійська готельна асоціація, Великобританії – Автомобільна асоціація, Швейцарії – Швейцарська готельна асоціація та ін.

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

Вимоги, які враховують при атестації готелю для присвоєння йому певної категорії

У 1972 р. Всесвітня туристична організація (ВТО) спробувала запровадити універсальну систему класифікації готелів

Згідно з цією класифікацією готелів може бути присвоєна одна з п'яти категорій залежно від обладнання, рівня комфорту та набору послуг, що пропонуються

За даними Міжнародної Готельної Асоціації (МГА):

офіційна система класифікації прийнята тільки в **64** країнах світу,

в **11** – вона знаходиться на стадії розробки,

в **58** – готелі не мають єдиної класифікації. Серед останніх такі країни масового туризму, як Великобританія, США та Японія.

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

6.2. Критерії класифікації засобів розміщення.

Таблиця 6.1

Класифікація засобів розміщення за рівнем комфорту

Крите- рій	Категорії	Підтипи	Особливості
За якістю послуг	Luxury	Superior Deluxe	– курортні готелі для ділових туристів, що пропонують найвищий стандарт якості послуг. Готелі цієї категорії розраховані на клієнтів з високими доходами, які потребують особливо комфортних умов проживання. Можуть відноситись з різними варіантами відмінностей до п'ятизіркових або особливо комфортних чотиризіркових готелів
		Deluxe	
		Moderate Deluxe	
	Superior	Superior First Class	– готелі, що пропонують високу якість послуг для бізнес-туристів та осіб, які здійснюють поїздки з метою відпочинку, загалом зорієнтовані на осіб середнього соціального стану. Згідно європейської п'ятизіркової класифікації до категорії готелів Superior відноситься частина чотиризіркових та більшість тризіркових готелів
		First Class	
		Limited Service First Class	
	Value	Moderate First Class	– економічний клас, у якому на різних рівнях пропонується ціна відповідно якості послуг. Відповідають категорії від найбільш скромних тризіркових готелів до категорії одна зірка
		Superior Tourist Class	
		Tourist Class	
		Moderate Tourist Class	
		Limited Service Tourist Class	– відповідає безкатегорійним готелям та молодіжним готелям – хостелам
За ринковим позиціонуванням	Style		– стильні готелі, до яких належать заклади розміщення, розташовані у будинках-пам'ятках історії та культури, або збудованих за індивідуальним дизайном
	Resort		– курортні готелі, що орієнтуються на рекреацію і пропонують відповідні послуги безпосередньо у готелі або спеціалізованих бальнеологічних закладах розташованих поблизу
	Apartment		– готелі цієї категорії зорієнтовані на туристські групи, які зупиняються у готелі на тривалий термін; номери у таких закладах розміщення завжди обладнані невеликою кухнею
	Airport		– готелі цієї категорії розташовуються в аеропортах або на відстані до семи миль від нього і найчастіше пропонують трансфер „приліт-відліт”

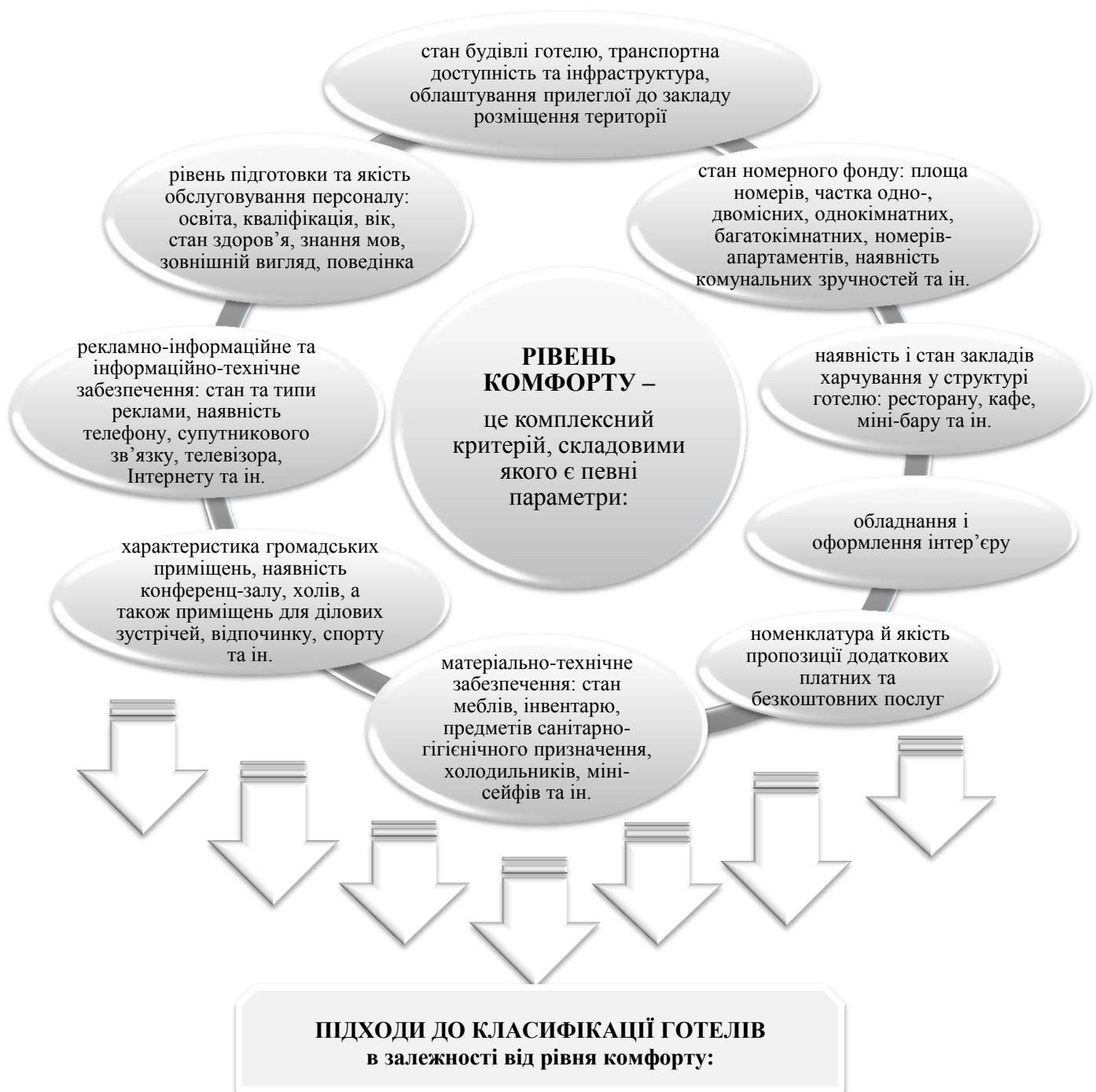
Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

Крите- рій	Категорії	Підтипи	Особливості
За рівнем комфорту	європейська чи система зірок	* ** *** **** *****	– застосовується у Франції, Австрії, Угорщині, Єгипті, Росії та інших державах, які беруть участь у міжнародному туристському обміні
	система букв	A, B, C, D	використовується у Греції
	система „корон” (для готелів) чи „ключів” (для кемпінгів)	 від 1 до 5	характерна для Великобританії та ін.
	система „балів”, або індійська система	* – 100 балів ** – 150 балів *** – 210 балів **** – 260 балів ***** – 290 балів	використовується в Індії
За приналежністю до готельного ланцюга – марки (бренди)	Французький готельний ланцюг „Асгор”	„Sofitel”	– 5 зірок (4 зірки плюс)
		„Novotel”	– 4 зірки
		„Mercure”	– 3 зірки, яка за рівнем комфорту і цінами поділяється ще на 3 групи: <i>Relais/Inn</i> – пропонує стандартні номери, якісне обслуговування за помірними цінами; <i>Hotell/Mercury</i> – послуги вищого рівня, індивідуальне обслуговування, комфортабельне розміщення; <i>Grand/Hotell</i> – прекрасне розташування готелю, вишуканий комфорт і високий рівень обслуговування цілодобово.
		„Ibis” або „Start”	– 2 зірки
		„Etap”	– 1 зірка
		„Formule 1”	– без зірки
		„Garden Court”	– готелі економічного класу
	Американський готельний ланцюг „Holiday Inn”	„Holiday Inns Express”	– апартготелі
		„Holiday Inns Sun Spree Resort”	– курортні готелі високого класу
		„Holiday Inns Select”	– бізнес-готелі
		„Holiday Inns Hotels and Residence”	– готелі, в яких 10% номерного фонду складають апартаменти для тривалого проживання бізнесменів

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

Класифікація засобів розміщення за рівнем комфорту

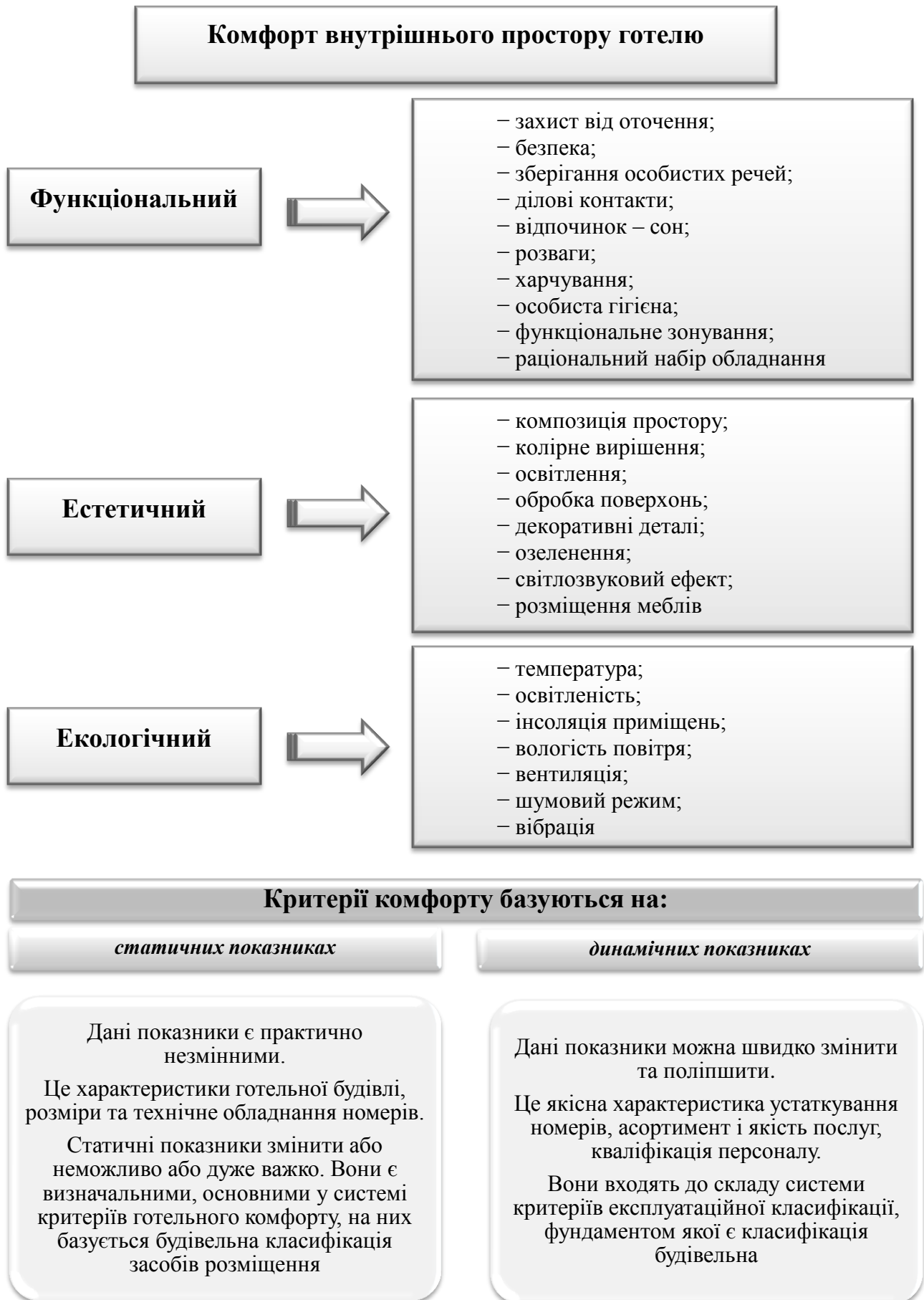
Кількісний –

беруться до уваги нормативи площі приміщень, відсоткове співвідношення кількості номерів із санвузлом, телефоном та іншими зручностями до загальної кількості місць, наявність відповідного асортименту послуг

Якісний –

оцінюється місце розташування готелю відповідно до його призначення, якісні показники процесу надання послуг, санітарний стан території та будівлі, досконалість меблів та обладнання, рівень кваліфікації персоналу тощо

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного

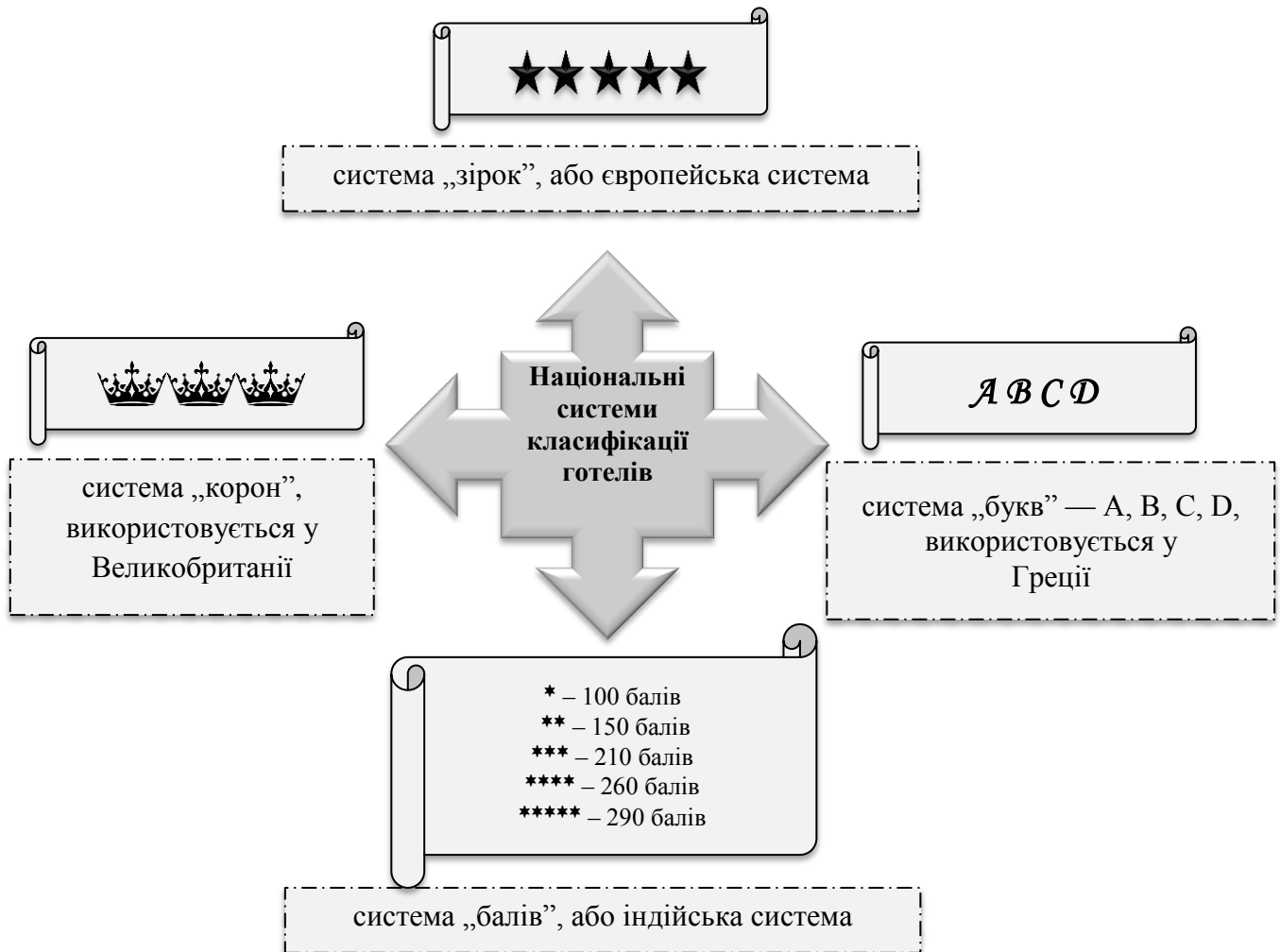

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

6.3. Підходи до класифікації готелів у різних країнах світу

У кожній окремо взятій країні до розуміння рівня комфорту як критерію класифікації існують різні підходи. Саме ця обставина, а також низка інших чинників, зумовлених культурно-історичними і національними традиціями держав, перешкоджають запровадженню у світі єдиної системи класифікації готелів.

Сьогодні у світі діє близько **30** різних систем класифікації готелів. Навіть в окремих країнах класифікація готелів далека від однозначності.

Таблиця 6.2

Характеристика найбільш розповсюджених систем класифікації готельних господарств

Країна	Система класифікації готельних господарств	Характеристика системи класифікації готельних господарств
Франція	система зірок для:	
	туристичних готелів	встановлює для туристичних готелів 6 категорій, серед яких 5 – із присвоєнням певної кількості зірок („1 зірка”, „2 зірки”, „3 зірки”, „4 зірки”, „4 зірки – „Люкс”), одна – без зірки

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

Продовження таблиці 6.2

	туристичних резиденцій	встановлює категорії від однієї до чотирьох зірок
Німеччина	класи:	
	– туристський клас	– „одна зірка”
	– стандартний клас	– „дві зірки”
	– комфортний клас	– „три зірки”
	– перший клас	– „чотири зірки”
	– люкс	– „п’ять зірок”
Великобританія: офіційна класифікація класифікація, запропонована Асоціацією британських турагенцій – British Travel Authority (BTA)	п’ять рівнів – від однієї Q – до п’яти Q (Quality – якість), відображається символом „корони”	щоб перевести категорію готелю з „мови корон” на „зіркову мову”, потрібно від загальної кількості „корон” відняти одну.
	бюджетні готелі (1*)	– розташовані в центральній частині міста і мають мінімум зручностей
	готелі туристичного класу (2*)	– в структурі обов’язковою є наявність бару і ресторану
	готелі середнього класу (3*)	– рівень обслуговування достатньо високий
	готелі першого класу (4*)	– дуже висока якість комфорту і відмінний рівень обслуговування
	готелі вищої категорії (5*)	– рівень обслуговування і проживання екстракласу
Іспанія	групи:	
	група 1	– готелі категорії 5*, 4*, 3*, 2*, 1*
	група 2	– міні-готелі і пансіони 3*, 2*, 1*
	група 3	– гостьові будинки, без категорії
	група 4	– готелі – апартаменти 4*, 3*, 2*, 1*
Італія	категорії:	
	перша категорія	– „чотири зірки”
	друга категорія	– „три зірки”
	третя категорія	– „дві зірки”
Греція: використовується система „букв”, водночас на фасадах готелів використовуються звичні для Європи – „зірки”	категорії:	
	категорія „А” („чотири зірки”)	характеризується високим рівнем обслуговування, найчастіше розташовані у відомих курортах
	категорія „В” („три зірки”)	найчастіше розташовується у курортній зоні, на узбережжі
	категорія „С” („дві зірки”)	пропонує мінімальний набір послуг, розташована на певній віддалі від узбережжя у курортних зонах
	категорія „D” („одна зірка”)	

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

Продовження таблиці 6.2

США: відсутня єдина офіційна, затверджена урядом система класифікації готелів	типи:	
	„люкс”	– із численним персоналом, надзвичайно високим рівнем сервісу для найвимогливіших клієнтів
	готель середнього рівня	– максимально використовує сучасні технології, намагається за допомогою автоматизації зменшити експлуатаційні витрати, а відповідно, й ціни
	невеликий затишний готель	– призначений для тих клієнтів, які потребують більше персональної уваги до себе, але без необхідності оплачувати послуги за цінами „люкс”
Китай	„гостьові будинки” (zhaodaisuo)	– постійні двори чи хостели, які нагадують студентські гуртожитки
	„будинки для гостей” (bin-guan)	– це більш комфортні готелі дво- чи тризіркового рівня
	туристичні готелі	– найпрестижніші засоби розміщення, що відповідають вимогам до готелів 3-4*-ї категорії
	„винні будинки” (jindian)	– готелі категорії 4 – 5*

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять „класифікація готелів”, „класифікація підприємств готельного господарства за категоріями”, „категорія готелю”. Назвіть вимоги, які враховують при атестації готелю для присвоєння йому певної категорії.
2. Коли Всесвітня туристична організація спробувала запровадити універсальну систему класифікації готелів? Чому на сьогодні існує проблема створення міжнародної системи класифікації готелів у світі? Скільки систем класифікації готелів діє у світі?
3. Охарактеризуйте критерії класифікації готелів за рівнем комфорту. Назвіть складові рівня комфорту.
4. Охарактеризуйте особливості американської системи класифікації готелів і мотелів.
5. Назвіть вимоги, які враховуються при французькій системі класифікації готелів. Розкрийте особливості китайської системи класифікації готелів.
6. Охарактеризуйте особливості грецької та німецької систем класифікації готелів.
7. Опишіть принципи класифікації готелів у Великобританії, Іспанії та інших країнах.
8. Охарактеризуйте підходи до класифікації готелів усередині готельних ланцюгів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

№	Твердження	Так	Ні
1	Більшість країн визнали неможливість створення єдиної міжнародної системи класифікації готелів через неоднозначність підходів до оцінки якості обслуговування, несхожість кліматичних та інших умов.		
2	У Греції для класифікації закладів розміщення використовується система „корон”, водночас на фасадах готелів використовуються звичні для Європи – „букви”.		
3	Найбільшого поширення у світовій готельній сфері набула індійська система класифікації, яка має п'ять категорій: „1 зірка”, „2 зірки”, „3 зірки”, „4 зірки” та „5 зірок”, які присвоює спеціальна комісія на основі бальної оцінки.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Класифікація готелів – це:

- а) визначення відповідності конкретного готелю і номерів критеріям або стандартам обслуговування;
- б) розрядність готелю, що впливає на його престиж, формування клієнтури, вартість готельних послуг;
- в) атестація готелів, спрямована на надання йому певної категорії;
- г) інспектування готелю щодо присвоєння йому конкретного розряду.

2. ВТО спробувала запровадити універсальну систему класифікації готелів у...

- а) 1970 р.;
- б) 1972 р.;
- в) 1980 р.;
- г) 2000 р.

3. Сьогодні у світі діє...

- а) близько 30 різних систем класифікації готелів;
- б) близько 40 систем класифікації готелів;
- в) понад 35 систем класифікації;
- г) 25 систем класифікації готелів.

4. Основним критерієм класифікації готелів у всіх країнах є:

- а) місце розташування;
- б) рівень комфорту;
- в) якість обслуговування;
- г) інженерно-технічне устаткування;
- д) рівень підготовки персоналу.

5. Головні критерії класифікації готелів за рівнем комфорту можна об'єднати у дві групи:

- а) статистичні і динамічні;
- б) якісні і кількісні;
- в) динамічні і статичні;
- г) механічні і динамічні.

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

6. Динамічні показники комфорту визначаються:

а) на етапі проектування та зведення споруди готелю й залежать від архітектурно-планувальних особливостей будівлі, функціонального складу та площі приміщень, їх технічного оснащення;

б) на етапі експлуатації готелю (характеристики санітарного стану приміщень, асортименту та якості процесу надання послуг, кваліфікації та професійних навичок персоналу, культури спілкування тощо).

7. Найпоширенішою у світі вважається...

- а) індійська система класифікації готелів;
- б) німецька система класифікації готелів;
- в) французька система класифікації готелів;
- г) грецька система класифікації готелів;
- д) китайська система класифікації готелів.

8. Французька національна класифікація встановлює для туристичних готелів 6 категорій:

- а) 5 – із присвоєнням певної кількості зірок (1*, 2*, 3*, 4*, 4* – Люкс), одна – без зірки;
- б) 1*, 2*, 3*, 4*, 4* – Люкс, 5*;
- в) 1 категорія – без зірки, решта – з присвоєнням зірок від 1* до 5*.

9. Особливістю індійської класифікації готелів є те, що категорії готелям присвоюють на основі...

- а) бальної оцінки готелів;
- б) якісної оцінки готелів;
- в) кількісної оцінки;
- г) експертної оцінки готелів

10. У Греції при класифікації готелів використовують:

- а) бальну систему (100, 200, 300, 400, 500 балів);
- б) буквену систему (A, B, C, D);
- в) зіркову систему (1*, 2*, 3*, 4*, 5*);
- г) систему розрядів (I, II, III, IV, V);
- д) систему корон.

11. Згідно з німецькою класифікацією готельні підприємства поділяються на:

- а) 5 класів (туристський, стандартний, комфортний, перший, люкс);
- б) 5 категорій (економічна, перша, друга, вища, люкс);
- в) 5 розрядів (I, II, III, IV, V);
- г) 5 рівнів (вищий, перший, середній, економічний, нижчий).

12. На фасадах англійських готелів зображають не зірки, а...

- а) напівсонця; б) корони; в) піраміди; г) сніжинки.

13. Щоб перевести категорію англійських готелів з „мови корон” на „зіркову мову”, потрібно...

- а) від загальної кількості корон відняти одну;
- б) до загальної кількості корон додати одну;
- в) до кількості корон додати дві;
- г) кількість корон відповідає кількості зірок.

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

14. В Іспанії існують державні підприємства прийому туристів, до яких відносять старі фортеці, замки, палаци, обладнані як готелі „люкс”. Вони називаються:

- а) парадори;
- в) мансіонес;
- б) стабулярії;
- г) гостьові будинки.

15. Клас готелів у скандинавських готелях позначається:

- а) напівсонцями;
- б) зірками;
- в) місяцями;
- г) сніжинками.

16. Власний підхід до класифікації готелів мають готельні ланцюги. Переважно у них виділяються не категорії, а ....., що поширюються на всі готелі конкретного ланцюга (виберіть правильну відповідь). У них враховується не тільки рівень комфорту, але й призначення, місце розташування та деякі інші критерії.

- а) класи;
- б) рівні;
- в) марки;
- г) розряди.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

17. До країн, де немає офіційної системи класифікації готелів, належать:

- а) Україна;
- б) США;
- в) Росія;
- г) Японія;
- д) Великобританія;
- е) Франція.

18. У США немає єдиної офіційної системи класифікації готелів. Проте найвищий статус присуджується двома організаціями:

- а) American Automobile Association (AAA) – „П’ять діамантів”;
- б) National American Association – „П’ять корон”;
- в) Mobile Travel Guide – „П’ять зірок”;
- г) American Hotels Association – „П’ять букв”.

19. У майбутньому у США передбачається виділення трьох типів готелів:

- а) готелі класу „люкс”;
- б) готелі бізнес-класу;
- в) готелі середнього рівня;
- г) апарт-готелі;
- д) невеликі затишні готелі.

20. Особливістю класифікації британських готелів є:

- а) використання корон (чи зірок) чорного і червоного кольорів;

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

- б) кожне підприємство інспектується щорічно;
- в) інспектуванням займається Автомобільна Асоціація Великобританії;
- г) категорія готелю присвоюється на 5 років;
- д) категорію присвоює готелю Асоціація британських турагенцій.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

1. Встановіть співвідношення між системою класифікації готелів та країною, де ця система розповсюджена

Група А – система класифікації готелів	Група Б – країна
1. Система „зірок”	а) Великобританія
2. Система „корон”	б) Індія
3. Система „букв”	в) Франція
4. Система „балів”	г) Греція

№ системи	1	2	3	4
відповідна країна				

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Класифікація готелів – це

---

2. Класифікація підприємств готельного господарства за категоріями – це

---

3. Категорія готелю – це

---

4. Рівень комфорту – це

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Назвіть вимоги, які враховують при атестації готелю для присвоєння йому певної категорії

- 1)
- 2)

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)

2 Доповніть речення

1. За даними Міжнародної Готельної Асоціації (МГА), на сьогодні офіційна система класифікації прийнята тільки в _____ країнах світу, в _____ – вона знаходиться на стадії розробки, в _____ – готелі не мають єдиної класифікації. Серед останніх такі країни масового туризму, як _____, _____, _____.

2. У міжнародній системі стандартизації та сертифікації послуг готелів на сучасному етапі співіснують два **підходи**:

1. _____ – коли при віднесенні готелю до певної категорії беруться до уваги нормативи площі приміщень, відсоткового співвідношення кількості номерів із санвузлом, телефоном та іншими зручностями до загальної кількості місць, наявність відповідного асортименту послуг. Більшість таких показників можна подати у цифровому вигляді:

2. _____ – коли оцінюється місце розташування готелю відповідно до його призначення, якісні показники процесу надання послуг, санітарний стан території та будівлі, досконалість меблів та обладнання, рівень кваліфікації персоналу тощо.

Який із підходів, на Вашу думку, забезпечує якісну стандартизацію та сертифікацію послуг? Обґрунтуйте свою точку зору.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

Класифікація готелів, класифікація підприємств готельного господарства за категоріями, категорія готелю, підходи до системи класифікації закладів розміщення, ВТО (Всесвітня Туристична Організація), МГА (Міжнародна готельна асоціація), критерії класифікації засобів розміщення, рівень комфорту, комфорт внутрішнього простору готелю, критерії комфорту, статичні показники, динамічні показники, система класифікації готелів.

Тема 6. Сучасний підхід до класифікації підприємств готельного господарства

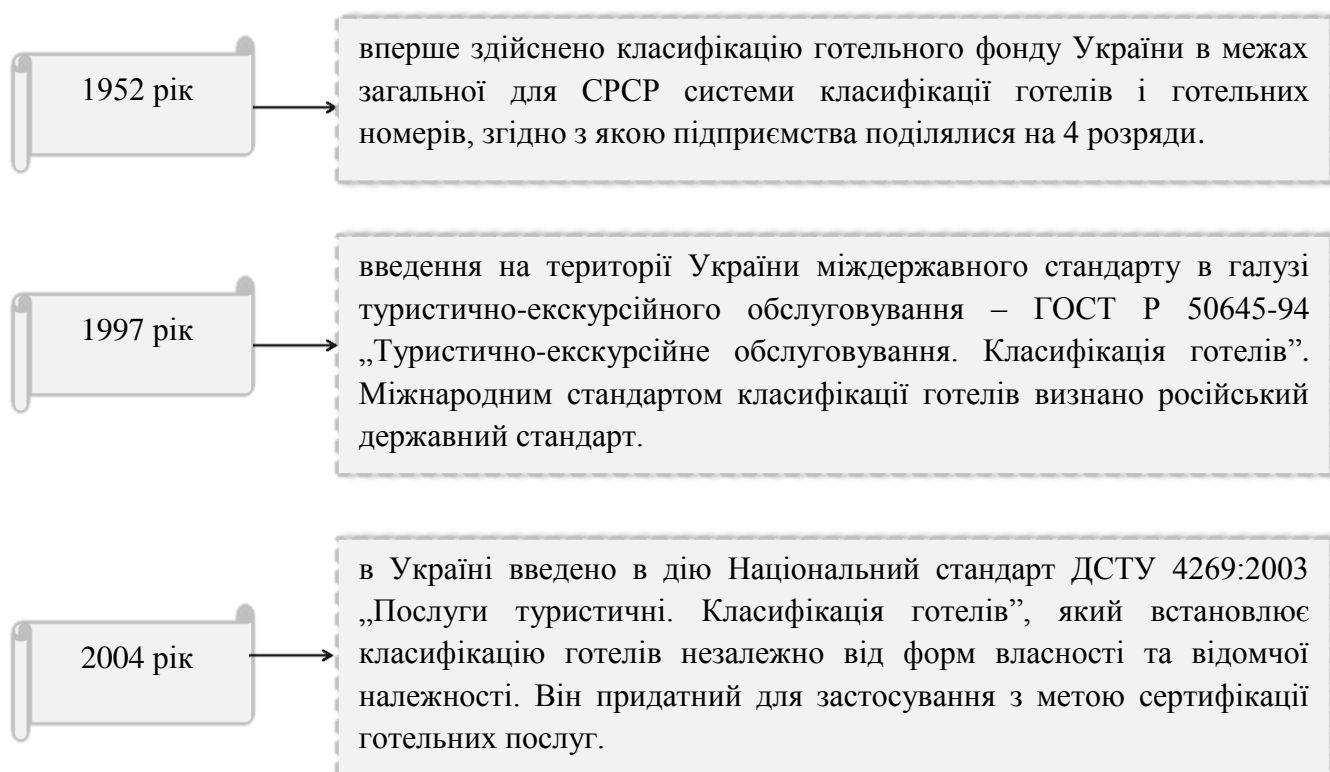
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 59 – 64.
2. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник [Електронний ресурс] / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/>.
3. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 82 – 94.
4. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько. – К. : Знання, 2011. – 366 с.
5. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 95 – 110, 381 – 383.
6. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
7. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 113 – 137.
8. Богданов Л. Бюджетные отели мирового бренда теперь реальность для Украины / Л. Богданов // Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2010. – №1. – С. 20 – 21.
9. Мировой рейтинг сетей – лидерство у отелей эконо-класса // Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2009. – №3. – С. 30 – 31.
10. Нужно строить отели среднего класса. Сколько и какие отели нужны Львову // Гостиничный и ресторанный бизнес. – 2009. – №3. – С. 14 – 18.
11. Семиколєнова С. В. Особливості класифікації і групувань готельних підприємств в Україні та інших країнах світу [Текст] / С. В. Семиколєнова // Наукові записки. Т.44: Економічні науки. – К. : Видавничий дім „Києво – Могилянська академія”, 2005. – С. 97 – 100.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

- 7.1. Етапи створення класифікації готелів в Україні.
7.2. Класифікація готельних господарств з урахуванням мінімальних вимог до певної категорії. Характеристика основних вимог до готелів від 1* до 5*.
7.3. Порядок проведення сертифікації в готельному господарстві України.

7.1. Етапи створення класифікації готелів в Україні

7.2. Класифікація готельних господарств з урахуванням мінімальних вимог до певної категорії. Характеристика основних вимог до готелів від 1* до 5*

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

Класифікацію готелів за категоріями здійснюють згідно із загальною характеристикою готелю, яку визначають комплексом вимог до:

- матеріально-технічної оснащеності;
- переліку надаваних послуг;
- кваліфікації персоналу;
- рівня обслуговування.

Вимоги до готелів усіх категорій

Повинні бути зручні під'їзні шляхи з необхідними дорожніми знаками, упорядкована й освітлена прилегла територія, майданчик з твердим покриттям для короткочасного паркування й маневрування, за наявності окремого входу в ресторан – вивіска з його назвою. Готель, що займає частину будинку, повинен мати окремий вхід.

Архітектурно-планувальні і будівельні елементи готелю та використовуване технічне устаткування повинні відповідати вимогам ДБН В.2.2-9.

У готелі потрібно створити умови, щоб забезпечити життя, здоров'я туристів, зберегти їхнє майно та захистити навколишнє середовище.

Готель потрібно розміщувати у сприятливих екологічних умовах. Проектуючи нові та реконструюючи наявні готелі, треба передбачати устаткування для задоволення потреб інвалідів та інших маломобільних груп населення.

У готелі потрібно створювати всі необхідні умови для особистої гігієни, харчування і відпочинку персоналу. Приміщення для персоналу готелю повинні мати відповідне категорії готелю сучасне устаткування, зокрема санітарне.

Готелі мають бути оснащені інженерними системами й обладнанням, які забезпечують:

- постійне електропостачання;
- гаряче і холодне водопостачання (цілодобово);
- каналізацію;
- опалення, що забезпечує температуру в межах від 18°C до 22°C у житлових і громадських приміщеннях;
- вентиляцію (природну або примусову), яка забезпечує нормальну циркуляцію повітря і запобігає проникненню сторонніх запахів у номери і громадські приміщення;
- телебачення (підведення до усіх номерів);
- телефонний зв'язок;
- освітлення у номерах: природне (не менше одного вікна), штучне, забезпечене лампами розжарювання – 100 лк; люмінесцентними лампами – 200 лк; у коридорах – цілодобове освітлення.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

Характеристика основних вимог до готелів від 1★ до 5★

Готелі можуть бути збудовані за типовим проектом з використанням недорогих технологій; мати обладнання та меблі серійного виробництва. Але всі меблі й електроприлади повинні бути справними, функціональними; постільна білизна та рушники – якісними, без дефектів; санвузли – оснащені справним обладнанням, стіни та підлога – покриті водонепроникним матеріалом.

Устаткування готелю може бути недорогим, але функціональним, справним, у хорошому технічному стані.

Постільна білизна – без дефектів, з натуральних або натурально-штучних тканин: однобарвна, біла, кольорова або картата.

Оснащення санвузлів повинно мати естетичний вигляд, стіни та підлога – покриті водонепроникним матеріалом і виконані якісно, без видимих недоліків.

Будівля готелю має бути органічною з архітектурним ансамблем вулиці (площі), фасад будинку – відповідати певному архітектурному стилю. Якщо готель збудовано за невдалим проектом, з невиразним фасадом, потрібно застосовувати широкий спектр сучасних будівельних технологій і матеріалів, які зроблять зовнішній вигляд будинку привабливим.

Меблі та оснащення можуть бути недорогими, але відповідати єдиному стилю, устаткування – справним. Обов'язкова наявність у номерах та громадських приміщеннях декоративних елементів, картин.

Постільна білизна – з натуральних тканин, незношена, однотонна чи з малюнком.

Санвузли – оснащені недорогим, якісним обладнанням середньої вартості, стіни та підлога – покриті відповідним водонепроникним матеріалом.

Будинок готелю повинен органічно вписуватися в архітектурний ансамбль вулиці (площі). Усі фасади будинку повинні відповідати певному, чітко вираженому архітектурному стилю у випадку реконструкції будинку, який є історико-архітектурною пам'яткою, потрібно зберегти частковий вигляд фасадів, фресок, вітражів.

Інтер'єр будинку повинен бути створений відповідно до єдиного дизайн-проекту, стіни прикрашені художніми творами, які гармонують з інтер'єром.

Будівельні матеріали, меблі та устаткування громадських приміщень і номерів повинні бути з дорогих матеріалів, комфортні та у дуже доброму технічному стані.

У всіх приміщеннях повинні бути килими або килимові покриття відповідної якості.

Постільна білизна з тонкотканих натуральних тканин, біла або кольорова.

Санвузли повинні бути оснащені якісним дорогим устаткуванням у відмінному стані, стіни і підлога покриті відповідним водонепроникним матеріалом не менше ніж на дві третини поверхні за висотою.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

Вимоги до будинку такі самі, як до готелів категорії чотири зірки. Винятковий дизайн інтер'єру з ексклюзивними художніми рішеннями.

Номери, холи, вестибюль прикрашено авторськими роботами: картинами, декоративними прикрасами, керамікою, гобеленами тощо. Предмети інтер'єру й оформлення повинні створювати респектабельну атмосферу готелю та можуть бути антикварними.

Загальне устаткування, устаткування громадських приміщень, кімнат та санвузлів, меблі та килими повинні бути з найдорожчих матеріалів, мати власні неповторні особливості й перебувати в бездоганному стані.

Посуд та столові прибори мають бути одного стилю, гарнітурні.

Постільна білизна з тонкотканих натуральних тканин з вишитою або витканою емблемою готелю.

7.3. Порядок проведення сертифікації в готельному господарстві України

Сертифікація – це діяльність з підтвердження відповідності товарів і послуг установленому взірцю-стандарту; є необхідним інструментом гарантії відповідності якості послуг вимогам нормативно-технічної документації.

Сертифікація готельних послуг – це комплекс заходів, що проводяться з метою підтвердження відповідності послуг готелю вимогам або стандартам, технічним умовам.

здійснюється в рамках **Державної Системи сертифікації УкрСЕПРО**, що є системою сертифікації продукції (послуг), систем якості та атестації виробництва третьою стороною.

30 липня 2012 року було підписано наказ № 876 „**Щодо скасування обов'язкової сертифікації готельних послуг та послуг харчування**”, відповідно до якого з переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, було виключено розділ 30 “Готельні послуги та послуги харчування, що надаються суб'єктами туристичної діяльності”.

Сертифікація послуг, які не увійшли до числа таких, що підлягають обов'язковій сертифікації, є добровільною та може проводитися з ініціативи виробника або споживача.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

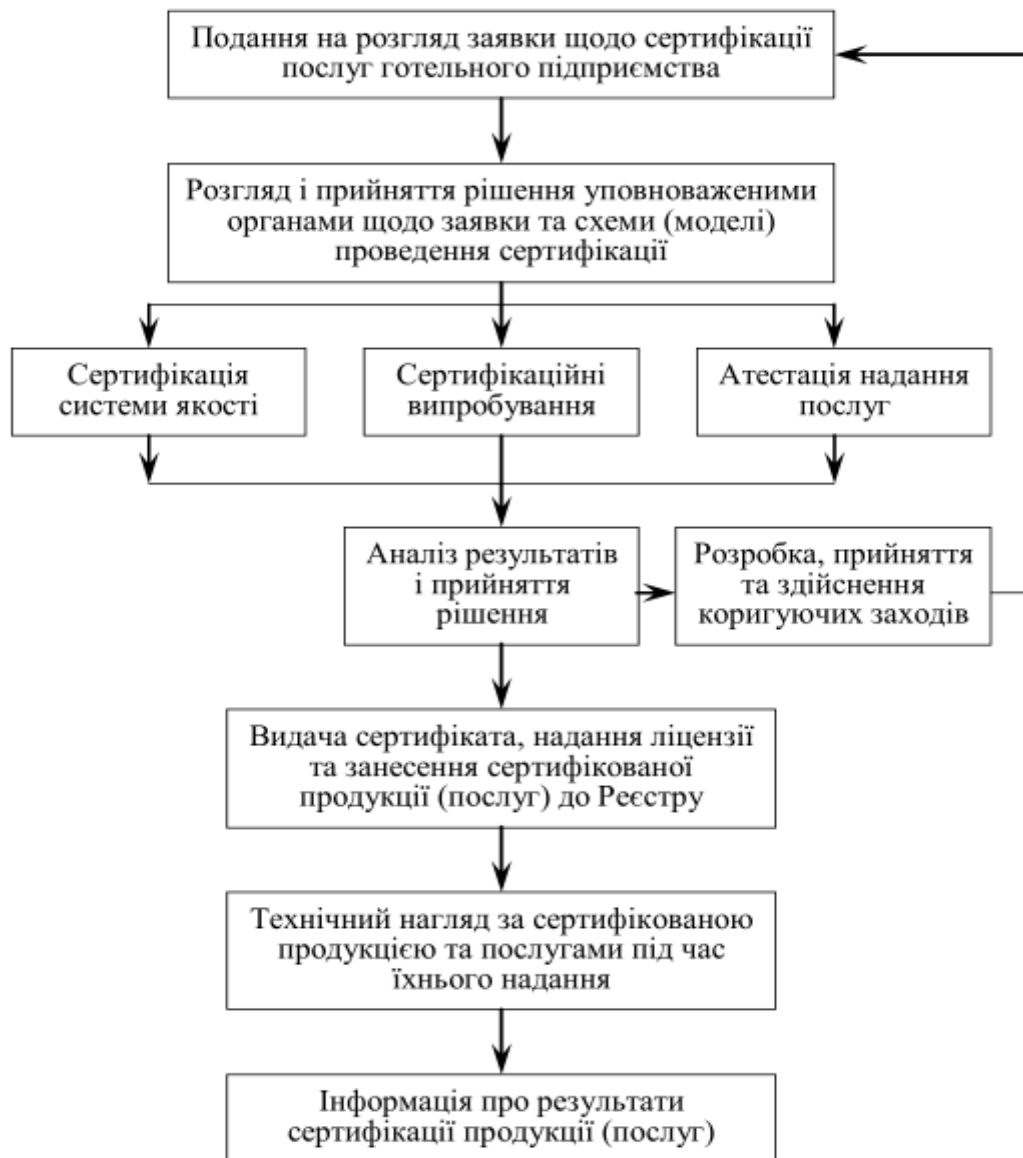

Рис. 7.1. Порядок проведення сертифікації готельних послуг у системі УкрСЕПРО

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Опишіть етапи створення класифікації готелів в Україні.
2. Назвіть комплекс вимог, які покладені в основу класифікації готелів за категоріями в Україні.
3. Відповідно до яких документів здійснюють класифікацію підприємств готельного господарства України?
4. Скільки категорій присвоюється готелям в Україні?
5. Які існують мінімальні вимоги до готелів усіх категорій в Україні?
6. Охарактеризуйте основні вимоги до готелів категорії 1*, 2*, 3*, 4* та 5*.
7. Розкрийте сутність поняття „сертифікація” готельних послуг.
8. У рамках якої системи сертифікації продукції/послуг здійснюється сертифікація готельних послуг України?
9. Чи входять готельні послуги та послуги харчування, що надаються суб'єктами туристичної діяльності, до переліку продукції, яка підлягає обов'язковій сертифікації в Україні?

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України
10. Який порядок проведення сертифікації готельних послуг у системі УкрСЕПРО?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	При розробці вимог до українських готелів різних категорій взяті до уваги рекомендації регіональної європейської системи класифікації.		
2	Категорія позначається спеціальним символом – „*” (зірка). Кількість зірок зростає згідно з підвищенням рівня якості послуг. Готелі класифікуються за п'ятьма категоріями.		
3	Сьогодні в Україні діє обов'язкова сертифікація готельних послуг та послуг харчування, які надають суб'єкти туристської діяльності.		
4	Класифікацію готелів за категоріями здійснюють згідно із загальною характеристикою готелю, яку визначають комплексом вимог до матеріально-технічної оснащеності, переліку послуг, що надаються та кваліфікації персоналу.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Вперше класифікацію готельного фонду України було здійснено в межах загальної для СРСР системи класифікації готелів і готельних номерів у ..... році, згідно з якою вони поділялися на ...

- а) 1945 році, на 5 класів;
- б) 1952 році, на 4 розряди;
- в) у 1980 році, на 4 категорії;
- г) у 1960 році, на 5 рівнів.

2. Міждержавний стандарт класифікації готелів в Україні, за яким готелі поділялися на 5 категорій, що позначалися „зірками”, почав діяти з...

- а) 1 січня 1990 року;
- б) 1 січня 1997 року;
- в) 1 квітня 1980 року;
- г) 1 травня 1995 року.

3. Міжнародним стандартом при класифікації готелів в Україні в 90-х роках було визнано:

- а) російський державний стандарт;
- б) американський стандарт;
- в) французький стандарт;
- г) європейський стандарт.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

4. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Класифікація готелів” був уведений в дію з...

- а) 2004 року;
- б) 2000 року;
- в) 1980 року;
- г) 1995 року.

5. Категорія готелю присвоюється на основі:

- а) ДСТУ 4268:2003 „Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги”;
- б) ДСТУ 4269:2003 „Послуги туристичні. Класифікація готелів”;
- в) ДСТУ 4281:2004 „Заклади ресторанного господарства. Класифікація”;
- г) ДСТУ 2296-93 „Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування”.

6. Температура в житлових і громадських приміщеннях готельного підприємства має бути не нижчою:

- а) 10 °С;
- б) 16 °С;
- в) 18 °С;
- г) 25 °С.

7. Заміна постільної білизни один раз на 3 дні або за бажанням гостя передбачена у готелях категорій:

- а) 1-3*;
- б) 4-5*;
- в) в жодній із категорій;
- г) у всіх категоріях.

8. Резервуар для запасу води щонайменше ніж на добу у районах з можливими перебоями у водопостачанні повинен бути у готелях:

- а) 3*;
- б) 4*;
- в) 5*;
- г) всіх категорій.

9. Вивіска із зовнішнім освітленням або така, що світиться, передбачена у готелях таких категорій:

- а) 1* та 2*;
- б) 3* та 5*;
- в) 4* та 5*;
- г) в жодній із категорій.

10. Вхід до готелю для гостей з повітряно-тепловою завісою та дашком на шляху від автомобіля обов’язково має бути присутній у готелях категорії:

- а) 1* та 2*;
- б) 3* та 5*;
- в) 4* та 5*;
- г) в жодній із категорій.

11. Сейф для зберігання цінностей туристів у зоні приймання передбачений у готелях:

- а) 1-3*;

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

- б) 3-5*;
- в) 4-5*;
- г) всіх категорій.

12. Дрібний ремонт одягу передбачений у готелях:

- а) 1-3*;
- б) 4-5*;
- в) в жодній із категорій;
- г) всіх категорій.

13. Виклик таксі передбачений у готелях:

- а) 1-3*;
- б) 4-5*;
- в) 3-5*;
- г) всіх категорій.

1.2.2 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів

Користуючись ДСТУ 4269:2003 „Послуги туристичні Класифікація готелів”, визначте категорію готелів в наступних завданнях:

1. Готель має площу двомісного номера 14 м², окремий від службового вхід, автостоянку, що охороняється, цілодобовий підйом і спуск на ліфті, двері з внутрішнім запобіжником. Освітлення від стельового світильника, прикроватьного світильника, настільної лампи, телефонний апарат в апартаментах в кожній кімнаті. Оснащення меблями: односпальне ліжко – 90 х 200 см, двоспальна – 160 х 190 см. Телефонний зв'язок пряма з міською мережею в 100% номерів. Санвузол в 100% номерів.

2. Готель має 100% місць в одно- і двомісних номерах, двері та замки з внутрішнім запобіжником і замком підвищеної секретності. Надає наступні послуги: швейцар, обов'язкове цілодобове піднесення багажу, щоденне прибирання номера покоївки з контролем за його станом, щоденна зміна постільної білизни і рушників, чищення взуття персоналом готелю, послуги центру бізнесу. Площа санвузла – 4,0 м², площа однокімнатного двомісного номера – 20 м² (після реконструкції).

3. Персонал готелю вільно володіє однією з іноземних мов. Номери в готелі оснащені двоспальними ліжками розміром 160 х 200 см, килимами або килимовими покриттями, кріслом для відпочинку на кожного гостя, рекламними матеріалами, халатом банним, тапочками банними. У готелі є плавальний басейн і сауна, приміщення для переговорів, комп'ютери, телефакс.

4. Готель має окремий від службового вхід для гостей, цілодобовий підйом і спуск на ліфті, двері і замки з внутрішнім запобіжником, холодильник в багатокімнатних номерах. Готель пропонує наступні послуги: щоденне прибирання номера покоївки, зміна постільної білизни один раз в три дні, надання праски, прасувальної дошки, зміну рушників один раз в три дні. У готелі є приміщення для перегляду телепередач, внутрішній телефонний зв'язок в 100% номерів, санвузол розташований не менше ніж в 50% номерів.

5. Будівля готелю має вивіску і емблему, що світяться, вхід для гостей з козирком для захисту від атмосферних опадів і легко-теплогою завісою. У готелі є гараж, стаціонарний генератор, що забезпечує роботу всього енергоспоживаючого устаткування, устаткування для додаткової фільтрації води, прямий телефонний зв'язок з міжнародним зв'язком в 100% номерів. Номери обладнані міні-барами і міні-сейфами, інформаційними матеріалами на іноземних мовах. Готель має в своєму розпорядженні спортивно-оздоровчий центр, закінчення сніданку надається не раніше 11.00 годин, обслуговування живленням в номері цілодобово.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

6. Громадські приміщення готелю мають меблі і інше устаткування, відповідне функціональному призначенню приміщення, спеціальне підлогове покриття. При готелі є кімната побутового обслуговування. Готель надає наступні послуги: служба прийому працює цілодобово, прибирання ліжок покоївкою, хімчистка: виконання замовлення протягом 12 годин, вручення гостям кореспонденції й ін. Внутрішній телефонний зв'язок в 100% номерів, зміна постільної білизни один раз в п'ять днів, рушників один раз в три дні.

7. Готель пропонує наступні послуги: дрібний ремонт одягу, вручення кореспонденції гостям, хімчистка: виконання замовлення протягом доби, щоденне прибирання номера покоївки, зберігання цінностей в сейфі адміністрації, зберігання багажу, цілодобовий обмін валюти, оренда автомашини, бронювання квитків на різні види транспорту. Почало сніданку не пізніше 7.00 годин. Є наступні приміщення для надання послуг харчування: ресторан з декількома залами, окремими кабінетами, банкетними залами і нічним клубом. У складі громадських приміщень медичний кабінет, приміщення для переговорів, комп'ютери, телефакс. Є електронні засоби контролю за безпекою номера.

8. Персонал готелю має формений одяг, службові значки, вільно володіє однією з іноземних мов, має професійну підготовку, відповідну виконуваній роботі. Готельні номери оснащені наступним інвентарем і предметами санітарно-гігієнічного оснащення номера: полицями для туалетного приладдя, рушникотримачами і гачками для одягу, туалетним милом у фірмовій упаковці, туалетним папером, махровим простирадлом в апартаментах, рушниками (не менше трьох, зокрема банним). Площа однокімнатного одномісного номера – 10 м².

9. Готель має наступне технічне оснащення: радіоприймач, кольоровий телевізор в кожному номері, телефонний апарат в апартаментах в кожній кімнаті, електророзетки з вказівкою напруги і ін. Водопостачання: гарячіше від резервної підстанції на час аварії; є устаткування для додаткової фільтрації води; кондиціонування повітря у всіх приміщеннях цілодобово: радіотрансляція у всіх приміщеннях, включаючи ліфти; площа однокімнатного одномісного номера – 12 м².

10. Санвузол в номері в готелі представлений додатковим туалетом для багатокімнатних номерів. Номерний фонд представлений 100% місць в одно- і двомісних номерах. Мінімальні розміри ліжок: односпальні – 90 x 200 см. двоспальні 200 x 200 см. Послуги, що надаються, різноманітні, зокрема вечірня підготовка номери, підігрів підлоги у ванній кімнаті, телефонний апарат у ванній кімнаті, парковка (персоналом готелю) і подача з гаража (із стоянки) до під'їзду автомобіля гостя.

11. Технічне оснащення готелю: двері і замки з внутрішнім запобіжником, звукоізоляція на рівні 35 дБ, телевізори в багатокімнатних номерах. Номери оснащені односпальними ліжками розміром 80 x 190 см і двоспальними – 160 x 190 см. Є туалети поблизу громадських приміщень. Номерний фонд представлений 60% місць в одно- і двомісних номерах, не менше 25% номерів має санвузол в номері.

12. У номерному фонді готелю є багатокімнатні номери (апартаменти). Інформаційні матеріали в номері представлені телефонним довідником, переліком готельних послуг, що надаються, рекламними матеріалами з туристською і іншою інформацією. Бізнес-центр пропонує наступні послуги: електронні засоби зв'язку, копіювальну техніку. Коридори готелю мають суцільне килимове покриття. Готель має в своєму розпорядженні стаціонарний генератор, що забезпечує основне освітлення і роботу устаткування (зокрема ліфтів) протягом доби. Площа одномісного однокімнатного номера – 10 м², двомісного – 14 м².

№ завдання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
категорія готелю	...*											

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Сертифікація – це

---

2. Сертифікація готельних послуг – це

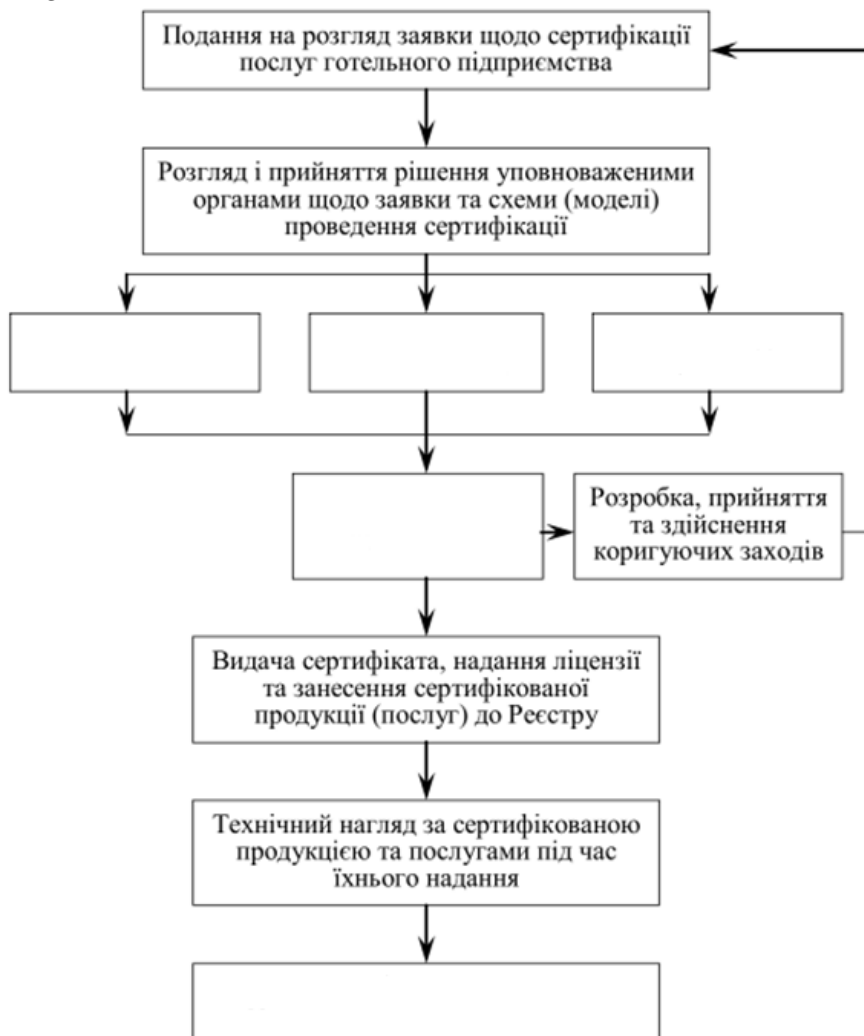

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Допишіть пропущені етапи проведення сертифікації готельних послуг у системі УкрСЕПРО

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

2 Доповніть речення та зазначте деякі мінімальні вимоги до підприємств готельного господарства різних категорій, що зафіксовані в законодавчій базі

Категорія 1*

Категорія 2*

Категорія 3*

Категорія 4*

Категорія 5*

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

Категорія готелю, зірки, класифікація підприємств готельного господарства, сертифікація, сертифікація готельних послуг.

Тема 7. Класифікація підприємств готельного господарства України

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 64 – 66.
2. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник [Електронний ресурс] / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/>.
3. Головка О. М. Організація готельного господарства: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. М. Головка. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 410 с. – Режим доступу до вид. : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>
4. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 94 – 98.
5. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько. – К. : Знання, 2011. – 366 с.
6. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 111 – 130.
7. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2004. – 464 с.
8. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
9. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 131 – 136.
10. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги”. ДСТУ 4268:2003. – К. : Держспоживстандарт України, 2004.
11. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Класифікація готелів”. ДСТУ 4269:2003. – К. : Держспоживстандарт України, 2004.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю: функціональна організація приміщень житлової групи та нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства

8.1. Структура та функціональна характеристика прилеглої до споруди готелю території.

8.2. Функціональна організація приміщень підприємств готельного господарства.

8.3. Організація приміщень житлової групи

8.4. Організація нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства

8.1. Структура та функціональна характеристика прилеглої до споруди готелю території

Рис. 8.1. Організація прилеглої території навколо готельних будівель

8.2. Функціональна організація приміщень підприємств готельного господарства

Функціональна організація приміщень – це розташування приміщень та організація їх внутрішнього простору відповідно до участі в технологічних процесах підприємства готельного господарства.

Сучасні готельні підприємства – це поліфункціональні та універсальні споруди, що забезпечують комплекс послуг: приймання, проживання, харчування, а також значний обсяг додаткових послуг. Поліфункціональність зумовлена поєднанням в одній споруді різних типів функціональних приміщень.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Рис. 8.2. Розподіл приміщень готельного підприємства на групи

Рис. 8.3. Групування приміщень підприємств готельного господарства розглядається в залежності від їхнього функціонального призначення

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

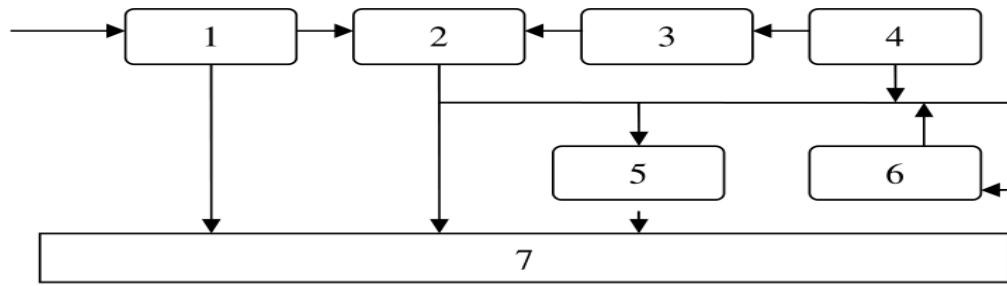

Рис. 8.4. Схема функціональної організації приміщень готельного господарства малої місткості:

1. Приміщення служби прийому і обслуговування.
2. Торговельна група приміщень громадського харчування.
3. Виробнича група приміщень громадського харчування.
4. Приміщення господарського і складського призначення.
5. Приміщення персоналу.
6. Приміщення житлової групи.
7. Приміщення житлової групи.

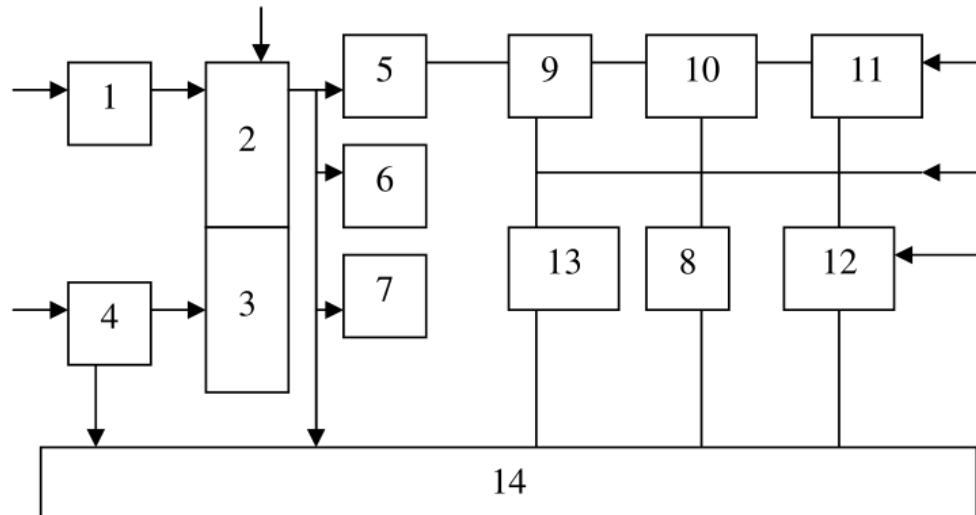
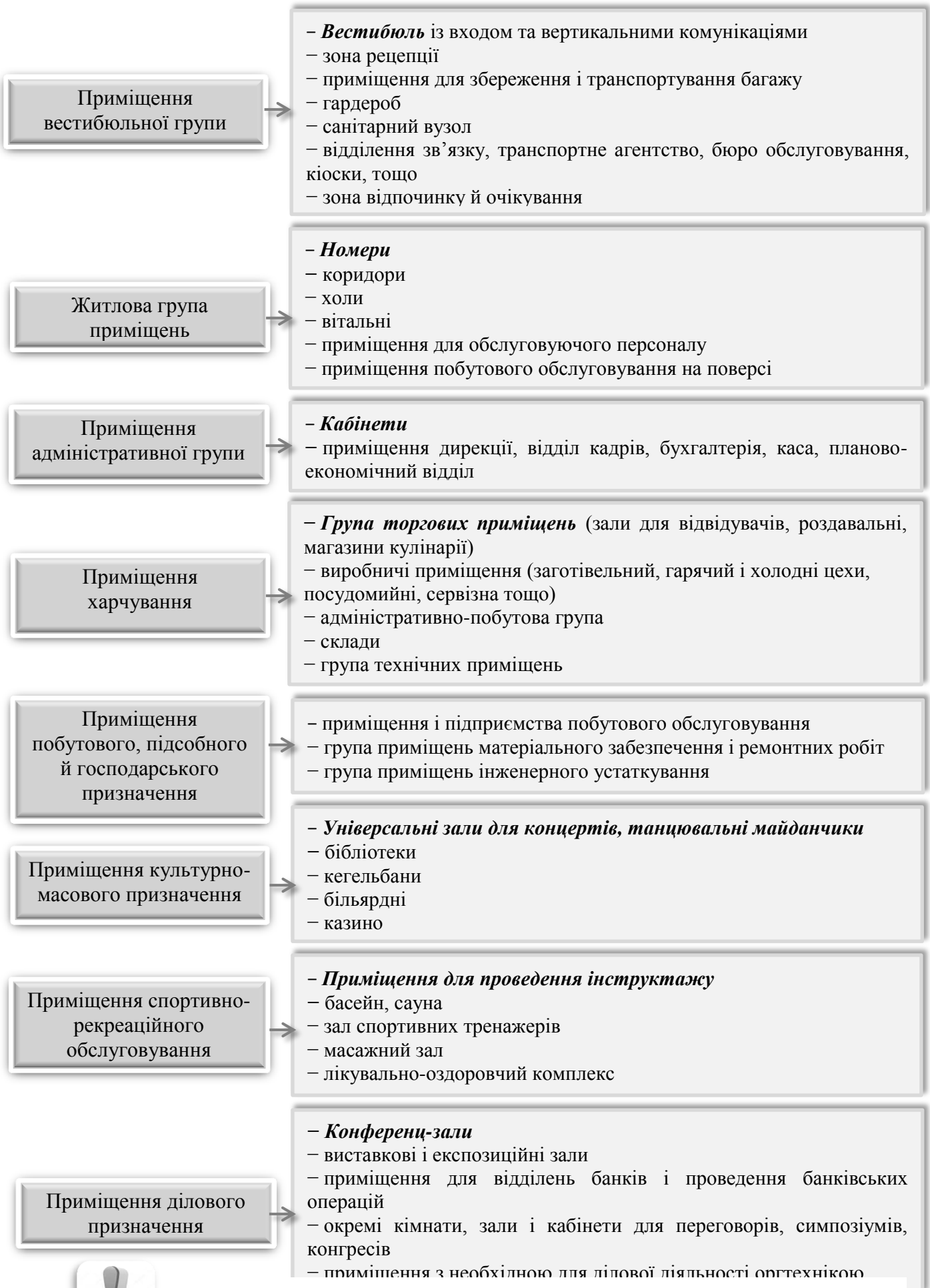

Рис. 8.5. Схема функціональної організації приміщень готельного господарства великої місткості

1. Адміністрація.	8. Приміщення персоналу.
2. Вестибюль.	9. Виробнича група приміщень громадського харчування.
3. Служба, прийому, розміщення і обслуговування.	10. Складська група.
4. Приміщення збереження багажу.	11. Приміщення господарчого призначення.
5. Торговельна група громадського харчування.	12. Підземний гараж.
6. Приміщення культурно-масового призначення.	13. Приміщення побутового обслуговування.
7. Приміщення спортивно-рекреаційного обслуговування.	14. Приміщення житлової групи.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Структура приміщень готельного підприємства

Площу всіх приміщень готельного підприємства наведено в
ДБН В.2.2-20:2008 „БУДИНКИ І СПОРУДИ. ГОТЕЛІ”

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Таблиця 8.1

Організація приміщень вестибюльної групи

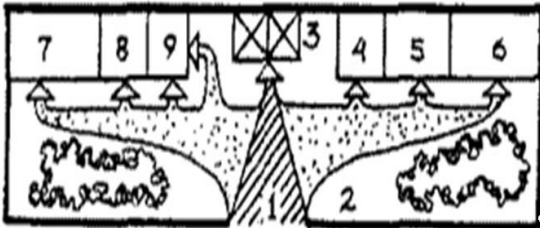
Основне призначення даної групи приміщень	Структура приміщень	Функціональна організація приміщень
<p>У планувальній та функціональній організації готелю група приміщень вестибюльної групи розташовується на першому поверсі, прилягає безпосередньо до головного входу. Ці приміщення є головними в організації готелю, презентують його, формують перші візуальні враження клієнтів про готель.</p> <p>Даний блок приміщень є основною сполучною ланкою всіх груп приміщень готельного підприємства.</p> <p>У ньому здійснюють: прийом, оформлення і розміщення гостей, розрахунок з ними, видача різноманітної інформації про готель, зберігання та транспортування багажу тощо.</p>	– вестибюль із входом та вертикальними комунікаціями (ліфти, сходи)	площа вестибюля повинна становити 0,8 – 0,9 м ² на одне місце. Планувальна організація вертикальних комунікацій у готелях, кількість ліфтів, сходових холів, їх розміри визначаються рівнем комфорту, кількістю поверхів, місць у готелі.
	– зона рецепції	рецепція розташовується в проміжній частині, гості рухаються від головного входу до рецепції і далі до сходової зони чи ліфта. Цей шлях повинен бути найбільш коротким, не перетинатись і не бути зворотнім. Водночас, рецепція повинна забезпечувати високу візуальну оглядовість входу та інших функціональних зон вестибюля. Площа зони рецепції в готелях високого рівня комфорту повинна становити 55 – 70 м ² . Для кращого орієнтування у просторі вестибюлю стійку оформлення виділяють різними декоративними засобами.
	– приміщення для збереження і транспортування багажу (камери схову)	розташовується поблизу рецепції, біля входу. Камеру схову виділяють в окреме приміщення, вона обладнана вікном для прийому і видачі ручного багажу і стелажми у внутрішній частині для його зберігання. Камеру схову можуть поєднувати із гардеробом. Встановлений розмір камери схову від 5 до 50 м ² залежно від місткості готельного комплексу.
	– гардероб	розташування гардероба повинно бути зручним, легко помітним, проте він не повинен особливо виділятися у структурі приміщень вестибюля. Прилегла зона до гардероба повинна бути обладнаною дзеркалами і забезпечувати яскраве освітлення. Площа гардероба визначається згідно норми 0,08 м ² на інвентарне місце його місткості.
	– санітарний вузол	найчастіше він розміщується так, щоб відвідувачі ресторану могли ним скористатися, здебільшого його розташовують у підвальному приміщенні під головним вестибюлем готелю, або поряд з гардеробом, камерами схову.
	– відділення зв'язку, транспортне агентство, бюро обслуговування, кіоски, тощо	дана зона найчастіше розташована навпроти зони відпочинку і поблизу сходово-ліфтових комунікацій.
	– зона відпочинку й очікування	розташовується у найбільш комфортній частині вестибюля. Ця зона обладнана меблями – м'яким кутком, кріслом, журнальним столом.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

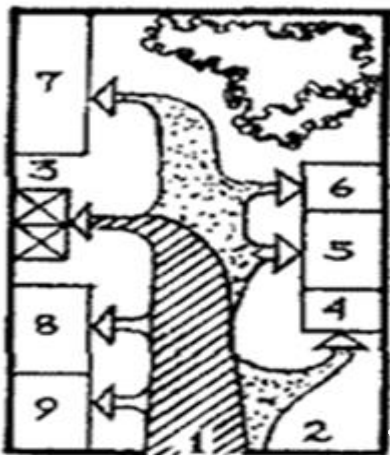
Функціональна організація приміщень вестибюльної групи повинна забезпечити раціональне розташування вертикальних комунікацій і входів для того, щоб рух основного людського потоку був найбільш коротким. Функціональний зв'язок між зонами і приміщеннями вестибюльної групи повинен виключати перетинання людських потоків.

Планування функціональних зон вестибюльної групи приміщень та їх розміщення

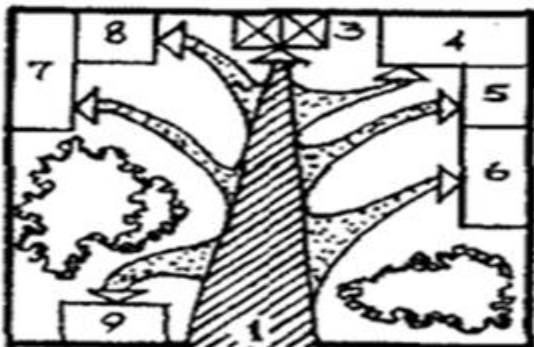
При **фронтальному плануванні** вестибюля функціональна зона розташована відносно головного входу у протилежному напрямку односторонньо. Вертикальні комунікації розміщені найближче до входу, проте видовжене розташування приміщень вестибюльної групи погіршує орієнтацію гостей, водночас скорочує ймовірність перехрещування людських потоків. Таке планування характерне для більшості готелів, насамперед значних розмірів.

Повздожне планування характеризується двостороннім розміщенням функціональних зон відносно головного входу та значною віддаленістю вертикальних комунікацій. При такому плануванні перехрещування людських потоків незначне, водночас забезпечується достатня візуальна орієнтація гостей. Прямокутна конфігурація вестибюля зумовлює протяжне вздовж витягнутої сторони прямокутника розташування функціональних зон. При повздожньому плануванні виникає ефект високої зімкнутості та обмеження вільної зони. Таке планування зустрічається менше у порівнянні з фронтальним і концентричним.

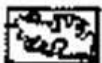
Концентричне планування пов'язується з трьохстороннім розташуванням функціональних зон відносно головного входу. При такому плануванні вестибюль має форму наближену до квадрата і створює компактний внутрішній простір та зручну візуальну орієнтацію. Недоліком у цьому плануванні є значне перехрещування людських потоків.

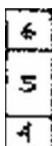
Зона інтенсивного пішохідного руху охоплює маршрут транзитного руху до ліфтів і сходів.

Зона екстенсивного пішохідного руху включає піші підходи до допоміжних приміщень, гардероба, торгових кіосків, телефонів-автоматів і групи прийому.

Рекреаційна зона забезпечує короткотривалий відпочинок гостей, що приїжджають і від'їжджають.

Допоміжна зона охоплює відділення зв'язку, банківське відділення, транспортне агентство, перукарню, пункти прийому речей на ремонт, хімчистку і пральню, камеру схову тощо.

1 – вхід, 2 – приміщення вестибюля, 3 – ділянка вертикальних комунікацій, 4, 5, 6 – приміщення групи рецепції, 7 – ділянка торговельних кіосків, 8, 9 – ділянка поштово-телефонно-телеграфного зв'язку

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

8.3. Організація приміщень житлової групи

Блок приміщень житлової групи – основний у готелях будь-якого типу. Ці приміщення становлять понад 50 % об'єму будівлі і є житловими кімнатами – номерами, а також безпосередньо пов'язаними з ними допоміжними і службовими приміщеннями.

Номерний фонд – це загальна кількість номерів (місць) в готельному підприємстві.

Номер – це окреме мебльоване багатофункціональне приміщення, призначене для відпочинку, сну, роботи проживаючих, яке складається з однієї кімнати або більш, оснащене інвентарем і устаткуванням для надання послуг з тимчасового розміщення споживача готельної послуги відповідно до вимог, які пред'являють до даного готелю. Всі номери мають категорію.

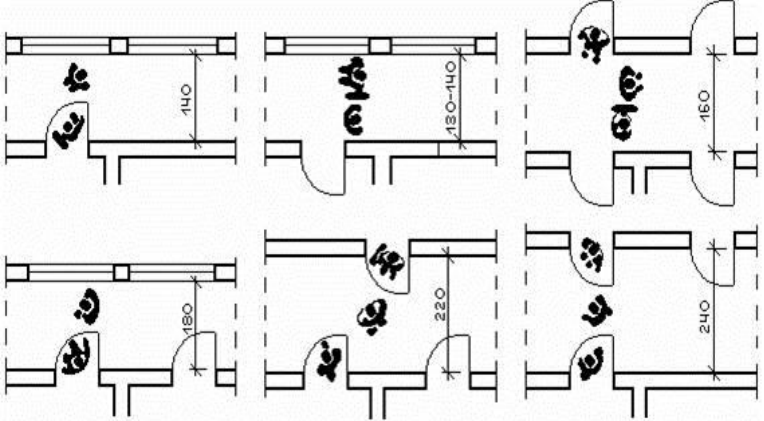
Таблиця 8.2

Функціональна і планувальна організація приміщень житлової групи

Основне призначення даної групи приміщень	Структура приміщень	Функціональна організація приміщень
Забезпечення умов для перебування споживача готельних послуг: надання ліжко-місця, обслуговування номера, чищення і прасування одягу, прийом білизни для прання, виконання послуг і доручень, надання можливості харчування, транспортування багажу в номер тощо. Група житлових приміщень розташовується одна над одною у багатопверхових будівлях або в окремо збудованих корпусах.	– номери всіх типів і категорій	<p>Основу приміщень житлової групи становлять номери, з якими безпосередньо зв'язані допоміжні й службові приміщення. Номер має багатофункціональне призначення. Він забезпечує ночівлю, є місцем відпочинку, споживання їжі, особистої гігієни, роботи, спілкування.</p> <p>Простір кімнати (чи кімнат) номеру поділяється на функціональні зони. До 70 % загальної площі однокімнатного номера на одну особу може відноситися до житлової зони, до 14% – до передньої, 20% – до санітарного вузла. Житлова площа при цьому може складати від 7 до 14 м². Сучасні стандарти вимагають дотримання мінімальної площі в однокімнатному номері не менше 14 м², у двокімнатному – не менше 16 м², площа комфортного однокімнатного номера на одну особу від 16 до 18 м², а на двох – від 20 до 21 м².</p> <p>Структура номерного фонду повинна відповідати потребам гостя і потребує певного коригування (за порами року тощо).</p>

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.2

	– коридори	<p>Є важливим комунікаційним вузлом, який з'єднує ліфти, сходи з номерним фондом готелю та іншими приміщеннями.</p> <p>Основною вимогою до коридорів є відсутність будь-яких меблів і достатнє денне і штучне освітлення, що сприяє швидкій орієнтації мешканців.</p> <p>За великої довжини коридору передбачаються світлові розриви через кожні 20 м. Ширина коридору розраховується так, щоб у ньому могли легко розминутися дві людини із валізами в руках.</p>
	– холи	<p>Холи на поверхах призначені для: відпочинку, збору прибулих туристів, мешканців готельного підприємства та інших відвідувачів. Їх розміщують поблизу центральної частини будівлі, що дозволяє скоротити відстань до номерів.</p> <p>У холі також розміщують робоче місце чергової на поверсі, яке обладнано письмовим столом і стільцями, тумбами для засобів телефонного зв'язку.</p> <p>Залежно від функціонального призначення і рівня завантаження для готелів рекомендується декілька варіантів організації холів: поверхові холи для відпочинку, об'єднані з ліфтовими холами; поверхові холи-вітальні, ізольовані від ліфтових холів.</p>
	– вітальні	<p>Ці приміщення, як правило, відокремлені від коридору декоративною перегородкою або глухою стіною і повністю звільнені від людського потоку. Основним призначенням такого приміщення є організація відпочинку мешканців готелю поза номером: проведення ділових зустрічей; пасивний відпочинок. У вітальнях також подають аперитив під час ділових зустрічей.</p> <p>Розміщують вітальні на кожному поверсі з розрахунку одне приміщення площею 30 м² на 50 місць у номерах. Вітальні можуть сполучатися з поверховими холами.</p> <p>Облаштовують вітальні сучасними комплектами меблів, призначених для організації різних видів відпочинку.</p>

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.2

– приміщення побутового обслуговування на поверсі		<p>Дані приміщення об'єднані на поверсі в єдиний блок поруч із вантажо-пасажирським ліфтом та відокремлені від інших приміщень. У них можуть надавати такі побутові послуги, як: ремонт і прасування одягу; чищення взуття; термінове прання і хімчистка одягу; надання послуг харчування у номер тощо.</p> <p>До блоку приміщень побутового призначення належать санвузол та сміттепровід. Усі ці приміщення можуть бути ізольованими або в єдиному блоці.</p>
– приміщення для обслуговуючого персоналу		<p>Знаходиться окремо від усіх інших приміщень та зазвичай розміщено неподалік від холу. Дане приміщення обладнують стільцями, диваном, вбудованою або окремою шафою, телефоном, системою зв'язку з номерами і службами.</p>
– приміщення для чистої та брудної білизни		<p>Приміщення для чистої білизни може бути оснащено підйомником або розміщуватись поруч із пасажирським ліфтом, кабіна якого відчиняється в приміщенні для обслуговування на поверсі. Стелажі для білизни розраховують не менше ніж 5 м² на 30 номерів.</p> <p>Приміщення для брудної білизни обладнане стелажми та білізно-проводом з приймальними для спускання брудної білизни. До приміщення для ремонту одягу існує вільний доступ. Воно обладнане столами, для прасування, раковиною для миття рук, стійкою для вішання одягу.</p>

Номер як окреме приміщення для тимчасового помешкання

Основні вимоги до номерів

температура повітря у приміщеннях номера – в межах від 18 до 22° С і вологість – 65–70%

денне природне освітлення і загальне штучне освітлення у вечірні години

природна та штучна вентиляція

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Таблиця 8.3

Класифікація номерів

Класифікаційна ознака	Тип номера	Характеристика
за кількістю місць	одномісні	SGL – single
	двомісні	DBL – Double – такий номер може бути або з одним двоспальним ліжком, або з двома окремими ліжками (Twin)
	тримісні	TRP – triple – номер з двома ліжками і диваном, на якому, у разі потреби, можна розмістити дитину або дорослу людину
	чотиримісний	QDPL – Quadruple
	сімейні	призначені для трьох і більше осіб – членів однієї сім'ї, в яких забезпечується окреме розміщення двох дорослих
за кількістю кімнат	однокімнатні	складаються із житлової кімнати, передпокою і санвузла (в окремих номерах передпокій і санвузол можуть бути відсутніми). За розмірами однокімнатні номери можуть бути: одномісними – 9–11 м ² , двохмісними – 12–14 м ² , трьохмісними – 15 м ² , чотирьохмісними – 18 м ² .
	двокімнатні	Житлова площа – 22 м ² . Згідно сучасних норм двохкімнатні номери можуть бути одно- і двохмісними. Складається із спальні, вітальні, передпокою, санвузла (в окремих випадках двох). Санітарний вузол може мати два входи – один у передпокій, другий – у спальню.
	трикімнатні	Житлова площа – 40 м ² . Складаються із спальні, вітальні, кабінету, передпокою, одного або двох санвузлів.
	багатокімнатні	можуть мати до 8 кімнат (номер-люкс, номери-апартаменти), у структурі передбачено декілька спалень, вітальня, кабінет, передпокій, гардеробна, кухня (кухня-ніша), ванна, туалет. Особливо фешенебельні номери у плануванні можуть бути дворівневими: на першому поверсі розташовується вітальня, кабінет, передпокій, кухня, санвузол, на другому – спальня і санвузол. Багатокімнатні номери передбачені насамперед в апарт-готелях.
за призначенням	номери бізнес-класу	призначені для розміщення осіб, які перебувають у ділових поїздках чи відрядженнях. Окрім стандартної обстановки номера, тут створюються умови для роботи (робочий стіл, телефон, факс, комп'ютер та інша техніка)
	номери економічного класу	призначені для широкого кола споживачів. Вони відрізняються скромнішим і дешевшим умеблюванням номерів, що позначається на ціні розміщення

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.3

	номери-апартаменти	<p>– це дво-, три-, чотирикімнатні номери, призначені для довготривалого проживання сімей.</p> <p>Обов'язковим елементом таких номерів є кухня з повним набором побутової техніки (кавоваркою, мікрохвильовою піччю, міксером тощо), що створює практично домашні умови перебування. Апартаменти становлять не більше 10 % номерного фонду. Розрізняють також таку категорію номерів, як люкс-апартаменти – три-, чотирикімнатні номери з житловою площею не менше 45 м², у складі яких кухня відсутня. Ця категорія номерів найдорожча. У світовій практиці такі номери відомі як сюїт-номери (suite) з нестандартним широким двоспальним ліжком (200×200 см) і додатковим гостьовим туалетом (допускається відсутність перегородки між вітальною/їдальною і кабінетом при візуальному розмежуванні приміщення)</p>
	„студія”	однокімнатний номер із площею не менше 25 м ² , розрахований на проживання однієї-двох осіб, із плануванням, яке дозволяє використовувати частину приміщення як вітальню/їдальню/кабінет та ін.
залежно від рівня комфортності і ступеня обладнання	„президентський апартамент”	це висококомфортабельне приміщення, до складу якого входять такі ж приміщення, як і до номера „апартамент”, але їх доповнено приміщеннями для прийому невеликої кількості гостей, проведення зустрічей, нарад, засідань, організації різних банкетів тощо. Такий номер передбачений для прийому офіційної державної особи, а також туристів із класом обслуговування VIP
	номер „апартамент”	складається з кількох житлових кімнат: однієї чи двох віталень з міні-барами і міні-сейфами, кількох спальних кімнат з автономними повними санвузлами (до складу яких входить біде), одного чи двох робочих кабінетів, невеликої кухні з їдальною, холу або передпокою, що має один чи два санвузли. Номер „апартамент” може бути розміщений на двох рівнях: на першому – вітальня, передпокій, санвузол, кухня-ніша; на другому – спальня з гардеробною, кабінет, санвузол
	номер „люкс”	має кілька кімнат (спальню, кабінет, вітальню), передпокій, і повний санвузол
	номер „дубль” (studio)	типовий двомісний номер, в якому одне ліжко замінюється диваном-ліжком, диваном-тахтою, кріслом-ліжком, що дозволяє використовувати цей номер як двомісний або як комфортабельний одномісний. Тут встановлюють комбінований стіл, складену підставку для валізи, журнальний столик, крісло. Трансформація одномісного номера „дубль” у двомісний не потребує додаткових затрат, робочої сили і є зручним у користуванні

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.3

залежно від виду з вікна номера	City view	з видом на місто
	Pool view	з видом на басейн
	Garden view	з видом на сад
	Ocean view	з видом на океан
	Land view	з видом на ландшафт
	Lagoon room	з видом на лагуну
	Dune view	з видом на дюни, піски
	Mountain view	з видом на гори
	Park view	з видом на парк
	SV, Sea view, beach room	з видом на море
	SSV, Side Sea view	з видом на море
	Inside view	з видом на внутрішню частину будівлі
залежно від рівня комфортності, яка є результатом архітектурного планування	STD	стандартна кімната
	Superior	кімната більша за площею, ніж стандартна
	Corner room	кутова кімната
	Family room	кімната сімейного типу, більша за стандартну
	Studio	студія, однокімнатний номер більший, ніж стандартний, з вбудованою кухнею
	Executive	номер підвищеної комфортності, що складається з двох і більше кімнат: спальні (кількох спалень) і холу великих розмірів, більших, ніж у номері типу Suite
	Junior suite	номер більший за площею ніж стандартний та підвищеної комфортності
	Suite	кімната більша за площею, ніж стандартна
	Deluxe	фактично має характеристики номера категорії „suite”, але оснащений ексклюзивними елементами інтер'єру

Класифікація номерів прийнята в Україні ґрунтується на ДСТУ 4527:2006 „Засоби розміщення. Терміни та визначення” та налічує 15 типів номерів:

- президентський апартамент
- апартамент
- люкс
- дуплекс
- напівлюкс (студіо)
- стандарт або номер першої категорії
- номер другої категорії
- номер третьої категорії
- номер четвертої категорії
- номер п'ятої категорії
- суміжні номери
- одномісний номер
- двомісний номер (DBL або double)
- двомісний номер з двома односпальними ліжками (TWN, twin, double twin)
- багатомісний номер

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Таблиця 8.4

Вимоги, які виставляють, до номерного фонду готелів різної категорії в Україні

Номерний фонд	*	**	***	****	*****
Місць в одно-, двомісних номерах не менше ніж	60%	80%	100%	100%	100%
Житлова площа однокімнатних номерів (без площі санвузла, коридору і балкона) в м ²					
1) одномісні;	8	9	10	12	14
2) двомісні;	10	12	14	15	16
3) тримісні;	14	16			
4) чотиримісні;	16	18			
5) для номерів, в яких кількість ліжок більше чотирьох, до площі чотиримісного номера додають на кожного наступного гостя 4,5 м ² ;	+	+			
6) допускають відхилення не більше 10 % житлової площі номерів, за умови збільшеної площі інших частин номера (лоджія, коридор і тому подібне) і (або) підвищеної функціональності меблів	+	+	+		
Багатокімнатні номери			+		
Багатокімнатні номери, які повинні мати щонайменше: вітальню площею не менше 16 м ² , спальню з санвузлом (ванна, душ, умивальник, унітаз), коридор з додатковим туалетом. Кількість – не менше, 5 % від загальної кількості номерів				+	+

Обладнання та прийоми розміщення меблів у номерах

Обладнання житлових номерів – це організація внутрішнього простору у номері, що повинна забезпечити комфортні умови проживання гостей і зручне обслуговування персоналом готелю.

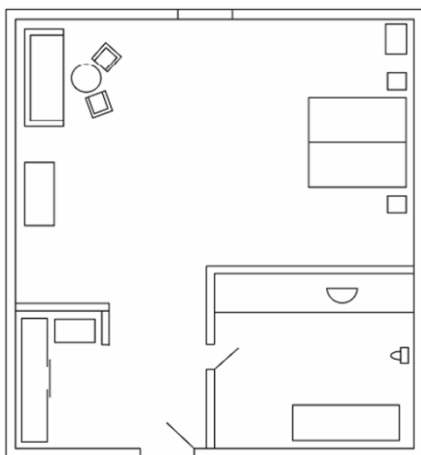

Рис. 8.6. Двомісний, однокімнатний номер першої категорії

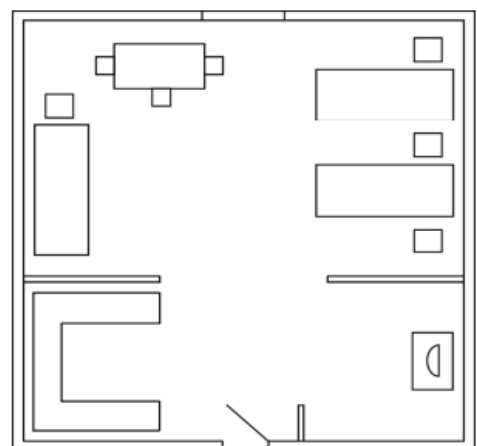

Рис. 8.7. Трьохмісний номер четвертої категорії

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

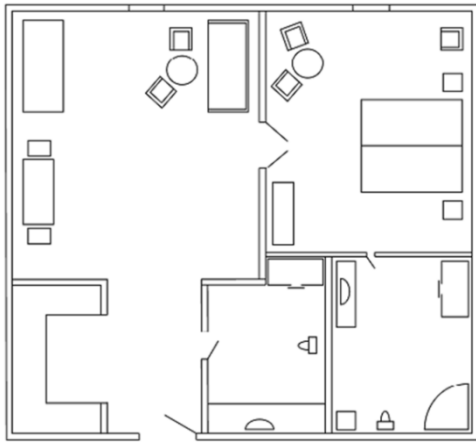

Рис. 8.8. Одномісний (двомісний),
двокімнатний люкс

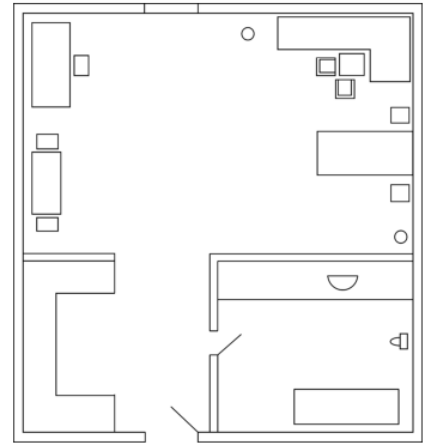

Рис. 8.9. Одномісний (двомісний)
напівлюкс (студіо)

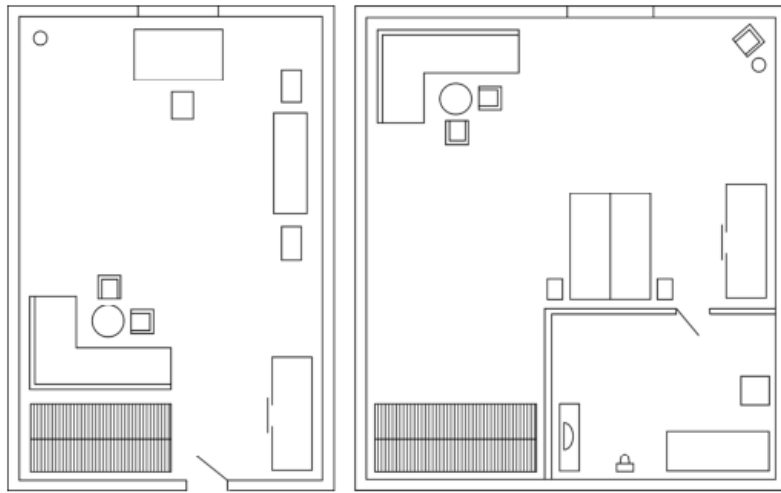

Рис. 8.10. Одномісний (двомісний) дуплекс

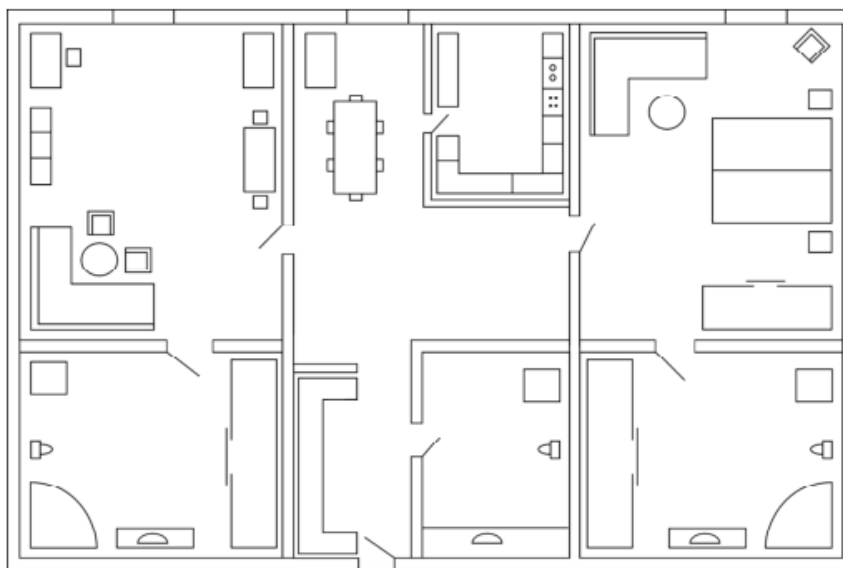

Рис. 8.11. Одномісний (двомісний) апартамент

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю
8.4. Організація нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства

Таблиця 8.5

Організація нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства

<p>Блок групи приміщень громадського харчування</p> <p>важливий структурний підрозділ у формуванні основного продукту гостинності – надання послуг харчування та ряду додаткових послуг, що визначаються функціональним типом закладу харчування.</p> <p><i>Функціональна організація цієї групи приміщень вирішується із врахуванням категорійності готелів. В 1* готелях харчування гостей не передбачається. У 2*–3* повинні бути ресторани чи кафе, в 4 і 5-зіркових – ресторани, банкетні зали, бари, а в 5-зіркових – і нічні клуби, розраховані на показ видовищних програм, із танцювальним майданчиком тощо.</i></p> <p><i>У готелях усіх типів і категорій число місць у ресторанах має складати 45–68 %, в кафе – 13–28%, в буфетах – 7–9 %, в барах – 13–24 % від загальної кількості посадочних місць закладів ресторанного господарства, призначених для клієнтури готельного комплексу.</i></p>	
Приміщення	Характеристика
група торгових приміщень (зали для відвідувачів, роздавальні, магазини кулінарії)	призначена для реалізації готової продукції та організації її споживання. Торгові зали найчастіше розташовують у межах перших двох-трьох поверхів споруди. Архітектурно-планувальне рішення, розміри, пропорції, місткість залів для відвідувачів у межах закладів ресторанного господарства, що функціонують при готелях, індивідуальні. Крім своєї основної функції, вони служать для відпочинку, зустрічей, бесід, особливо у вечірній час, тому їхня архітектурно-просторова організація і планування інтер'єру повинні забезпечувати необхідні для цього умови.
виробничі приміщення (заготівельний, гарячий і холодні цехи, посудомийні, сервізна тощо)	призначені для переробки продуктів, сировини (напівфабрикатів) і випуску готової продукції. При розташуванні виробничих приміщень у ресторані (як і в інших закладах ресторанного господарства) дотримуються принципу послідовного здійснення стадій технологічного процесу виробництва власної продукції, що забезпечує їх раціоналізацію.
адміністративно-побутова група	призначена для створення нормальних умов праці і відпочинку працівників підприємства (кабінет директора, бухгалтерія, гардероб для персоналу з душовими та санвузлами і т.ін.). Розміщуються віддалено від групи торгових приміщень.
склади	призначені для короточасного зберігання сировини і продуктів в охолоджуваних камерах і неохолоджуваних коморах з відповідними режимами зберігання. Знаходяться недалеко від виробничих приміщень та мають розділення за групами продуктів, інвентарю (склад молочних продуктів, склад овочів та фруктів, склад для м'яса та птиці, склад для алкогольних та безалкогольних напоїв тощо).
група технічних приміщень	призначена для забезпечення необхідних умов виробництва (машинне відділення холодильних камер, тепловий пункт, електрощитова, вентиляційні камери). Проектуються віддалено від групи торгових приміщень.
<p>Адміністративна група приміщень</p> <p>розміщується здебільшого на першому чи другому поверсі будівлі готелю, що забезпечує швидкий доступ і контроль за роботою основних служб готелю, взаємодію з клієнтами. Приміщення адміністрації повинні мати зручний зв'язок із блоками приймально-допоміжних приміщень, житла, громадського харчування.</p> <p><i>У підприємствах готельного господарства на 50–400 чоловік площа адміністративного блоку обчислюється з розрахунку 0,12–0,18 м² на одне ліжко-місце.</i></p>	

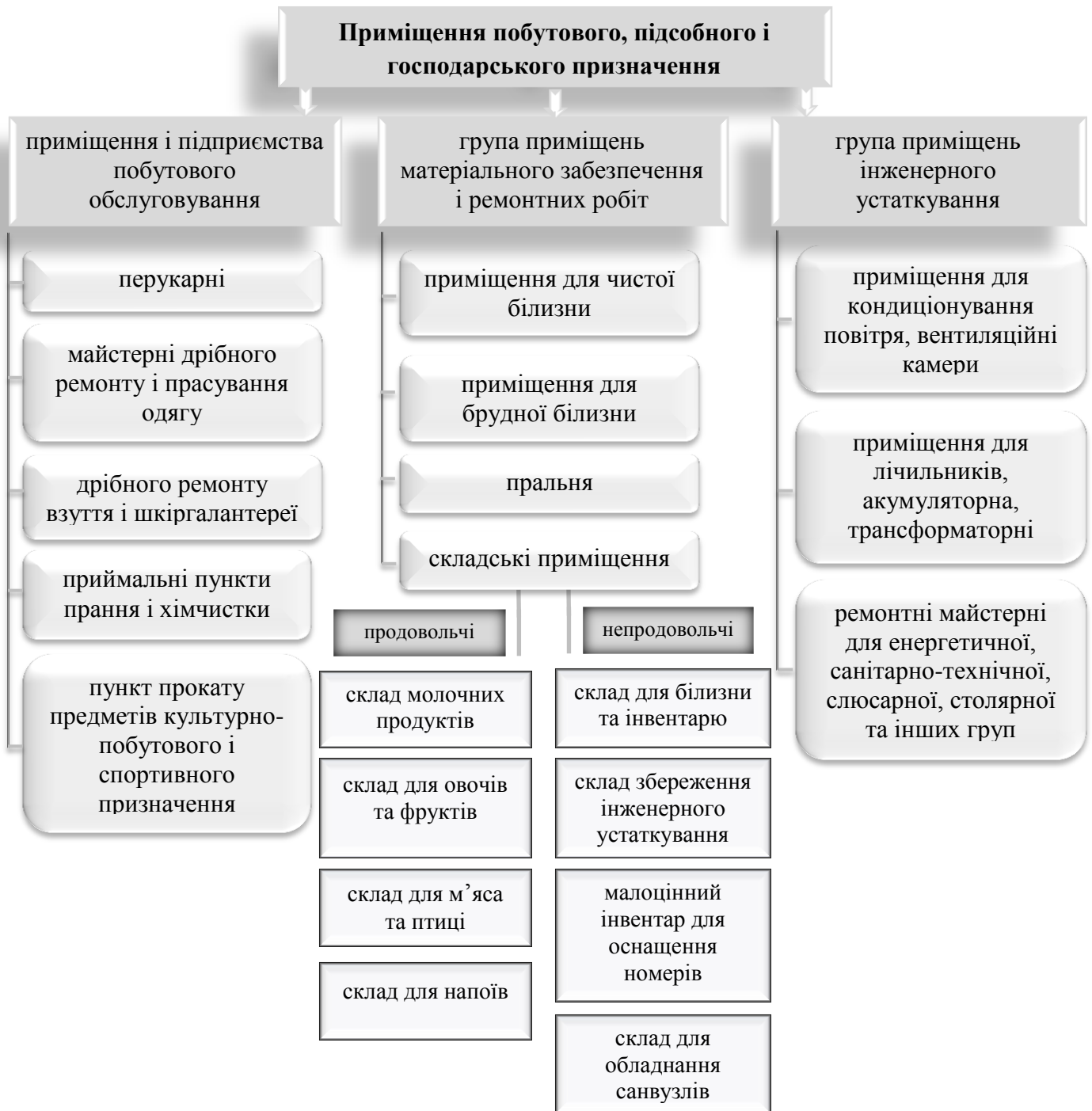
Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.5

Приміщення	Характеристика
приміщення дирекції (кабінет директора, зам.директора, приймальня)	Кабінет директора призначений для роботи, експозицій, проведення нарад, відпочинку і неофіційних прийомів. Залежно від функціонального призначення у кабінеті директора виділяється зона праці, зона відпочинку, зона експозицій, зона проведення нарад. Зона праці забезпечується двотумбовим столом, робочим кріслом, приставкою до столу для засобів зв'язку і комп'ютера, зона проведення нарад – великим столом для засідань і стільцями.
приміщення відділу кадрів (кімната начальника відділу, кімната інспекторів)	Кабінет відділу кадрів має меншу площу, тому і меблі передбачаються менших розмірів і в меншій кількості: робочий стіл одностумбовий, стіл приставний, робоче крісло, секційна шафа, крісло для відпочинку, журнальний столик, м'які стільці.
приміщення бухгалтерії і каси (кабінет головного бухгалтера, конторське приміщення бухгалтерії, приміщення каси, приймальне приміщення перед касою)	У цих приміщеннях співробітники розміщуються групами від 3 до 10 чоловік.
приміщення інженерно-технічного персоналу (кабінет головного інженера, конторські приміщення інженерно-технічного персоналу)	Найбільш раціональним є безкоридорне і ландшафтне планування приміщень, без ізоляції робочих місць, що досягається завдяки розташуванню секційного обладнання, легких перегородок і екранів. Для ландшафтних контор використовується сучасне офісне обладнання.
приміщення планово-економічного відділу (кабінет головного економіста, конторські приміщення)	Приміщення меблюються набором канцелярських меблів: канцелярський стіл, робочий стілець, канцелярська шафа, шафа для сейфа, шафа для верхнього одягу.
приміщення громадських організацій (кімната профспілкової організації)	Приміщення і службові проходи відокремлюються від приміщень для обслуговування мешканців готелю і забезпечуються окремим зовнішнім входом.
приміщення для проведення нарад, зборів	Зону проведення нарад, зборів призначено для колегіальної праці співробітників і керівників. Такі приміщення можуть мати мебльовані столи і стільці, а також ряд стільців і стіл для президіуму з одним або двома проходами.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Приміщення побутового, підсобного і господарського призначення

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.5

<p>Приміщення побутового, підсобного і господарського призначення</p> <p>виконують функції матеріального забезпечення організації праці всіх приміщень і служб готельного підприємства, а також необхідних ремонтних робіт.</p> <p><i>У невеликих готелях визначені нормативні площі 0,33–0,39 м на одне ліжко-місце. Установлена також норма на шафи у господарських кімнатах невеликих підприємств готельного господарства: 0,06–0,04 м на одне ліжко-місце; на гардеробні шафи персоналу: 0,07–0,05 м на одну людину.</i></p>	
Приміщення	Характеристика
приміщення і підприємства побутового обслуговування	<p>Як правило, відокремлені від блоку приміщень складського і господарського призначення, що пов'язано з виконанням функцій обслуговування мешканців готелю. Набір і площі цих приміщень залежать від категорії, місткості готелю та попиту на зазначені види послуг.</p>
група приміщень матеріального забезпечення і ремонтних робіт	<p>До даної групи належать центральні приміщення для чистої і брудної білизни. У невеликих готелях (до 300 осіб) для них визначений норматив площі 0,33–0,39 м² на одне місце.</p> <p>Встановлена також норма на шафи (білизняні) у господарських кімнатах невеликих готелів – 0,06–0,04 м² на одне місце. Вони повинні бути самостійними, ізольованими одне від одного приміщеннями.</p> <p><i>Приміщення для чистої білизни</i> розміщується поруч із вантажно-пасажирським ліфтом, кабіна якого відчиняється в бік блоку приміщень для обслуговування на поверсі. Може бути оснащено шахтопідйомником. Передбачається місце для ремонту і прасування білизни. Розміри білизняних кімнат визначаються будівельними нормами. Площі комор для чистої білизни встановлюються з розрахунку 4 м² на 30 номерів. Їх обладнують полицями (завглибшки 50 см і заввишки 40 см).</p> <p><i>Приміщення для брудної білизни</i> у великих готельних комплексах є на кожному поверсі. Їх обладнують полицями та оцинкованою скринєю, що дозволяє проводити мокру дезінфекцію білизни; залишають місце для розбирання білизни. Комору розміщують поруч зі службовим ліфтом. Для спуску брудної білизни використовуються білизнопроводи із приймальними клапанами в кімнатах брудної білизни.</p> <p><i>Пральня</i> є однією з основних установ готельного комплексу. Її розміщення потребує спеціальних умов. Вона повинна знаходитися в місці, менш помітному для оточуючих, зважаючи на шум і випаровування, і мати добре сполучення з господарською службою житлової частини. Її розміри залежать від кількості білизни, що обробляється, і площ окремих приміщень (залежно від розмірів і кількості пральних апаратів).</p> <p><i>У складських приміщеннях</i> зберігаються запаси меблів для номерного фонду, різних приміщень, килимові вироби, постільні речі, малоцінний інвентар для оснащення номерів, обладнання для санвузлів, інвентар і речі санітарно-гігієнічного призначення, мийні та фарбувальні речовини, електроприладдя та електролампи, запасні частини та сантехнічне устаткування тощо.</p>
група приміщень інженерного устаткування	<p>У будівлях великих багатоповерхових готелів для облаштування машинних і різних санітарно-технічних відділів відводиться цілий технічний поверх.</p>

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.5

<p>Приміщення культурно-масового, спортивно-рекреаційного й ділового призначення необхідні для забезпечення оптимального режиму відпочинку з наявністю культурного дозвілля і умов фізичного оздоровлення, а також для проведення ділових заходів на базі готелю.</p> <p>Передбачаються в основному в туристичних, курортних і ділових готелях.</p> <p>Склад приміщень цієї групи визначають типом готельної установи, його категорією, місткістю, місцем розташування вимогами до відпочинку туристів; терміном їх перебування.</p>	
Приміщення	Характеристика
<p>Приміщення культурно-масового призначення</p> <p>розміщують у віддаленні від житлових кімнат і часто виділяють в ізольований блок, що пов'язаний з основною будівлею або є окремою будівлею.</p>	
універсальні зали	<p>призначені для проведення культурних заходів, що можуть одночасно прийняти значну кількість відвідувачів. Такі зали доповнюються фойє, що виконують функції очікування відвідувачів, а також низку додаткових функцій: організація виставок, ярмарків, танцювальної зали, приміщення для ігрових автоматів, бенкетів тощо.</p> <p>У таких залах зазвичай використовують розсувні перегородки, за допомогою яких змінюють кількість приміщень, їх габарити та місткість залежно від конкретних потреб.</p>

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

	Зали багатофункціонального призначення розташовують або в окремому приміщенні, або на першому чи другому поверсі, іноді в цокольному. Нерідко їх розміщують поблизу закладів ресторанного господарства.
бібліотеки	передбачаються здебільшого у готельних підприємствах для відпочинку і розміщуються у приміщеннях адміністрації, побутових і культурно-масових.
більярдни	організуються у приміщеннях холу, вітальні та в інших групах і призначені лише для мешканців готелю. У приміщенні встановлюють більярдні столи малих (2250x1250 мм) і великих (3850x2050 мм) розмірів, стійки для кий, шафи або полиць для куль, меблі для зони відпочинку і очікування. Більярдні столи розміщують таким чином, щоб навколо них була велика площа для вільного переміщення.
кегельбани	розміщується спеціальне обладнання, що складається з автоматів для подавання кульок, встановлення кеглів, доріжок для прокату кульок, зона відпочинку і очікування.
казино	ігровий заклад, в якому з використанням рулетки, ігрових столів для карткових ігор і гри в кості, а також іншого ігрового устаткування здійснюється проведення азартних ігор з об'явою грошових чи інших майнових виграшів.
Приміщення спортивно-рекреаційного призначення <i>розміщують у віддаленні від житлових кімнат і часто виділяють в ізольований блок, що пов'язаний з основною будівлею або є окремою будівлею.</i>	
тренажерні зали	площа не менше 10% місткості готельного підприємства.
корти, спортивні зали	площа не менше 10% місткості готельного підприємства.
спортмайданчики	тенісні корти, поле для гольфа, футболу, волейболу, крикету, баскетбольні майданчики і так далі.
басейни	<p>передбачають при спортивних залах, саунах і як самостійні приміщення.</p> <p><i>Закриті басейни</i> розміщують у цокольному чи на першому поверсі споруди, в прибудові, з'єднаній з готельним комплексом критим переходом, іноді – на верхніх поверхах готельної будівлі.</p> <p><i>Відкриті плавальні басейни</i> (зокрема, плескальні) роблять будь-якої форми, обладнують гірками для спускання у воду (табани). Глибина басейну залежить від його призначення.</p> <p>До складу обслуговуючих басейни приміщень відносять душові, санітарні вузли, роздягальні для чоловіків і жінок, кімнати інструкторів, приміщення для масажу, медичні кабінети, ванни з мінеральною водою.</p> <p>Площа дзеркала води басейнів дорівнює 0,55 м² на одне місце в готельному підприємстві.</p>
сауни	<p>до складу сауни входять роздягальня, мийна, кімната сухої пари, басейн або душі, кімната відпочинку, іноді масажний і тренажерний зали, кімната оператора і бар. Сауни розташовують у підвальному приміщенні або на першому поверсі споруди готелю, нерідко в комплексі з купальним басейном. Окрім саун, у готелях можуть застосовуватися лазні.</p> <p>Площа саун-лазень не менше 1% місткості готельного підприємства.</p>
масажні і медичні кабінети	при місткості до 500 місць – 14 м ² , при більшій місткості – до 36 м ² .

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

Продовження таблиці 8.5

Приміщення ділового призначення <i>розміщують у віддаленні від житлових кімнат і часто виділяють в ізольований блок, що пов'язаний з основною будівлею або є окремою будівлею.</i>	
конференц-зали	Сучасний конференц-зал багатофункціональний. У такому залі проводять конференції, наради, ділові переговори, а також презентації та відеоперегляди. Планування залу може варіюватися від розташованого в центрі кімнати круглого столу для переговорів з невеликою кількістю учасників до багатомісного конференц-залу, який поєднує різні функціональні зони: для голови, президії, учасників і гостей конференції. Можуть бути місця, які оснащені приладами для слухання синхронного перекладу, освітлювальними приладами, відкидними столиками. Доповненням є фойє та приміщення для секційних засідань, підсобні та технічні приміщення.
виставкові і експозиційні зали	передбачають наявність значних виставкових площ, які, за допомогою перегородок, можна легко трансформувати в зали меншої площі. Можуть бути оснащені вітринами, постаментами, місцями для відпочинку відвідувачів. Повинно бути організоване природне та штучне освітлення.
приміщення для відділень банків і проведення банківських операцій	передбачають наявність невеликого відділення банку, банкоматів, терміналів самообслуговування для здійснення банківських операцій
окремі кімнати, зали і кабінети для переговорів, симпозіумів, конгресів	Зали для нарад, переговорів тощо оснащені столами, приладами для слухання синхронного перекладу, освітлювальними приладами, аудіо та відеотехнікою.
приміщення з необхідною для ділової діяльності оргтехнікою	Устаткування для проведення конференцій: екрани; слайд-проектори; фліп-чарти; LCD-проектор; телевізор; магнітофон; чорні, білі і фланелеві стенди; стенди з папером; канцелярські предмети; іменні картки; оргтехніка (комп'ютери, сканери, принтери); вільний доступ до мережі Інтернет.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте особливості організації прилеглої території навколо готельних будівель.
2. Назвіть основні блоки приміщень готельних комплексів. Розкрийте тонкощі функціональної організації приміщень вестибюльної групи.
3. Назвіть і дайте коротку характеристику головних функціональних типів приміщень вестибюльної групи у готелях.
4. Охарактеризуйте функціональну і планувальну організацію житлового поверху в готелях.
5. Назвіть особливості планувальної і функціональної організації житлового номера у готелях.
6. Назвіть критерії класифікації готельних номерів. На які види поділяються житлові кімнати залежно від зазначених критеріїв?
7. Проаналізуйте структуру планування і функціональну організацію нежитлових груп приміщень у готелях.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

8. Розкрийте особливості організації блоку приміщень громадського харчування залежно від категорійності готелів.

9. Назвіть та дайте характеристику груп приміщень адміністрації.

10. Охарактеризуйте підходи до організації блоку побутових, підсобних і господарських приміщень.

11. В яких готелях виділяється блок приміщень культурно-масового, спортивно-оздоровчого і ділового призначення? Дайте характеристику основних приміщень, що входять до даного блоку.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю: функціональна організація приміщень житлової групи та нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Сучасні готельні підприємства – це поліфункціональні та універсальні споруди, що забезпечують комплекс послуг: приймання, проживання, харчування, а також значний обсяг додаткових послуг		
2	Поліфункціональність зумовлена поєднанням в одній споруді різних типів функціональних приміщень.		
3	Приміщення підприємств готельного господарства в залежності від їхнього функціонального призначення належать до таких груп: основні, допоміжні та другорядні.		
4	Класифікація номерів прийнята в Україні ґрунтується на ДСТУ 4269:2003 „Послуги туристичні. Класифікація готелів” та налічує 15 типів номерів		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Зона інтенсивного пішого руху у вестибюлі охоплює...

а) піші підходи до допоміжних приміщень, гардероба, торгових кіосків, телефонів-автоматів і групи прийому;

б) маршрут транзитного руху до ліфтів і сходів;

в) відділ зв'язку, ощадну касу, транспортну агенцію, перукарню, пункти прийому речей на ремонт, хімчистку і пральню, в камеру схову;

г) маршрут руху до закладів харчування та побутового обслуговування.

2. Зона екстенсивного пішого руху у вестибюлі охоплює...

а) піші підходи до допоміжних приміщень, гардероба, торгових кіосків, телефонів-автоматів і групи прийому;

б) маршрут транзитного руху до ліфтів і сходів;

в) відділ зв'язку, ощадну касу, транспортну агенцію, перукарню, пункти прийому речей на ремонт, хімчистку і пральню, в камеру схову;

г) маршрут руху до закладів харчування та побутового обслуговування.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

3. Допоміжна зона у вестибюлі охоплює...

- а) піші підходи до допоміжних приміщень, гардероба, торгових кіосків, телефонів-автоматів і групи прийому;
- б) маршрут транзитного руху до ліфтів і сходів;
- в) відділ зв'язку, ощадну касу, транспортну агенцію, перукарню, пункти прийому речей на ремонт, хімчистку і пральню, в камеру схову;
- г) маршрут руху до закладів харчування та побутового обслуговування.

4. Для функціональної організації готелю істотне значення має кількість входів у будівлю. Готелі великої місткості і високого рівня комфорту мають...

- а) 2 входи (основний і службовий);
- б) не менше 3–4 входів;
- в) 5 входів;
- г) один вхід.

5. Окрім номерів, блок приміщень житлової групи охоплює...

- а) приміщення для чергового персоналу, що обслуговує їх, загальні горизонтальні комунікації, вітальні, ліфтові чи сходово-ліфтові холи;
- б) приміщення для адміністратора, санвузол, вестибюль, коридори загального користування;
- в) приміщення для відпочинку, бари і кафе на поверхах, санвузли загального користування;
- г) номери, санвузли, коридори, тераси.

6. Двомісні номери з двома окремими ліжками позначаються у міжнародній практиці таким символом:

- а) SGL – single;
- б) TWIN;
- в) DBL – double;
- г) TRP – triple.

7. „Студія” (Studio) – це

- а) однокімнатний номер із площею не менше 25 м², розрахований на проживання однієї-двох осіб, із плануванням, яке дозволяє використовувати частину приміщення як вітальню/їдальню/кабінет та ін.;
- б) номер у засобі розміщення із площею не менше 35 м², який складається з двох житлових кімнат (вітальні і спальні);
- в) номер у засобі розміщення з площею не менше 75 м², який складається із трьох чи більше житлових кімнат (вітальні/їдальні, кабінету і спальні), з нестандартним широким двоспальним ліжком (200×200 см) і додатковим гостьовим туалетом.

8. Номер у засобі розміщення з площею не менше 75 м², який складається із трьох чи більше житлових кімнат (вітальні/їдальні, кабінету і спальні), з нестандартним широким двоспальним ліжком (200×200 см) і додатковим гостьовим туалетом – це

- а) „сьют”;
- б) „апартамент”;
- в) „люкс”;
- г) „студія”.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

9. Номери в готелі, наближені до виду сучасних квартир, що мають місце для приготування їжі або окрему кухню, і складаються з декількох кімнат називається теміном:

- а) duplex;
- б) apartment;
- в) studio;
- г) superior.

10. Однокімнатний номер в готелі більше стандартного з вбудованою кухнею називається теміном:

- а) duplex;
- б) apartment;
- в) studio;
- г) superior.

11. Сучасні стандарти деяких країн передбачають дотримання мінімальної площі в одномісному номері ....., а в двомісному –.....

- а) не менше 14 м²; не менше 16 м²;
- б) не менше 10 м²; не менше 15 м²;
- в) не менше 12 м²; не менше 16 м².

12. Блок приміщень культурно-масового обслуговування передбачається...

- а) в туристичних і курортних готелях;
- б) в готелях ділового призначення;
- в) в спеціалізованих готелях;
- г) у готелях для постійного проживання;
- д) у транзитних готелях.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

13. У розвинутій готельній будівлі виділяють такі основні функціональні приміщення:

- а) блок приміщень вестибюльної групи;
- б) блок санітарно-гігієнічних приміщень;
- в) блок приміщень житлової групи;
- г) блок приміщень харчування;
- д) блок приміщень адміністрації;
- е) блок побутових, підсобних і господарських приміщень;
- є) блок ремонтних приміщень;
- ж) блок спортивних приміщень.

14. У вестибюлі витримується чітке зонування, яке зводить до мінімуму перетин всіх потоків. Тут передбачені такі основні зони:

- а) зона руху туристів;
- б) зона інтенсивного пішого руху;
- в) транспортна зона;
- г) зона екстенсивного пішого руху;
- д) допоміжна зона;
- е) зона руху персоналу;
- є) рекреаційна зона.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

15. Розміщення функціональних зон у вестибюлі може бути:

- а) фронтальним;
- г) концентричним;
- б) поперечним;
- д) перпендикулярним.
- в) поздовжнім;

16. Ширина коридорів формує перше враження клієнта про готель, а тому...

- а) розраховується так, щоб у ньому могли легко розминутися дві людини із валізами в руках;
- б) розраховується так, щоб у ньому могли розминутися дві покоївки з візками;
- в) ширина одностороннього коридору повинна становити не менше 1,3–1,4 м, а двостороннього – 1,6–2,0 м (якщо двері відчиняються всередину номера);
- г) ширина одностороннього коридору повинна становити 1,5–2,0 м, а двостороннього – 2,0–2,5 м (якщо двері відчиняються всередину номера).

17. До блоку приміщень адміністрації відносять:

- а) приміщення дирекції;
- б) приміщення інженерно-технічного персоналу;
- в) приміщення планово-економічного відділу;
- г) приміщення прийому і розміщення гостей;
- д) приміщення бухгалтерії і каси;
- е) приміщення обслуговуючого персоналу;
- є) приміщення відділу кадрів.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

1. Встановіть співвідношення між різновидом планування вестибюля та його визначенням

Група А – різновид планування	Група Б – визначення
1. Фронтальне планування вестибюля	а) характеризується двостороннім розміщенням функціональних зон відносно головного входу та значною віддаленістю вертикальних комунікацій.
2. Поздовжнє планування вестибюля	б) пов'язується з трьохстороннім розташуванням функціональних зон відносно головного входу. При такому плануванні вестибюль має форму наближену до квадрата і створює компактний внутрішній простір та зручну візуальну орієнтацію.
3. Концентричне планування вестибюля	с) функціональна зона розташована відносно головного входу у протилежному напрямку односторонньо.

Група А	1	2	3
Група Б			

1.3 Тестові завдання, побудовані за принципом відновлення відповідної частини

1.3.1 Тестові завдання на відновлення послідовності

Встановити правильну послідовність, вказавши порядок цифрами.

1. Розгляньте малюнок та запишіть номер відповідного розміщення функціональних зон:

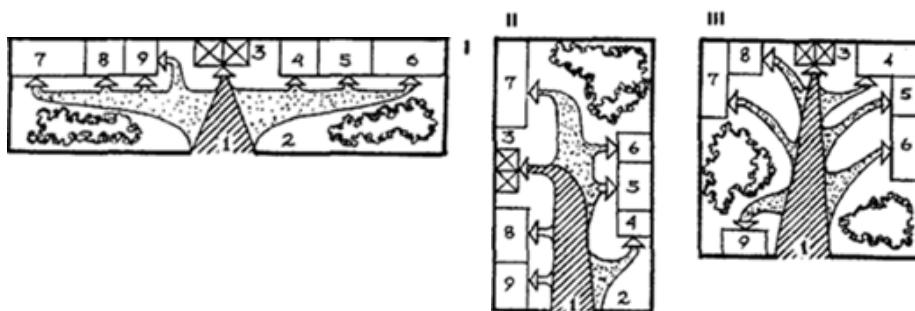

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

концентричне – _____

фронтальне – _____

поздовжнє – _____

2. Групування приміщень підприємств готельного господарства розглядається в залежності від їхнього функціонального призначення:

1. Приміщення вестибюльної групи	☐	<p>Основні – О</p> <p>Допоміжні – Д</p> <p>Додаткові – ДД</p>
2.	☐	
3.	☐	
4.	☐	
5.	☐	
6.	☐	
7.	☐	
8.	☐	

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Функціональна організація приміщень – це

---

2. Номерний фонд – це

---

3. Номер – це

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

4. Обладнання житлових номерів – це

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Назвіть основні вимоги, що пред'являються до номерів усіх категорій

- 1)
- 2)
- 3)

2 Доповніть речення

1. Склад і кількість приміщень будь-якого підприємства готельного господарства залежить від _____.

2. У вестибулях передбачені такі **основні зони**:

зона, що охоплює маршрут транзитного руху до ліфтів і сходів – _____,

зона, що включає піші підходи до допоміжних приміщень, гардероба, торгових кіосків, телефонів-автоматів і групи приміщень прийому – _____,

зона, що охоплює відділення зв'язку, банківське відділення, транспортне агентство, перукарню, пункти прийому речей на ремонт, хімчистку і пральню, в камеру схову тощо.

зона, що забезпечує короткотривалий відпочинок гостей, що приїжджають і від'їжджають – _____.

3. Основним елементом блоку приміщень житлової групи є _____

– багатофункціональне приміщення, призначене для відпочинку і сну, роботи, прийому гостей.

3 Заповніть таблиці

1. Організація приміщень вестибюльної групи

Функції, які виконує дана група приміщень	Склад приміщень	Функціональна організація приміщень
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

2. Особливості організації приміщень житлової групи

Функції, які виконує дана група приміщень	Склад приміщень	Функціональна організація приміщень
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

3. „Класифікація номерів”:

1. За кількістю місць	
2. За кількістю кімнат	
3. За призначенням	
4. В залежності від рівня комфорту та ступеня оснащення номеру	

4. Відповідно до ДСТУ 4527:2006 „Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення” готельні номери діляться на:

—	—
—	—
—	—
—	—
—	—

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

—	—
—	—
—	—

5. Організація приміщень громадського харчування

Функції, які виконує дана група приміщень	Склад приміщень	Функціональна організація приміщень
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

6. Організація адміністративних приміщень

Функції, які виконує дана група приміщень	Склад приміщень	Функціональна організація приміщень
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

7. Організація приміщень побутового, підсобного і господарського призначення

Функції, які виконує дана група приміщень	Склад приміщень	Функціональна організація приміщень
	—	
	—	
	—	

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

	—	
	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

8. Функціональна організація приміщень ділового, культурно-масового та спортивно-оздоровчого призначення

Функції, які виконує дана група приміщень	Склад приміщень	Функціональна організація приміщень
Приміщення культурно-масового призначення	— — — — —	
Приміщення спортивно-рекреаційного призначення	— — — — — —	
Приміщення ділового призначення	— — — — —	

9. Спроекувати та схематично оформити номер у готелі з розташуванням меблів та обладнання. Можливі типи номерів: одномісні, двомісні, тримісні номери; однокімнатні

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю
номери, двокімнатні, трикімнатні; номери бізнес-класу, економ-класу, номери-апартаменти, люкс-апартаменти.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю: функціональна організація приміщень житлової групи та нежитлових груп приміщень підприємства готельного господарства

Сучасні готельні підприємства, функціональна організація приміщень, типи приміщень підприємств готельного господарства за функціональним призначенням, блок приміщень житлової групи, номерний фонд, номер, категорія номера, обладнання житлових номерів, блок групи приміщень громадського харчування, адміністративна група приміщень, приміщення побутового, підсобного і господарського призначення, приміщення культурно-масового, спортивно-рекреаційного й ділового призначення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Архіпов В. В., Русавська В. А. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства [Електронний ресурс] / В. В. Архіпов, В. А. Русавська. – Навч. посіб. 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 342 с. – Режим доступу до вид. : <http://subject.com.ua/pdf/242.pdf>
2. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 68 – 90.
3. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник [Електронний ресурс] / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/>.
4. Головка О. М. Організація готельного господарства: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. М. Головка. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 410 с. – Режим доступу до вид. : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
5. ДБН В.2.2-20:2008 „Будинки і споруди. Готелі” : державні будівельні норми України. – Київ : Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, 2009. – 54 с.
6. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 120 – 144.
7. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько. – К. : Знання, 2011. – 366 с.
8. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 339 – 374.
9. Національний стандарт України „Засоби розміщення. Терміни та визначення”. ДСТУ 4527:2006. – К. : Держспоживстандарт України, 2006.
10. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2004. – 464 с.
11. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.

Тема 8. Формування предметно-просторового середовища готелю

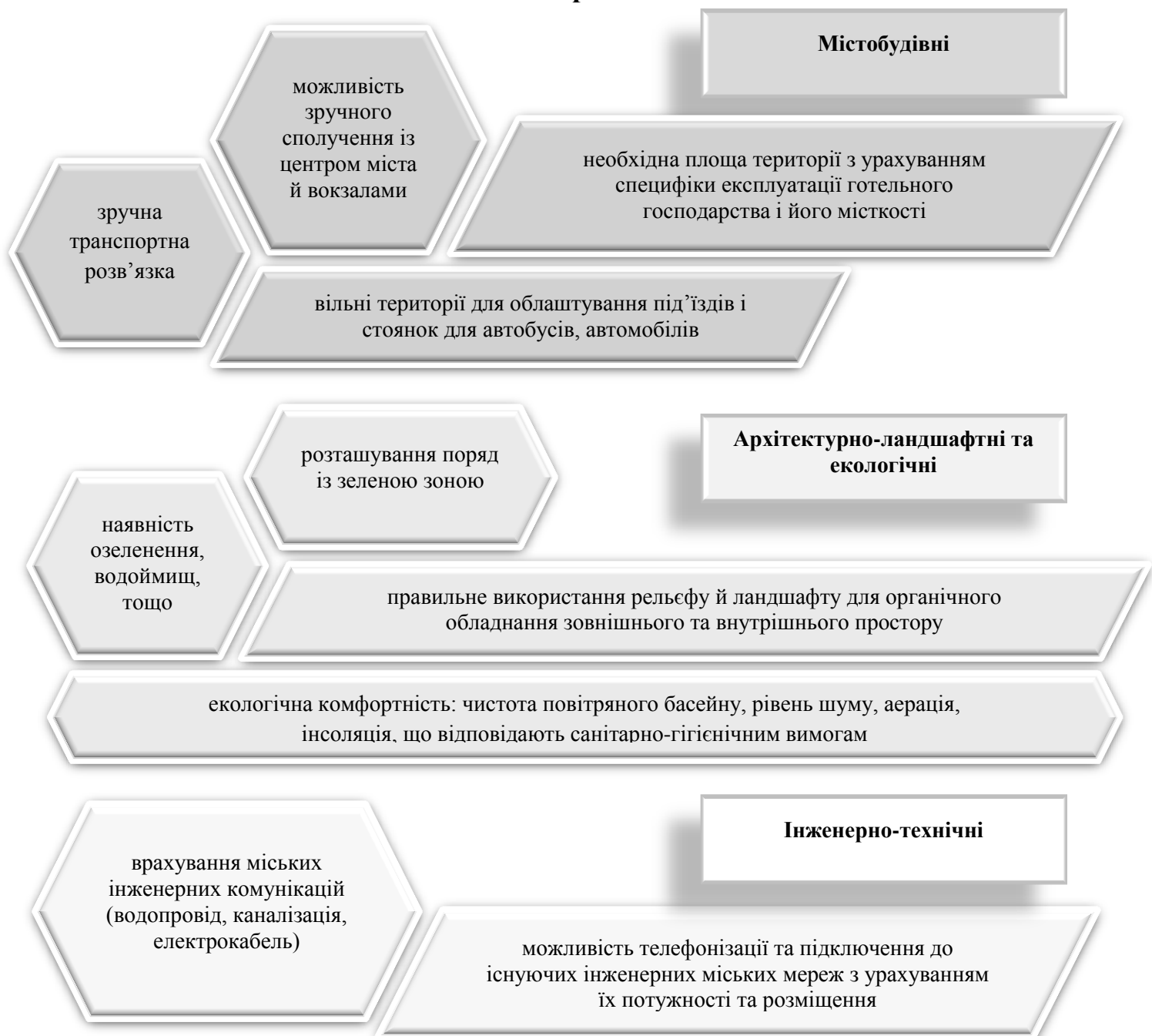
12. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів : підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – С. 95 – 103; 128 – 178.
13. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 204 – 213.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств.

- 9.1. Архітектура та інтер'єр на підприємствах готельного господарства.
9.2. Основні складові формування інтер'єру підприємств готельного господарства.
Меблі в інтер'єрі готельних підприємств.
9.3. Роль декоративно-прикладного мистецтва в організації інтер'єру приміщень підприємств готельного господарства.
9.4. Озеленення приміщень готельного підприємства.

9.1. Архітектура та інтер'єр на підприємствах готельного господарства

Чинники, що зумовлюють вибір ділянки для розміщення готельного підприємства

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Основні принципи, що беруться до уваги при спорудженні готельного підприємства

- Споруда (або комплекс будівель і споруд) повинні органічно вписуватися в навколишнє середовище, зберігаючи особливості навколишнього ландшафту.
- Слід враховувати природно-кліматичні чинники: температуру і вологість повітря, кількість опадів, інсоляцію, швидкість і напрям вітру тощо.
- Архітектурне, конструктивне і планувальне рішення готельного підприємства не повинні бути надмірно дорогими. Планування повинно забезпечувати економічність його експлуатації. Основні зусилля проєктантів повинні спрямовуватися на раціональне поєднання поточних і одноразових витрат.
- При проєктуванні готельного підприємства відіграють рекламні міркування: забезпечення оформлення фасаду, що підкреслює престижність готельного підприємства; встановлення рекордів певного напрямку (будівництво найвищої споруди, найбільш екзотичної тощо); розташування вітрин торгових центрів готельного підприємства тощо.
- Планування готельного підприємства повинне забезпечувати раціональну організацію обслуговування та відповідний комфорт гостям, відповідати функціональним вимогам.
- Готельне підприємство повинно відповідати естетичним, технічним, санітарно-гігієнічним, екологічним нормам і рекомендаціям. Необхідно передбачити можливість реконструкції готельного підприємства.
- Потрібно дотримуватись умови економічності процесу будівництва готельного підприємства. Проєктування готельного комплексу здійснюється на основі документів нормативного і рекомендаційного характеру. Зміст цих документів різниться в країнах і в готельних ланцюгах.

Архітектура – це наука й мистецтво проєктування будинків.

Архітектура – це організація середовища перебування людини, починаючи із проєктування міст, ландшафтної архітектури й закінчуючи дизайном меблів і внутрішнього оздоблення будинків.

Стиль – це зручність, простота і художня виразність, максимальна різноманітність форм і матеріалів, гармонійна узгодженість форм з призначенням і матеріалом.

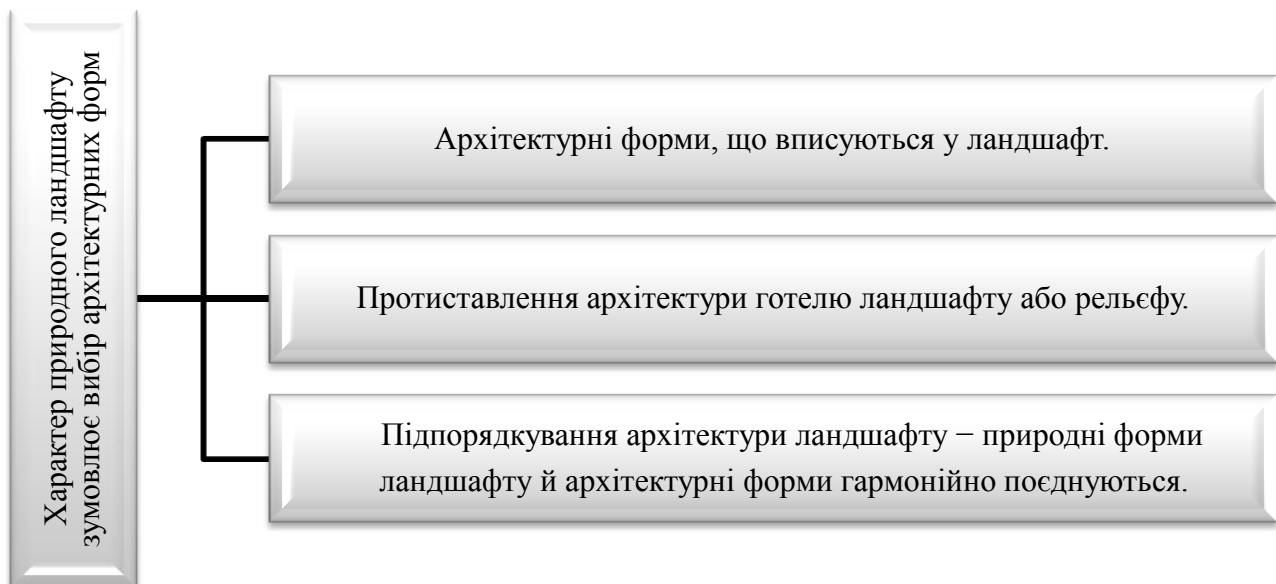
Стиль інтер'єру – це сукупність основних ознак архітектури певного історичного періоду й окремого народу, що виявилися в особливостях функціональної, конструктивної і художньої складових.

Архітектурний стиль включає в себе характерні, специфічні для певної епохи елементи як соціально-функціонального, техніко-економічного, так і ідейно-естетичного характеру.

Ландшафтна архітектура – формування естетичного повноцінного середовища перебування людини; об'єктом проектування якого є окремий сад або парк.

Антропогенний ландшафт – природно територіальна система (комплекс), розвиток якої постійно підтримується людиною.

Вибір архітектурних форм в залежності від характеру природного ландшафту

Поєднання чинників формування архітектурно-планувальних форм у конкретному випадку зумовило виникнення різних типів конструкцій готельних споруд.

У типології готельних споруд, згідно з архітектурно-планувальними формами, доцільно брати до уваги два критерії:

- по-перше, розташування і зв'язок між основними функціональними приміщеннями,
- по-друге, планування за певною геометричною формою.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Готельні споруди у розташуванні та зв'язку між основними архітектурно-просторовими приміщеннями поділяють на таке планування:

1. Централізоване – найпоширеніше серед міських готельних засобів розміщення з характерним розташуванням основних функціональних приміщень в одній споруді, на одному або різних рівнях.

Воно типове насамперед для міст із щільною забудовою й обмеженими можливостями просторового розширення для закладу розміщення.

Основні й допоміжні функціональні ланки у готелях з таким плануванням найчастіше розташовані на перших (підвальних) або верхніх поверхах.

2. Блочне. Характерне розташування основних функціональних приміщень у різних просторово відокремлених спорудах — блоках, між якими існують стійкі взаємозв'язки.

Такий тип планування використано в готельних комплексах значної місткості й обсягу послуг, що надаються просторово відокремленими спеціалізованими структурними ланками.

Розрізняють зблокований, розосереджений і павільйонний підтипи блочної моделі планування.

3. Подіумне. Вирізняється злиттям горизонтального корпусу, сформованого з приміщень загального користування, і вертикального, що виконує функції житлової частини будівлі.

Подіумний підхід найхарактерніший для готелів середньої та високої категорії значної місткості, які охоплюють велику територію і мають декілька під'їздів.

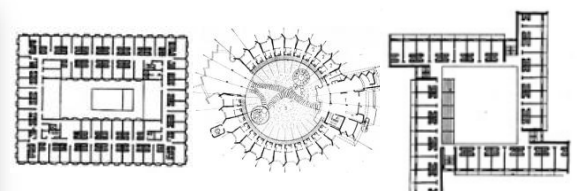
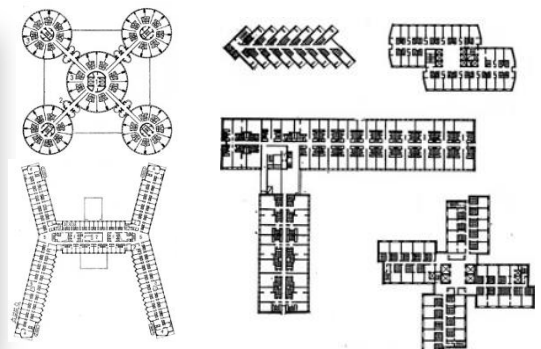
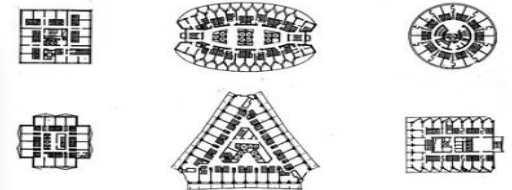
Відповідно до використання в будівництві готелю основних геометричних форм виокремлюють таке планування:

1. Спрощене. Ця модель подана у формі прямокутника і найпоширеніша серед готельних споруд.

2. Компактне. Характерне використання різних геометричних форм: квадрата, трикутника, багатокутника, круга, еліпса та ін.

3. Ускладнене. Пов'язане з різним блокуванням номерів і житлових поверхів зі зміщенням від прямолінійного, трапецієподібного, криволінійного типів: Т-подібне блокування, П-подібне, Н-подібне, Х-подібне, трилисник, Z-подібне, східчасте зі зміщенням житлових поверхів або номерів, тощо.

4. Атріумне. Вирізняється внутрішньою застленою галереєю спрощеного або ускладненого типу: прямокутне з внутрішнім двориком, квадратне, трикутне та ін.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

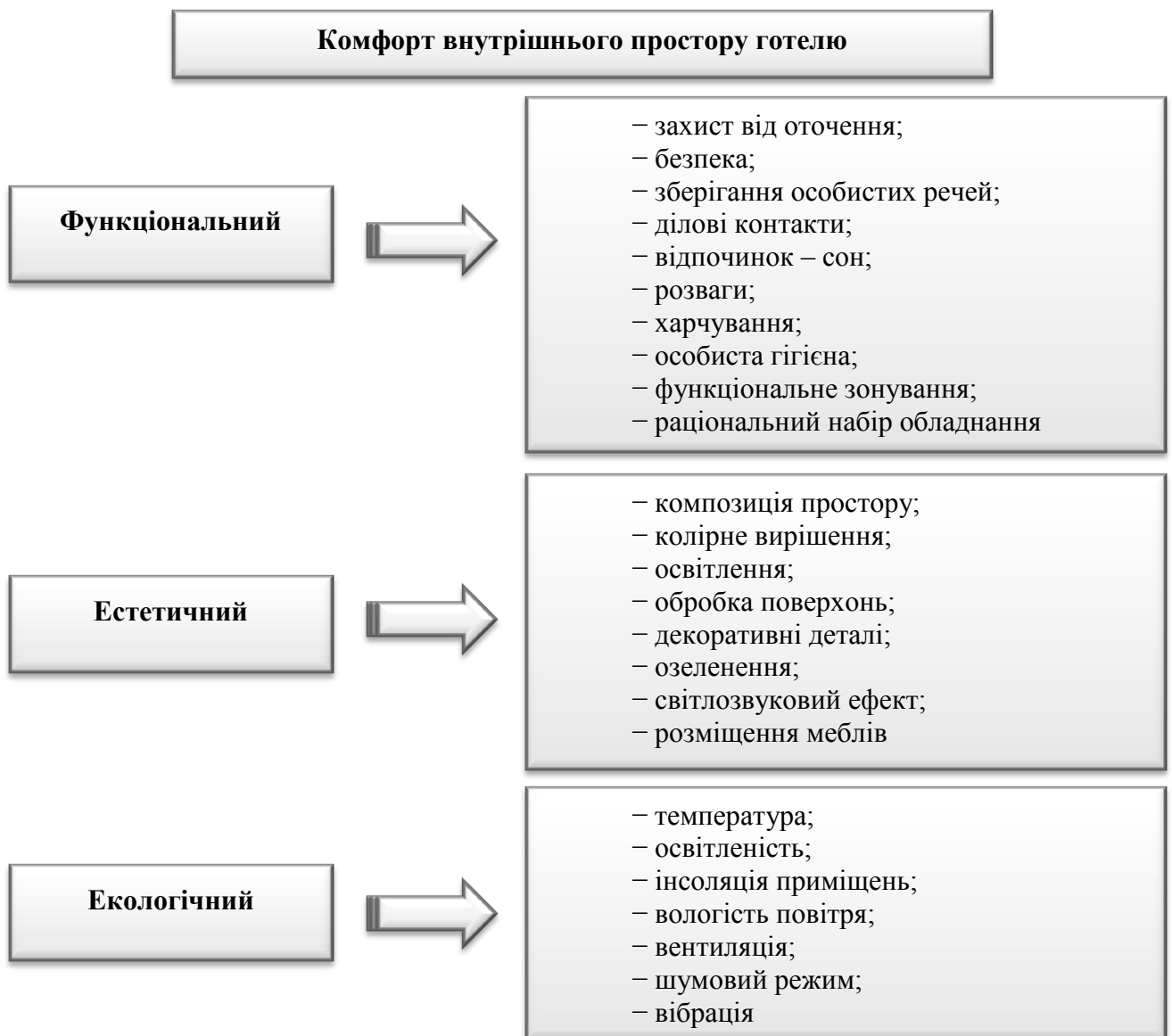
9.2. Основні складові формування інтер'єру підприємств готельного господарства

Інтер'єр – це організація внутрішнього простору будівлі, що являє собою зорово-обмежене, штучно створене середовище, яке забезпечує нормальні умови життєдіяльності людини. Це складне, багатопланове явище, яке здатне справляти величезний естетичний психофізіологічний вплив на людину.

Принципи організації внутрішнього простору

Складові формування комфорту внутрішнього простору будівлі

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Функції та елементи інтер'єру в готельних приміщеннях

Інтер'єр як художня композиція

Головна мета створення інтер'єру – забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини в готелях.

Композиція – це найголовніший організаційний елемент художньої форми, що надає творчу єдність і цілісність, підпорядковує його компоненти один одному і цілому взагалі.

ВИДИ КОМПОЗИЦІЇ

Одним із найважливіших засобів приведення різноманітних елементів форми до єдності та упорядкування їх розташування є **ритм**, який притаманний різноманітним явищам і формам природи, трудовим процесам і т.д.

Ритм – це рівномірне чергування елементів, порядок поєднання ліній, об'ємів, площин.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Засоби поєднання форм і розмірів компонентів інтер'єру

Рівновага

це такий стан форми, при якому всі елементи збалансовані між собою. Вона залежить від розподілу мас композиції відносно її центру. Рівновага об'ємів, або частин будь-якого предмету викликає почуття спокою, упевненості й стійкості.

це зорове сприймання руху, стрімкості, форми. Динамічна форма притаманна як нерухомим так і рухомим об'єктам. Динамічність робить форму активною, помітною, виділяючи її серед інших.

Динаміка

Статика

це стан спокою, рівноваги форми, стійкість у всьому її ряду, в самій геометричній основі. Статичність вимагає різних спокійних ліній, маси, чітких членувань по горизонталі та вертикалі.

принцип організації, де елементи розташовані правильно відносно осі площини, або центру. Розрізняють симетрію дзеркальну і осьову. Є одним із важливих засобів досягнення єдності і художньої виразності форми.

Симетрія

Асиметрія

розташування елементів, при якій вісь симетрії відсутня. Асиметрія – принцип організації площини, який базується на динамічній врівноваженості елементів.

Гармонія – означає певну якісну визначеність, єдність і оформленість цілого як сукупності складових частин.

Математична гармонія

рівність, співрозмірність частин одна з одним, і частин з цілим у вигляді визначених числових пропорцій. Суть математичної гармонії – полягає в кількості.

виступає як певний тип міри, де якісні протилежності перебувають в якійсь єдності і цілісності, естетичні переживання, відчуття насолоди, в процесі сприйняття.

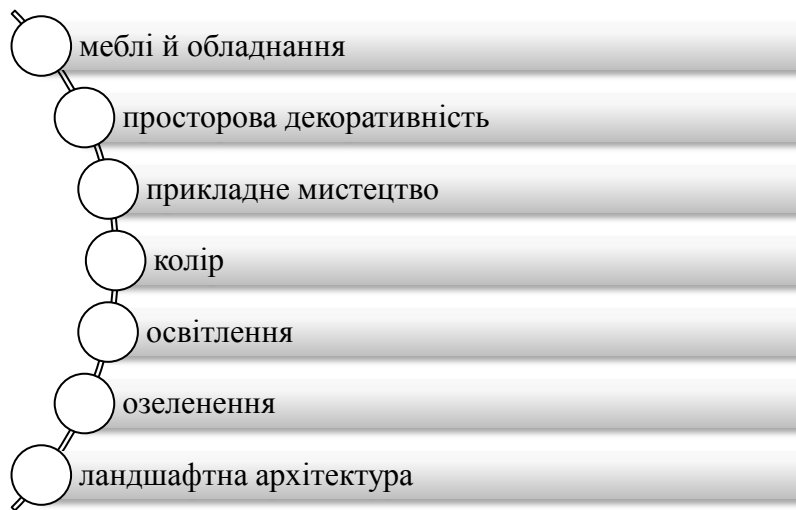
Естетична гармонія

Художня гармонія

безпосередньо пов'язана з мистецтвом та виражається через органічний взаємозв'язок усіх компонентів.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Компоненти для формування художнього рішення інтер'єру приміщень:

Методи створення художньої композиції в інтер'єрному просторі приміщень

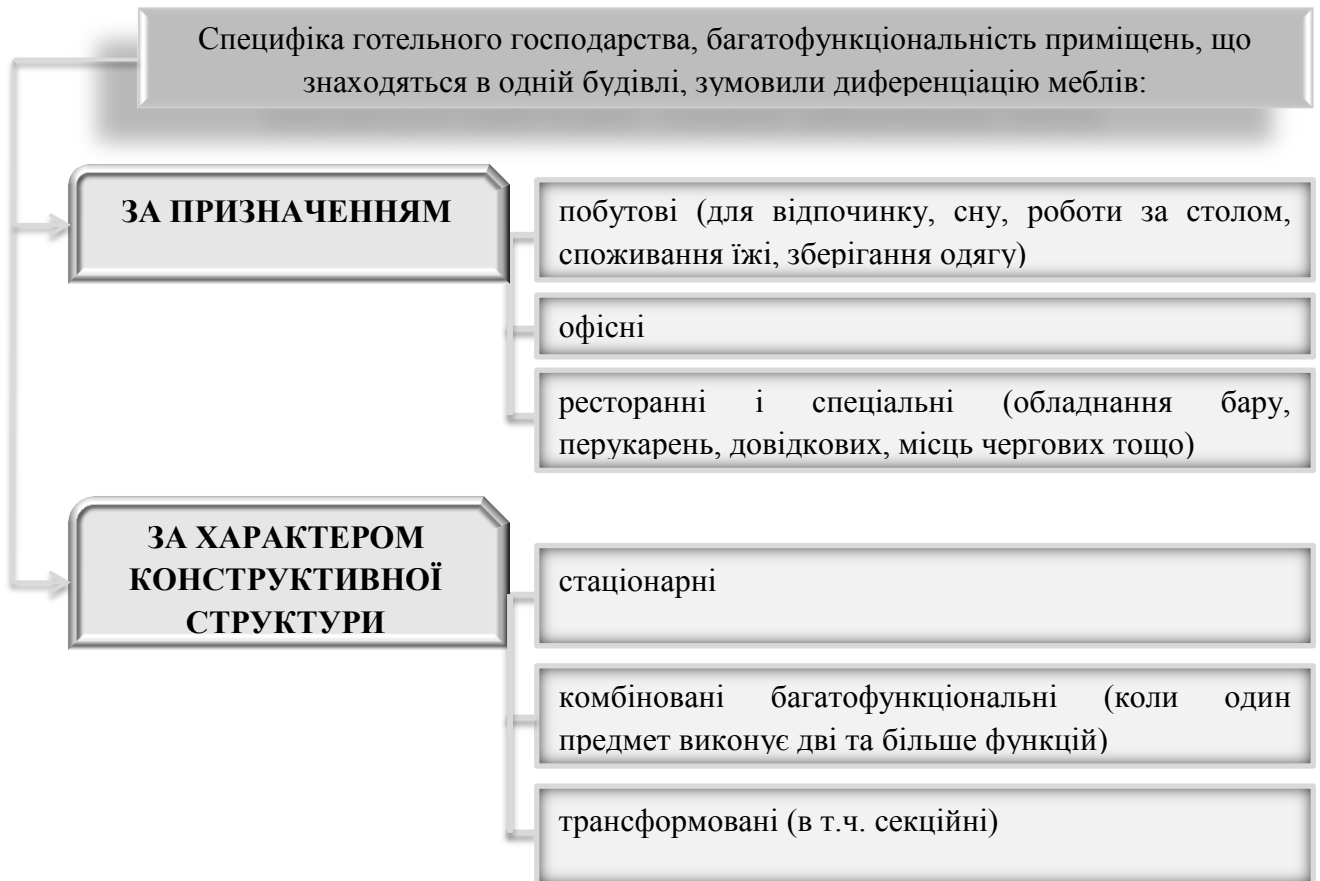
масштаб	визначається правильним застосуванням систем пропорцій.
тектоніка	– це особливості взаємного розташування частин будівлі, споруди та співвідношення їх форм і пропорцій. Художні якості інтер'єру залежать від характеру розташування основних форм.
єдність підпорядкування	основний архітектурний закон, що є зовнішнім проявом як однієї, так і сукупності різних форм. Найпростішим проявом єдності є проста, нічим не розподілена форм центральної частини, що підпорядковує собі інші.
пропорції та пропорційність	Пропорції – це дотримання співвідношення частин цілого між собою, пропорційність – найпростіша функціональна залежність між величинами, яка ґрунтується на дотриманні пропорцій, правильному співвідношенні розмірів, частин чого-небудь.
співвідношення форм за різними характеристиками	Співвідношення можливі за розмірами, формами, кольорами, фактурою. Вони визначаються ступенем подібності чи розходження між однорідними якостями та виражаються в таких поняттях: тотожність, нюанс, контраст.
ілюзорне сприйняття простору	(помилкове) – це перекручене сприйняття реально існуючої дійсності.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

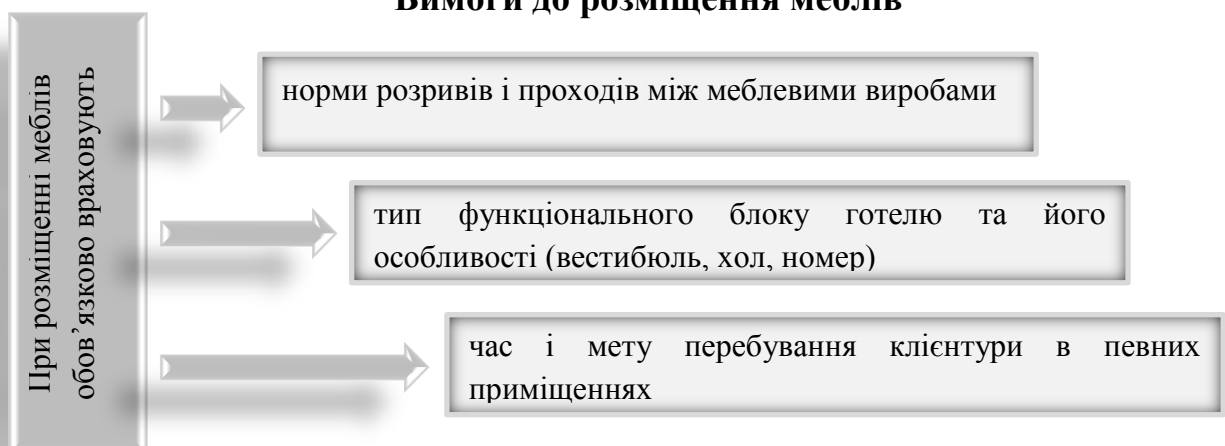
Меблювання готельних приміщень

Меблювання готельних приміщень – встановлюються відповідно до комфортності готелів і їхнього призначення. Комфортність готелів визначає якість і кількість меблевих виробів, а функціональне призначення готелів – номенклатуру меблів. Меблювання цих приміщень має вирішувати основне завдання: створити максимум зручностей при мінімальній площі.

Класифікація меблів

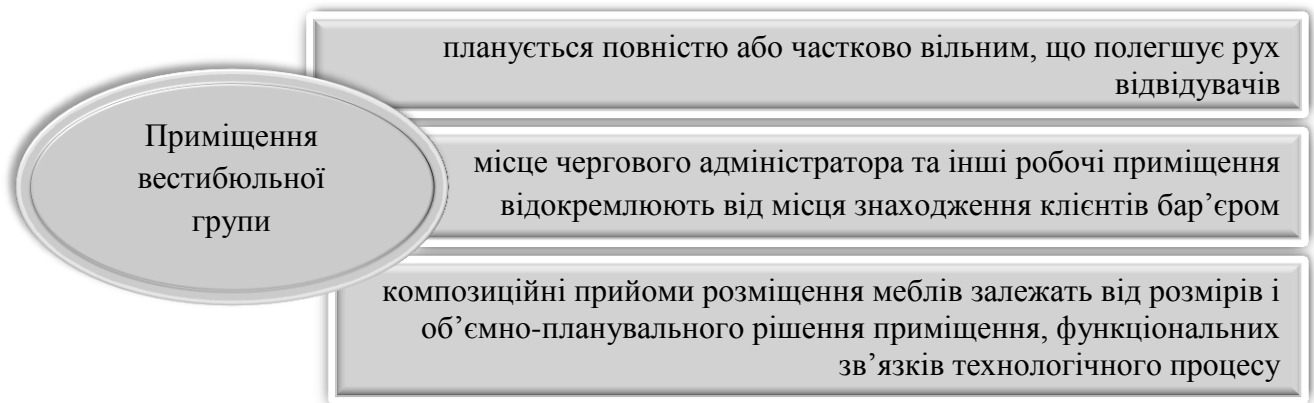
Вимоги до розміщення меблів

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Основні підходи щодо меблювання різних груп приміщень

Таблиця 9.1

Рекомендована номенклатура меблевих виробів, призначених для зон і приміщень вестибюльної групи

Найменування зони	Склад зони	Функція зони	Меблі і обладнання	Розміри меблів, см
Зона інтенсивного та екстенсивного пішохідного руху	Вхід для відвідувачів Спеціальний вхід	Розподіл людських потоків і багажу. Доставка і зберігання багажу	Стелажі	70 см або на ширину камери схову
Зона прийому	Приміщення гардероба Робоче місце порт'є	Тимчасове зберігання одягу. Оформлення, реєстрація, розрахунок Видача ключів. Надання послуг	Бар'єр гардеробний Стіл робочий Стійка-блок Крісло робоче Тумба для картотеки Шафа для сейфа Стіл-приставка Стенд для ключів Стенд для інформації Бар'єр-блок „банк-каса”	45 x 80 (45 x 120) 60 x 150 45 x 154 45 x 45 40 x 80 50 x 70 42 x 110 80 x 10 80 x 10 154 x 157
Торговельна зона	Кіоски періодичної преси, сувенірний, тютюновий, парфумерний, аптечний. Відділення зв'язку	Продаж товарів Поштові операції	Прилавок Вітринна шафа Бар'єр-блок Робоче крісло Тумба для документів Шафа для сейфа	90 x 90 30 x 90 185 x 154 45 x 45 40 x 80 50 x 70
Рекреаційна зона	Місця відпочинку	Відпочинок, очікування	Диван Крісло Банкетка Журнальний столик Підставка для квітів	66 x 198 75 x 75 66 x 63 60 x 120 63 x 68

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Приміщення
житлової групи

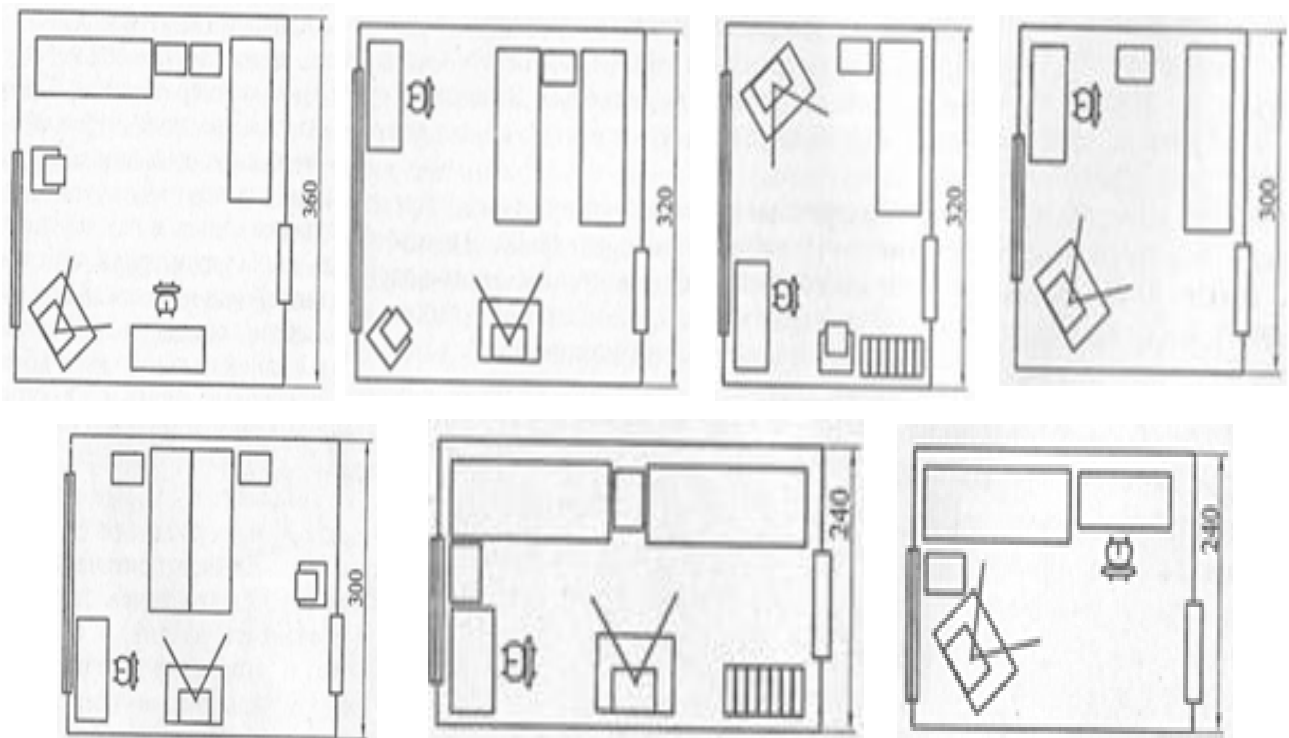
використовуються спеціальні готельні меблі: вбудовані, такі, що трансформуються, зблоковуються, навісні (зменшується площа, зайнята меблями, і кількість предметів, полегшується прибирання приміщень та їхнє естетичне сприйняття)

меблювання номерів залежить від площі номера і комфортності готелю. Прийоми розміщення меблів залежать від розмірів і конфігурації номера і його житлової площі, розташування віконних і дверних отворів

найскладнішим є меблювання однокімнатного номера, оскільки він поєднує функції сну, роботи, відпочинку і зберігання речей.

розстановка предметів меблювання житлового приміщення номера визначається їх функціональними зв'язками та розташуванням в номері.

Схеми розташування меблів в однокімнатному та двокімнатному номері різної площі

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

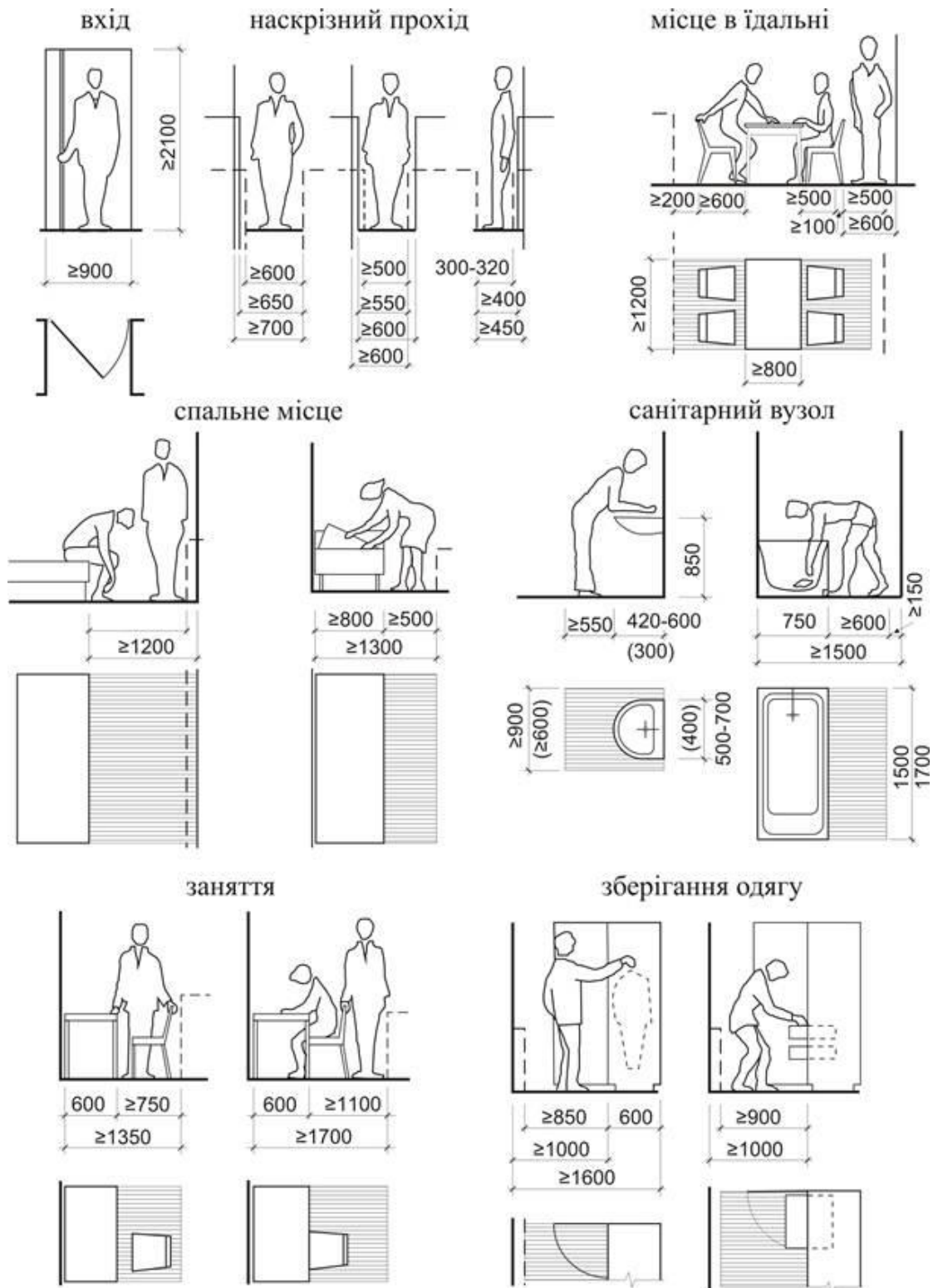
Розміри функціональних зон номера визначаються з урахуванням розривів між меблевими виробами однієї зони.

Розмір робочої зони в поперечному напрямку складається із ширини столу (60 см), розриву від столу до стільця (10 см) і ширини стільця (45 см), що складає 115 см.

Загальний розмір зони відпочинку з одним кріслом дорівнює 150 см (ширина журнального столика – 60 см, відстань від столика до крісла – 30 см, ширина крісла – 60 см).

Загальний розмір зони сну (135 см) складається з таких параметрів: ширина ліжка – 90 см (85 – ліжка, 5 см – розрив, 5 см – від стіни), розрив 5 см між приліжною тумбочкою і ліжком, ширина тумбочки 40 см.

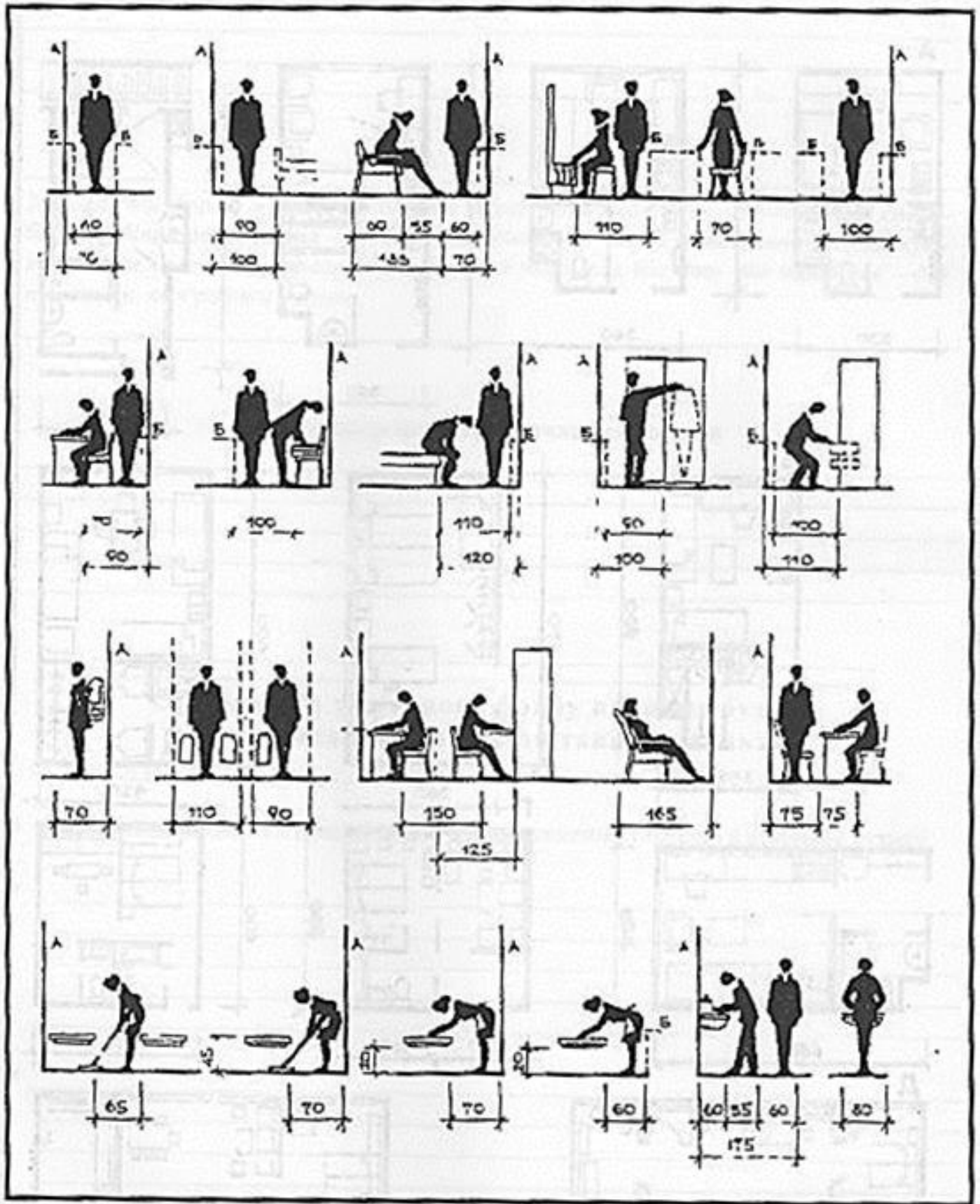
Розміри інших функціональних зон

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Габарити функціональних зон та проходів у приміщеннях на основі антропологічних даних

А – стіна, В – меблі

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

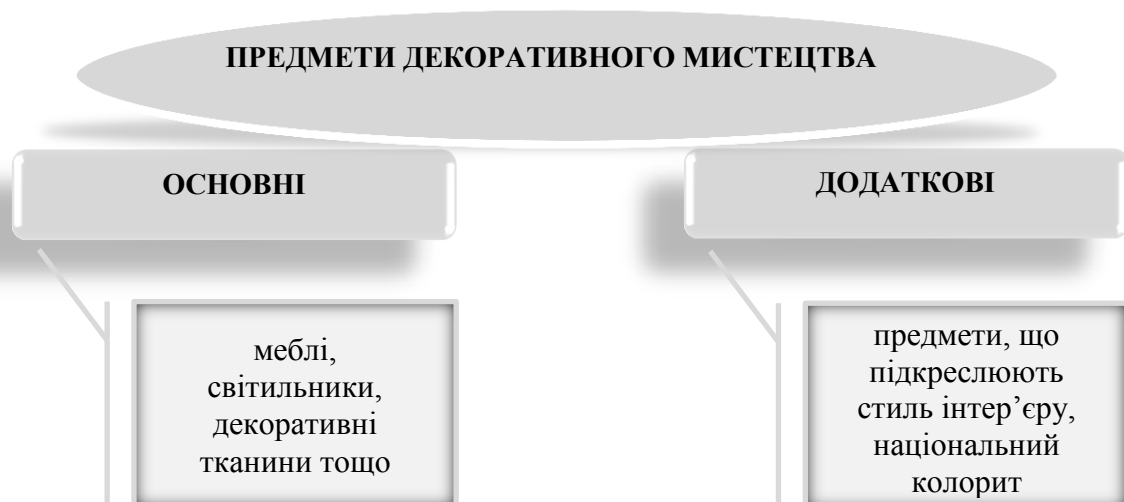
Таблиця 9.2

Рекомендована номенклатура меблевих виробів, призначених для зон і приміщень житлової групи

Найменування зони, розміри, см	Меблі і обладнання	Особливості розташування	Мінімальні розміри меблів, см
Передпокій, 105	Вбудована (або пристінна) шафа Вішалка для верхнього одягу і головних уборів Підставка для взуття, валіз Дзеркало	Підставка для валізи біля дверей з лівого боку. З лівого боку розташовується вішалка для верхнього одягу і головних уборів.	75x60x201 90 x 193 85 x 32 x 65 60 x 90
Робоча зона, 115	Стіл Стілець	Встановлюють у стіни або біля вікна (паралельно або торцем до нього)	60 45
Зона відпочинку, 150	Крісло Журнальний столик	навпроти дверей у зоні доброї оглядовості дверей	60 60
Зона сну, 135 / 215	Ліжко односпальне Ліжко двоспальне Тумбочка біля ліжка	з правого боку по периметру стіни, якщо двомісний номер – поздовжньо вздовж стіни або поряд торцем до правої стіни	80 x 190 90 x 200 140 x 190 160 x 200 40

9.3. Роль декоративно-прикладного мистецтва в організації інтер'єру приміщень підприємств готельного господарства

Декоративне мистецтво – це вид образотворчого мистецтва, що входить до складу архітектурного ансамблю або системи художнього оформлення різних приміщень.

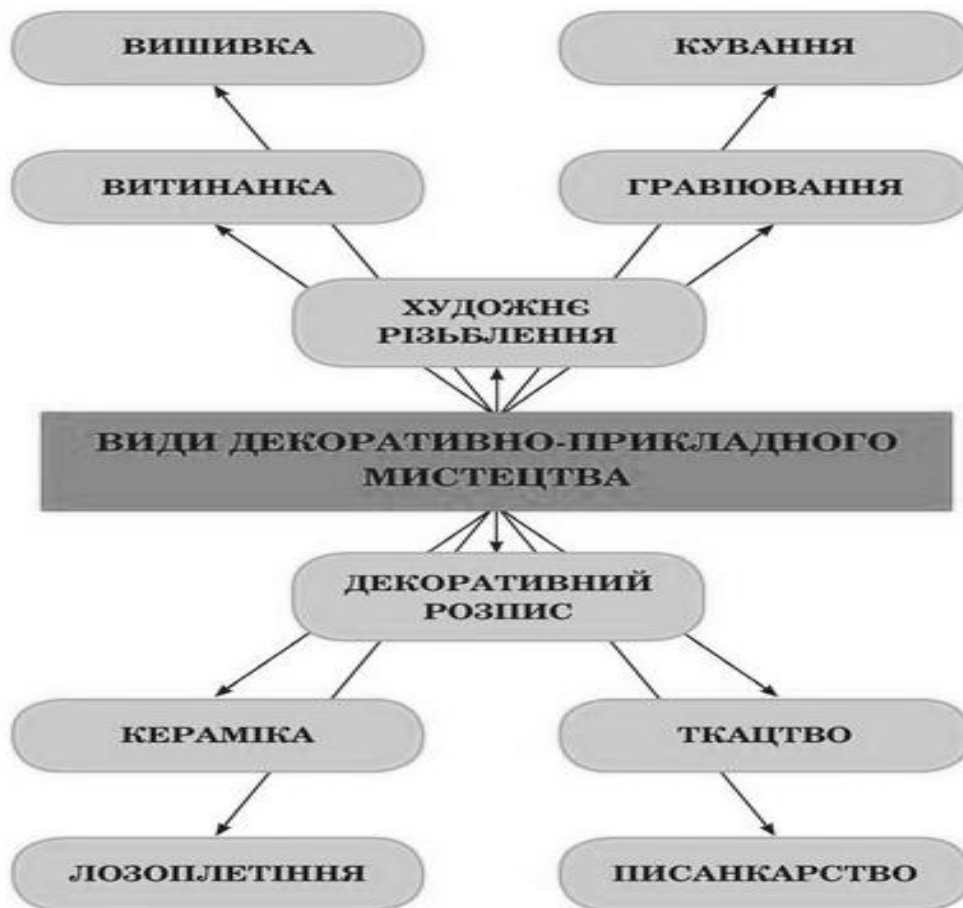

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Декоративно-прикладне мистецтво – це створення художніх творів, які мають практичне значення в громадському і власному побуті, художнє оформлення витворів мистецтв (меблі, тканини, прикраси, засоби праці, засоби пересування тощо). Декоративно-прикладне мистецтво – це складова оточуючого середовища людини, і естетичне його збагачення. Головна мета – створення та оздоблення художніх виробів, що мають практичне призначення у побуті.

Завдання декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрі – удосконалення матеріальної, побутової і художньої культури

Види декоративно-прикладного мистецтва

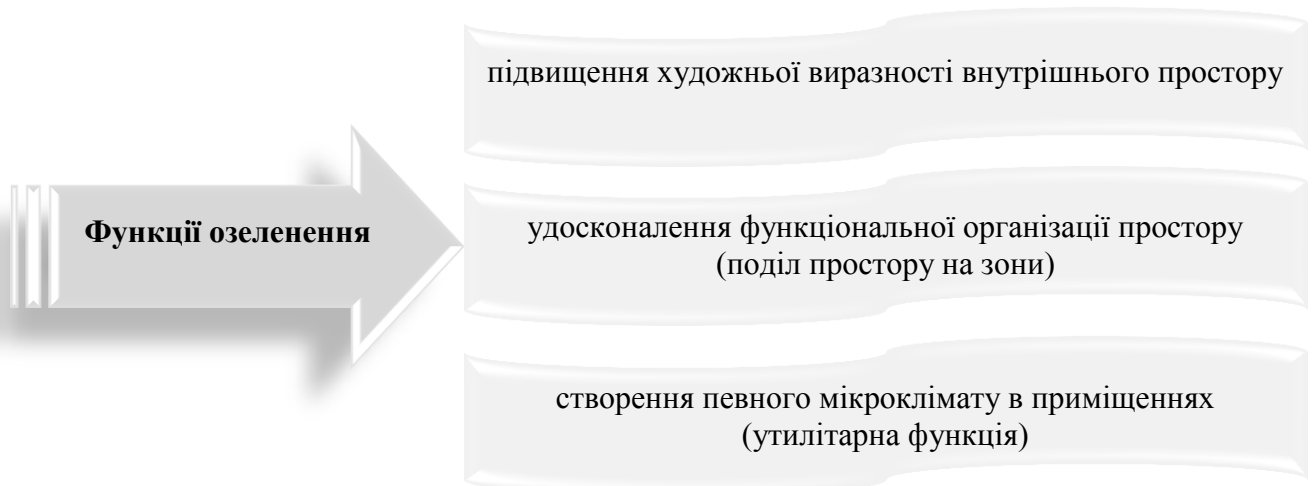
Декоративні тканини – велике декоративне значення в інтер'єрі готелів мають завіси, гобелени, килими, оббивка меблів. Вони багато в чому визначають колірне вирішення та емоційне фарбування приміщень. Одним з істотних елементів інтер'єру є завіси. Вони виконують практичні функції й одночасно впливають на композицію та колорит інтер'єру. Практичні функції завіс полягають у регулюванні природного освітлення, тепла та інсоляції, поглинанні шуму.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Вимоги до предметів декоративно-прикладного мистецтва (на прикладі декоративних тканин)

9.4. Озеленення в інтер'єрі готельних підприємств

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Назвіть головні чинники, що зумовлюють вибір ділянки для розміщення готельного підприємства.
2. Назвіть основні принципи, що беруться до уваги при спорудженні готельного підприємства.
3. Дайте визначення поняттям „архітектура”, „стиль”, „стиль інтер'єру”, „архітектурний стиль”, „ландшафтна архітектура”, „антропогенний ландшафт”, „інтер'єр”, „композиція”, „гармонія”.
4. Що зумовлює вибір архітектурних форм готельних підприємств? Назвіть архітектурні форми споруд.
5. Назвіть та охарактеризуйте головні типи планування готельних споруд у залежності від розташування та зв'язку між основними архітектурно-просторовими приміщеннями.
6. Назвіть основні типи планування готельних споруд в залежності від геометричних форм, які використовуються при будівництві готелів.
7. Які існують принципи організації внутрішнього простору готелів?
8. Назвіть складові компоненти загального комфорту внутрішнього простору готелю. Розкрийте сутність екологічного комфорту.
9. Опишіть засоби створення функціонального комфорту. Розкрийте роль меблювання у створенні комфорту різних за призначенням приміщень.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

10. Назвіть засоби створення естетичного комфорту. Які прийоми художньо-просторової організації інтер'єрів використовуються у готельних комплексах?
11. Назвіть функції та елементи інтер'єру готельних приміщень. Яка головна мета створення інтер'єру готельних підприємств?
12. Назвіть види композицій та засоби поєднання форм і розмірів компонентів інтер'єру.
13. Назвіть компоненти для формування художнього рішення інтер'єру приміщень готелів.
14. Які існують методи створення художньої композиції в інтер'єрному просторі приміщень?
15. Дайте характеристику меблювання приміщень у готелях. Назвіть вимоги до їх розміщення.
16. Які існують основні підходи щодо меблювання різних груп приміщень.
17. Дайте визначення декоративно-прикладного мистецтва та назвіть основні його види.
18. Визначте роль декоративно-прикладного мистецтва в організації інтер'єру приміщень підприємств готельного господарства.
19. Дайте характеристику декоративного оздоблення різних груп приміщень у готелях.
20. Охарактеризуйте вплив озеленення та інших засобів на оформлення приміщень і житлових номерів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств.

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Архітектурно-планувальна характеристика готелю впливає на особливості обладнання закладу інженерно-технічними засобами, є важливим фактором безпеки проживання для гостей і роботи для персоналу.		
2	Значну роль в архітектурно-планувальній організації готелів відіграє їхнє розташування у міській забудові: в центрі міста, на його окраїні, поблизу визначних об'єктів міської інфраструктури (пам'ятки історії та архітектури, відомчих установ, закладів культури та ін.), у приміській чи парковій зонах відпочинку.		
3	Інтер'єр будь-якого приміщення готелю повинен володіти екологічним, функціональним та естетичним комфортом.		
4	Номенклатура меблів встановлюється відповідно до місцезнаходження готелю та його місткості.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

1. Для якої форми плану житлової частини готелю притаманні різноманітні криволінійні форми („трилисники”, „хрестовини” тощо)?

- а) спрощеної;
- б) атріумної;
- в) компактної;
- г) ускладненої.

2. Яка форма плану житлової частини має внутрішній двір, забудований по периметру?

- а) спрощена;
- б) атріумна;
- в) компактна;
- г) ускладнена.

3. Функціональний комфорт забезпечує:

- а) захист від оточення, безпеку і здійснення всіх процесів життєдіяльності людини: сон, харчування, відпочинок, особисту гігієну, розваги, ділові контакти та ін.;
- б) оптимальне для організму людини поєднання температури, вологості, швидкості руху повітря і дії променевого тепла;
- в) позитивний емоційний настрій людини.

4. Екологічний комфорт в інтер'єрах готелів створюється завдяки:

- а) оптимальному набору меблів і устаткування;
- б) системам інженерного забезпечення готелів (вентиляції, кондиціонування повітря, централізованим системам видалення пилу та ін.);
- в) засобам і прийомам, за допомогою яких досягається об'єднання всіх елементів інтер'єру в єдине для сприйняття ціле.

5. Найскладнішим вважається вмеблювання:

- а) двокімнатного номера;
- б) однокімнатного номера;
- в) апартаментів;
- г) багатокімнатних номерів.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

6. Загальний комфорт внутрішнього простору готелю визначають такі види комфорту:

- а) екологічний;
- б) соціальний;
- в) механічний;
- г) функціональний;
- д) естетичний.

7. За призначенням меблі у готелях поділяються на:

- а) побутові;
- б) житлові;
- в) офісні;
- г) ресторанні і спеціальні;

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

д) комбіновані.

8. За характером конструктивної структури меблі у готелях поділяються на:

- а) стаціонарні;
- б) комбіновані багатофункціональні;
- в) трансформовані;
- г) секційні.

1.2.3 Тестові завдання з множинним вибором за принципом класифікації

Знайдіть відповідність компонентів групи А компонентам групи Б

1. Встановіть співвідношення між різновидом планування та його визначенням

Група А – різновид планування	Група Б – визначення
1. Спрощене	а) Вирізняється внутрішньою заскленою галереєю спрощеного або ускладненого типу: прямокутне з внутрішнім двориком, квадратне, трикутне та ін.
2. Компактне	б) Характерне використання різних геометричних форм: квадрата, трикутника, багатокутника, круга, еліпса та ін.
3. Ускладнене	с) Ця модель подана у формі прямокутника і найпоширеніша серед готельних споруд. планування
4. Атріумне	д) Пов'язане з різним блокуванням номерів і житлових поверхів зі зміщенням від прямолінійного, трапецієподібного, криволінійного типів: Т-подібне блокування, П-подібне, Н-подібне, Х-подібне, трилисник, Z-подібне, східчасте зі зміщенням житлових поверхів або номерів, тощо.

Група А	1	2	3	4
Група Б				

2. Встановіть відповідність між архітектурно-просторовим плануванням готельних споруд та його визначенням

Група А	Група Б
1. Централізоване	а) Характерне розташування основних функціональних приміщень у різних просторово відокремлених спорудах — блоках, між якими існують стійкі взаємозв'язки
2. Блочне	б) Вирізняється злиттям горизонтального корпусу, сформованого з приміщень загального користування, і вертикального, що виконує функції житлової частини будівлі
3. Подіумне	с) Характерне розташування основних функціональних приміщень в одній споруді, на одному або різних рівнях

Група А	1	2	3
Група Б			

1.3 Тестові завдання, побудовані за принципом відновлення відповідної частини

1.3.1 Тестові завдання на відновлення послідовності

Встановити правильну послідовність, вказавши порядок цифрами.

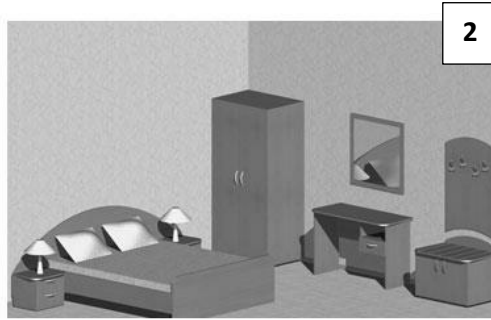
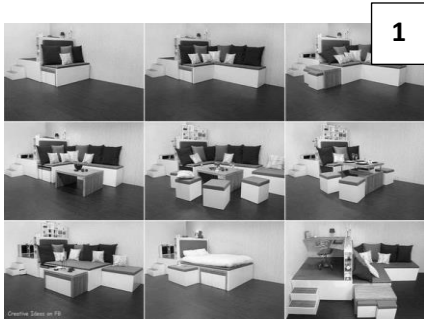
Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

1. Розгляньте малюнки та запишіть номер відповідних меблів:

стаціонарна – _____

комбінована багатофункціональна – _____

трансформована – _____

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Архітектура – це

---

2. Стиль – це

---

3. Інтер'єр – це

---

4. Композиція – це

---

5. Ритм – це

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

1 Назвіть основні компоненти для формування художнього рішення інтер'єру приміщень

- 1)
- 2)

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

2 Назвіть основні принципи організації внутрішнього простору

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

3 Назвіть фактори, що впливають на вибір кольору інтер'єрів готелів

- 1)
- 2)
- 3)

3 Доповніть речення

1. У зоні роботи створюють _____ систему озеленення, а в зоні відпочинку – _____.

2. Головна мета створення інтер'єру – _____

3. Меблювання готельних приміщень – встановлюються відповідно до _____

4. Розміри функціональних зон номера визначаються з урахуванням _____

Розмір робочої зони в поперечному напрямку складається із ширини столу (60 см), розриву від столу до стільця (10 см) і ширини стільця (45 см), що складає _____ см.

Загальний розмір зони відпочинку з одним кріслом дорівнює _____ см (ширина журнального столика – 60 см, відстань від столика до крісла – 30 см, ширина крісла – 60 см)

Загальний розмір зони сну (_____ см) складається з таких параметрів: ширина ліжка – 90 см (85 – ліжка, 5 см – розрив, 5 см – від стіни), розрив 5 см між приліжною тумбочкою і ліжком, ширина тумбочки 40 см.

4 Заповніть таблиці

1. Вплив розташування готелю на його архітектурно-планувальну організацію

Розташування	Архітектурно-планувальна організація будівлі готелю	Приклади готелів
в центрі міста		
на околиці міста		
поблизу визначних об'єктів міської інфраструктури (пам'ятки історії й архітектури, відомчих установ,		

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

закладів культури та ін.)		
у приміській чи парковій зоні відпочинку		

2. Назвіть архітектурні форми готелів у залежності від характеру природного ландшафту:

Архітектурні форми готелів у залежності від характеру природного ландшафту		Приклади готелів
1.		
2.		
3.		

3 Завдання підвищеної складності

3.1* Знайдіть фото різних планувань готельних споруд в залежності від розташування та зв'язків між основними архітектурно-просторовими приміщеннями готелю.

3.2* Знайдіть фото різних планувань готельних споруд відповідно до використання в будівництві основних геометричних форм.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

Ландшафт, архітектура, стиль, стиль інтер'єру, архітектурний стиль, ландшафтна архітектура, антропогенний ландшафт, внутрішній простір, інтер'єр, композиція, гармонія, ритм, рівновага, динаміка, статика, симетрія, асиметрія, меблювання номера, габарити функціональних зон та проходів, декоративне мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, озеленення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 97 – 104.
2. Банько В. Г. Здания и сооружения туристских комплексов: Учебное пособие. 2-е изд., Перераб. и доп. [Електронний ресурс] / В. Г. Банько. – К. : Дакор, 2008. – 328 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-22/ru/>
3. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник [Електронний ресурс] / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/>.

Тема 9. Архітектура в готельному господарстві. Організація інтер'єру готельних підприємств

4. Головка О. М. Організація готельного господарства: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. М. Головка. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 410 с. – Режим доступу до вид. :
<http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
5. ДБН В.2.2-20:2008 „Будинки і споруди. Готелі” : державні будівельні норми України. – Київ : Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, 2009. – 54 с.
6. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 144 – 166.
7. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько. – К. : Знання, 2011. – 366 с.
8. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 356 – 365.
9. Материально-техническая база и оформление гостиниц и туркомплексов : Учебник для сред. проф. Образования / И. Ю. Ляпина, Т. Л. Игнатьева, С. В. Безрукова. – М. : Издательский центр „Академия”, 2004. – С. 179 – 216.
10. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2004. – 464 с.
11. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу :
<http://westudents.com.ua/knigi/604-organizatsiya-gotel'nogo-gospodarstva-golovko-om.html>.
12. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів : підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябев; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – С. 95 – 103; 128 – 178.
13. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 204 – 213.

Тема 10. Колірове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

- 10.1. Колори в інтер'єрі.
- 10.2. Освітлення приміщень готелю.
- 10.3. Естетична організація середовища готелю.

10.1. Колори в інтер'єрі

Колір – це засіб створення композиції інтер'єру.

Характеристики
колюв

Світлість – це властивість кольорової поверхні відбивати світло.

Кольоровий тон – основна відмінна особливість хроматичного кольору від спектрального.

Насиченість – ступінь розрізнення хроматичних кольорів.

Колірне вирішення приміщень – це забарвлення стін, підлоги, обробка їх різними матеріалами (пластиком, керамікою, гіпсокартоном та ін.), що створюється з використанням принципів контрасту і нюансу.

Фактори, що впливають на вибір кольору інтер'єрів готелів

природні умови

орієнтація, архітектура будинку і приміщення

призначення приміщень

Колір в інтер'єрі
використовується як

– засіб композиційного об'єднання простору різних груп приміщень;

– засіб розділення приміщення на окремі функціональні відособлені зони та приміщення;

– засіб орієнтування мешканців та гостей готелю;

– засіб дотримання гігієнічних вимог до чистоти приміщень.

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

Закони контрастів

Колір, який знаходиться серед більш світлих кольорів, темнішає, а серед темних – світлішає.

Світлотінь кольору змінюється тим сильніше, чим більша відмінність світлотіні між кольором і фоном.

До кольору, який знаходиться серед інших кольорів, немовби додається колір фону (закон оптичного заміщення).

Колір, що знаходиться на фоні свого додаткового кольору, стає більш насиченим, а на фоні власного кольорового тону втрачає насиченість.

Колір під впливом іншого змінюється тим сильніше, чим менша його площа порівняно з площею інших кольорів.

Світлі предмети рекомендують поміщати на порівняно темному тлі, темні ж предмети цікавіше виглядають на світлому тлі.

Світле фарбування, світлі тони повинні переважати, у темні кольори офарблюють значно менше по площі поверхні, природно, з огляду на насиченість (густоту) тону.

Формоутворювальні властивості кольорів

Наближуючі (червоні, жовті, оранжеві відтінки)

Віддаляючі (кольори з синім відтінком).

Розширюючі (світлі кольори).

Звужуючі (темні кольори).

Таблиця 10.1

Класифікація кольорів за психологічним впливом на людину

Група кольорів	Характеристика	Приклад
Стимулюючі кольори	кольори-подразники, що сприяють збудженню	червоний
		оранжевий
		жовтий
Дезінтегруючі кольори	холодні, що стримують роздратованість (кольори із синіми відтінками)	фіолетово-синій
		синій
		світло-синій
		синьо-зелений

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

Продовження таблиці 10.1

Пастельні кольори	приглушені, чисті (спектральні) з часткою білого або сірого кольору	рожевий
		пастельно-зелений
		сіро-голубий
Статичні кольори	врівноважуючі, заспокійливі, відволікаючі від інших кольорів-подразників – кольори із зеленим відтінком	чистий зелений
		жовто-зелений,
		оливковий
		неспектральні кольори (пурпурні)
Кольори неяскаві, приглушені	не роздратовують	сірий
	стримують роздратування	білий
	допомагають зосередитись	чорний
Теплі темні кольори	зменшують роздратування, діють заспокійливо. Це кольори, що мають коричневий відтінок	коричнево-зелені
		темно-коричневі
Холодні темні кольори	кольори, що стримують роздратування – холодні з часткою чорного або сірого кольору	темно-сірі
		чорно-сині
		темно-зелені
		темно-сині

Таблиця 10.2

Вплив кольору на емоційний стан людини

Колір	Емоції, які викликає колір
Помаранчевий	сприймається як гарячий, бадьорий, стимулює до активної діяльності, викликає радість
Блакитний	холодний, нагадує про воду, він свіжий, прозорий, зменшує фізичну втому, заспокоює, регулює ритм серця
Жовтий	тепліший, веселий колір, який створює гарний настрій
Зелений	освіжаючий, заспокійливо діє на нервову систему, зоровий аналізатор; зменшує яскраве сонячне освітлення
Коричневий	тепліший, заспокійливий, але здатний викликати похмурий настрій, а із сірим відтінком – насторожує, викликає занепокоєння; рекомендується застосовувати в поєднанні із жовтим або помаранчевим кольорами
Червоний	гарячий, енергійний, має стимулюючий вплив і викликає в людини умовний рефлекс, спрямований на самозахист
Білий	холодний, одноманітний, викликає апатію
Сірий	діловий, сумовитий, здатний викликати апатію, нудьгу
Чорний	похмурий і важкий, різко знижує настрій

Таблиця 10.3

Основні чинники, які потрібно враховувати при виборі кольорової гами для фарбування приміщення

№ п/п	Чинники	Кольорова гамма		
		холодна	нейтральна	тепла
1.	Райони країни:			
	північні	—	+	+
	центральні	+	+	+
	південні	+	+	—
2.	Орієнтація вікон:			
	північ	—	—	+

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

Продовження таблиці 10.3

	північний схід	—	+	+
	північний захід	—	+	+
	південь	+	—	—
	південний схід	+	+	—
	південний захід	+	+	+
3.	<i>Температура в приміщенні:</i>			
	підвищена	+	—	—
	нормальна	+	+	+
	понижена	—	—	+
4.	<i>Характер роботи:</i>			
	нормальний	+	+	+
	підвищеної інтенсивності	+	+	—
	монотонний	—	—	+
5.	<i>Зорове напруження:</i>			
	нормальне	+	+	+
	підвищене	+	+	—

Вимоги до колірної вирішення приміщень готелів:

1. У номерах повинні переважати спокійні кольори нейтральних тонів, що забезпечить умови для відпочинку і роботи. Кольорові акценти тут застосовуються обмежено;

2. У вестибюлі доцільно використовувати кольори середньохвильової частини спектра (жовті, блакитні, зелені) середньої насиченості, з великим коефіцієнтом відбиття. Кольорові акценти повинні бути розміщені таким чином, щоб під час роботи вони не попадали в поле зору обслуговуючого персоналу;

3. У прохідних приміщеннях (сходи, коридори) можна застосовувати будь-які кольори. Стіни і стеля повинні бути світлими з великим коефіцієнтом відбиття;

4. У холах не слід застосовувати яскраві кольори і різкі контрасти. Тут повинні переважати кольори нейтральних і мало насичених тонів;

5. Колір доцільно застосовувати для орієнтування гостей. З цією метою в районі чергового адміністратора, ліфтових холах і сходів варто використовувати „помітні” кольори, що привертають увагу приїжджаючих. Коридори різних поверхів рекомендується фарбувати у кольори, контрастні за яскравістю або колірним тоном. Хроматичні контрасти варто будувати на використанні насичених кольорів.

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

10.2. Освітлення приміщень готелю

Основні завдання з освітлення інтер'єру готельних підприємств

- розподіл яскравості в полі зору (рівні освітленості поверхонь);
- визначення кольоровості освітлення і сприйняття кольору;
- виявлення світлом форми і фактури предметів;
- виявлення світлом простору;
- виявлення архітектурних або художніх особливостей.

Будь-яке освітлення здійснюють завдяки освітлювальним установкам (**освітлювальна установка** – це сукупність приладів електричного освітлення, що призначені для комфортного розподілу світла), які складаються з джерела світла – лампи, освітлювальної арматури – світильника, електроарматурні вироби.

Види ламп, що використовуються для освітлення приміщень у готелях

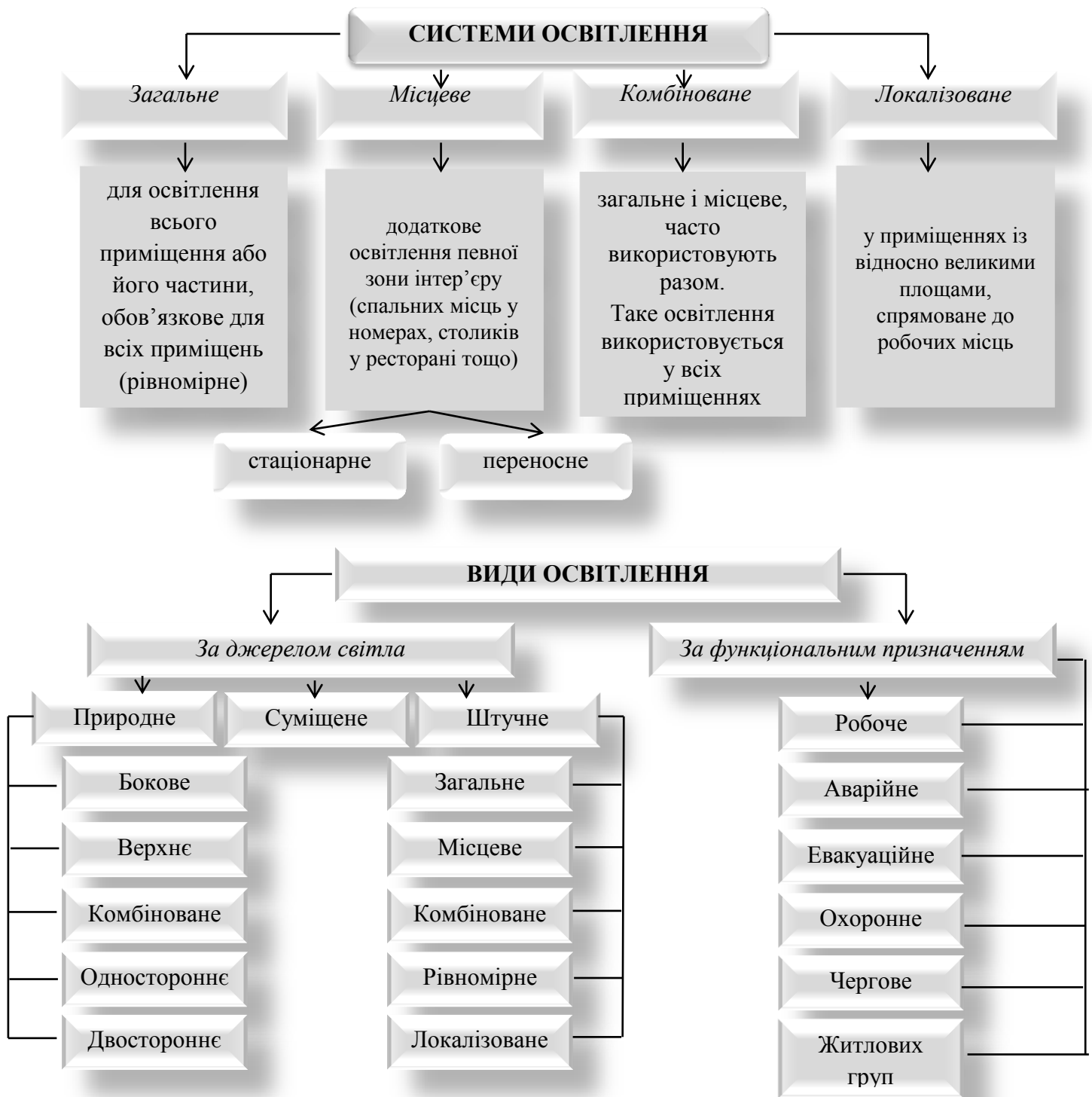
**Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств
готельного господарства**

Таблиця 10.4

Класифікація світильників

Класифікаційна ознака	Тип	Характеристика, приклад
1) за призначенням	• відкриті	
	• захищені прозорою або розсіюючою оболонкою	
	• вологозахищені	
	• пиленепроникні	
	• вибухобезпечні	
2) за способом установки світильника	• стельові	– підвіси, люстри, стельові плафони
	• настінні	– бра, консольні світильники, світильники місцевого освітлення (зокрема в шафах, нішах і т.д.), нічники
	• підлогові	– торшер (багато – або одноелементний, комбінований зі столиком)
	• настільні	– настільна лампа для будь-яких занять, нічник, настільна лампа в групі відпочинку (пара крісел, журнальний столик і на ньому настільна лампа)
3) за принципом пристрою	• з одиночними світильниками	– стельові світильники загального світла
	• з групами світильників	– пристрою з деякої кількості світильників, як елементів композиції тих, що не мають самостійного значення (фрагменти і стелі, що світяться)
	• з вбудованими освітлювальними пристроями (архітектурне освітлення)	– приховані освітлювальні пристрої, вбудовані в архітектурні елементи або будівельні конструкції (світильник, розташований за карнизом під стелею)
4) за розподілом світлових променів	• світильники прямого світла	
	• переважно прямого світла	
	• розсіяного світла	
	• переважно відбитого світла	
	• відбитого світла	
5) за умовами розподілу світла	• пряме концентроване	в приміщеннях житлової і адміністративної груп готелю
	• пряме широкого розподілу	
	• пряме середнього розподілу	
	• розсіяне рівномірне	місця відпочинку і поверхові холи
	• розсіяне, переважно пряме	місця відпочинку і поверхові холи
	• розсіяне, переважно відбите	спальні приміщення номерів
	• відбите концентроване	

Тема 10. Колірове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

10.3. Естетична організація середовища готелю

Великої уваги в готелях (особливо 4– і 5-зіркових) надається досягненню естетичного комфорту. Він створюється завдяки **художньо-просторовій організації** процесу життєдіяльності людини за допомогою цілої низки засобів.

Першочерговим є завдання проектування **композиції простору**. Це означає таку побудову інтер'єру приміщення, за якого окремі елементи сприймаються в певній системі (стильовій єдності).

**Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств
готельного господарства**

Таблиця 10.5

Прийоми художньо-просторової організації інтер'єрів готелів

Стиль	Різновид	Характеристика
„Ретро”		створюється стереотипними елементами минулих століть (ампір, бароко, рококо та ін.)
Сучасний		інтер'єр відображає чіткість, простоту, логічність і лаконічність форм, їх функціональну виправданість
Змішаний		інтер'єр містить елементи двох попередніх прийомів композиції простору
Етностиль – це сукупність кольорів, предметів декору, меблів і матеріалів, характерних для оздоблення будинку тієї чи іншої країни чи регіону.		
Етностиль Сходу	Японський етностиль	<ul style="list-style-type: none"> – мінімалістсько-декоративний стиль, що асоціюється з природними кольорами, переважно в світлих відтінках (світло-коричневих, кремових, молочних і білих); – гармонійне поєднання кольорів і лаконічні форми; – простір сконструйовано спокійно і виразно; – внутрішнє оздоблення приміщень зводиться до мінімуму меблів та інших атрибутів; – стримані світлі кольори характерні й для меблів; – поверхня меблів і стін – гладка, не фактурна, тканини також кремові і білі, переважно натуральні (бавовна і шовк); – місця для відпочинку найчастіше розміщуються в центрі кімнати; – широко застосовуються розсувні стінки і бамбукові меблі; – ієрогліфи – найпопулярніший атрибут оздоблення приміщення, комплектів постільної білизни, порт'єр, ковдр та ін.; – є відповідний посуд для чайних церемоній, особливі таці для рибних страв, шкатулки, скульптури прикрашені елементами японського стилю.
	Китайський етностиль	– сьогодні не настільки популярний, хоча його елементи зустрічаються часто у вигляді китайських ваз, розписів на стінах, різних скульптурок. Ці елементи можна органічно вплітати в оздоблення будинку або вивести в окрему кімнату.
	Індійський етностиль	<ul style="list-style-type: none"> – менше поширений, але надзвичайно екзотичний; – перевага надається бузковим, малиновим і помаранчевим кольорам; – меблі використовуються низькі, випиляні з дуже міцної деревини вручну; – деталі оздоблення легко трансформуються: стільці і столи, ширми і двері часто „мінються ролями”.
Етностиль Півдня	Африканський стиль	<ul style="list-style-type: none"> – найекзотичніший з усіх етностилів; – меблі використовують дерев'яні, прикрашені різьбленням, ковані з заліза або плетені з „ротанга”; – на підлозі стелять шерстяні килими з традиційним африканським малюнком; – самобутнє мистецтво передають виготовлені вручну традиційні вироби художніх ремесел; дерев'яні таці для фруктів, екзотичні скульптури, маски, стилізовані ліхтарики; – може бути використана оббивка чи розпис у даному стилі.

**Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств
готельного господарства**

Продовження таблиці 10.5

Етностили Заходу	Французький стиль	<ul style="list-style-type: none"> – інтер'єр вирізняється своєю вишуканістю; – важливі не стільки застосовані кольори і матеріали, скільки їх поєднання з обстановкою будинку, гармонія старовинних предметів із сучасними; – характерними елементами декору є картини в гарних оправах, дзеркала в позолочених рамах, килими і гобелени, оздоблені тканинами стіни, драпіровані штори.
	Англійський стиль	<ul style="list-style-type: none"> – це обстановка затишних котеджів, предмети яких доповнювались упродовж багатьох поколінь, створивши органічний сплав старого і нового; – притаманні масивні меблі, оздоблені шкірою, дерев'яні панелі, каміни, стелі з натурального дуба; – неширокі вікна; – стіни зазвичай фарбують у сліпучо-жовті, яскраво-червоні або м'які кремові кольори; – дерев'яні підлоги застеляють товстими шерстяними килимами; – житло прикрашають порцелянові вазы, лампи з абажурами, фаянсовий посуд; – на шторах і меблевій оббивці – троянди і традиційна „клітинка”.
	Середньоземно-морський стиль	<ul style="list-style-type: none"> – яскравий, як природа цього регіону; – кольори: синювато-зеленкуватий, золотисто-помаранчевий, коричневий; – яскраво пофарбовані стіни, на підлогах викладені візерунки із мармурових або кольорових керамічних плиток; – характерні деяка грубуватість і нерівність стін, великі вікна.
	Скандинавський стиль	<ul style="list-style-type: none"> – натуральність, простота та природність – це стиль без вигадок; – підлоги зі світлої деревини, світлі стіни, прості дерев'яні меблі; – кольори до підлоги і меблів, якщо і застосовуються, то також світлих натуральних тонів: сіруваті, світло-коричневі, блакитні, зеленкуваті; – декорування майже відсутнє; – тканини використовують лляні і бавовняні, в їхніх візерунках найчастіше зустрічаються клітка або смужка світлих відтінків: синій з білим, зелений зі світло-коричневим.
	Німецький стиль	<ul style="list-style-type: none"> – меблі та інші предмети обстановки не відрізняються декоративною вишуканістю і особливостями, але зроблені практично і надійно; – квіти часто присутні в декорі й в живому вигляді на підвіконнях.

Запитання та завдання для самоконтролю

1. Назвіть основні характеристики кольору.
2. Що представляє собою колірне рішення приміщень?

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

3. Розкрийте роль колірного вирішення у формуванні естетичного комфорту готельних приміщень. Які чинники враховують при виборі кольорової гами для оздоблення приміщення?
4. Назвіть основні напрямки використання кольору в готельних приміщеннях.
5. Які існують основні закони контрастів?
6. Які формоутворювальні властивості кольорів?
7. Охарактеризуйте кольори за їх психологічним впливом на людину.
8. Назвіть основні чинники, які потрібно враховувати при виборі кольорової гами для фарбування приміщення в готелях.
9. Які існують вимоги до колірного вирішення приміщень готелів?
10. Назвіть основні завдання з освітлення інтер'єру готельних підприємств.
11. Які види ламп використовують для освітлення приміщень у готелях?
12. Охарактеризуйте світильники за різними класифікаційними ознаками.
13. Які існують системи освітлення?
14. Назвіть види освітлення за джерелом світла та за їх функціональним призначенням.
15. Які існують прийоми художньо-просторової організації інтер'єрів готелів?
16. Дайте визначення поняття „етностиль”. Назвіть та охарактеризуйте найпоширеніші етностилі, які застосовуються в оформленні інтер'єрів готельних комплексів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

ОЗНАЙОМЧО-ОРІЄНТОВНИЙ РІВЕНЬ

1 Тестові завдання закритої форми

1.1 Альтернативні тестові завдання

Вкажіть варіант правильної відповіді

№	Твердження	Так	Ні
1	Колірне вирішення інтер'єра готелів необхідно вибирати з урахуванням гігієнічних вимог.		
2	Колір: діє збудливо, заспокоїливо або пригнічуючи; сприймається холодним або теплим, світлим або темним; створює враження стисненого або вільного, єдиного або розчленованого об'єму; викликає відчуття важкості або легкості деталей архітектури.		
3	Відомо, що червоні, жовтогарячі, жовті кольори створюють відчуття холоду; блакитний і фіолетовий – тепла.		
4	Для раціонального колірного вирішення інтер'єра готелю необхідно для кожного приміщення обирати колірну гаму з урахуванням її психологічного впливу на людину.		

1.2 Тестові завдання з множинним вибором

1.2.1 Тестові завдання з простим множинним вибором

Виберіть правильну відповідь з наведених:

1. Етностиль – це...

а) сукупність кольорів, предметів декору, меблів і матеріалів, характерних для оздоблення будинку тієї чи іншої країни чи регіону;

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

б) художньо-просторова організація процесу життєдіяльності людини за допомогою різних засобів;

в) організація внутрішнього простору будівлі, яка є зорovo обмеженим, штучно створеним середовищем, що забезпечує нормальні умови життєдіяльності людини.

2. Який з етностилів характеризується найбільшою вишуканістю інтер'єру?

- а) англійський;
- б) японський;
- в) скандинавський;
- г) африканський;
- д) німецький;
- е) французький.

3. Якому етностилю властиві такі риси: гармонійне поєднання кольорів і лаконічні форми, простір сконструйовано спокійно і виразно; оздоблення приміщень, кількість меблів та інших атрибутів зводиться до мінімуму; широко застосовуються розсувні стінки і бамбукові меблі тощо?

- а) англійському;
- б) японському;
- в) скандинавському;
- г) африканському;
- д) німецькому;
- е) французькому.

4. Місцеве освітлення готельного номера – це...

- а) обов'язкове для всіх приміщень (рівномірне);
- б) додаткове освітлення якоїсь однієї зони інтер'єру (спальних місць у номерах тощо);
- в) додаткове освітлення у приміщеннях із відносно великими площами, спрямоване до робочих місць;
- г) природне освітлення, що надходить через вікна.

5. Локалізоване освітлення використовується для...

- а) всіх приміщень, воно є обов'язковим і рівномірним;
- б) освітлення якоїсь однієї зони інтер'єру (спальних місць у номерах, столиків у ресторанах тощо);
- в) освітлення приміщень із відносно великими площами, спрямоване до робочих місць;
- г) освітлення спальних місць, що надходить через вікна.

6. Загальне освітлення готельного номера – це...

- а) обов'язкове для всіх приміщень (рівномірне);
- б) додаткове освітлення якоїсь однієї зони інтер'єру (спальних місць у номерах тощо);
- в) додаткове освітлення у приміщеннях із відносно великими площами, спрямоване до робочих місць;
- г) природне освітлення, що надходить через вікна.

1.2.2 Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями

Виберіть декілька правильних відповідей:

7. Естетичний комфорт створюється завдяки художньо-просторовій організації

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

процесу життєдіяльності людини. Найпоширенішими є три прийоми художньо-просторової організації інтер'єрів:

- а) стиль „ретро”;
- б) середземноморський;
- в) східний;
- г) сучасний;
- д) західний;
- е) змішаний.

8. Найпопулярнішими етностиллями Заходу вважають:

- а) англійський;
- б) японський;
- в) скандинавський;
- г) африканський;
- д) німецький;
- е) французький.

9. При виборі кольору оздоблення тієї чи іншої кімнати, потрібно враховувати різні чинники:

- а) орієнтація вікон;
- б) місце розташування країни, регіону;
- в) місце розташування номера в готельній будівлі;
- г) якість освітлення;
- д) розташування дверей готельному номері;
- е) яка це кімната номера (спальня, ванна, вітальня, передпокій);
- є) розміри кімнат.

10. Системи освітлення в готелях бувають:

- а) загальними;
- б) природними;
- в) місцевими;
- г) локалізованими;
- д) штучними;
- е) денними;
- є) комбінованими.

11. За джерелом світла освітлення буває:

- а) загальне;
- б) природне;
- в) місцеве;
- г) локалізоване;
- д) штучне;
- е) денне;
- є) суміщене.

1.3 Тестові завдання, побудовані за принципом відновлення відповідної частини

1.3.1 Тестові завдання на відновлення послідовності

Встановити правильну послідовність, вказавши порядок цифрами.

1. Розгляньте малюнки та визначте стиль в інтер'єрі готелю, запишіть номер відповідного стилю:

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

Етностиль (японський) – _____

Екостиль – _____

Класицизм – _____

Кантрі – _____

Готичний – _____

Мінімалізм – _____

1

2

3

4

5

6

ПРОДУКТИВНО-СИНТЕТИЧНИЙ РІВЕНЬ

2 Тестові завдання відкритої форми

2.1 Тестове завдання відкритого типу

Дайте визначення:

1. Колір – це

---

2. Колірне вирішення приміщень – це

---

3. Композиція простору – це

---

4. Етностиль – це

2.2 Тестове завдання відкритої форми з перерахуванням вимог, елементів, факторів

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

1 Назвіть основні завдання з освітлення інтер'єру готельних підприємств

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

2 Назвіть основні вимоги до колірної вирішення приміщень готелів

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

3 Доповніть речення

1. Колір в інтер'єрі використовується як

- засіб
- засіб
- засіб
- засіб

2. Світлі кольори більш _____, темні більш _____. _____ кольори збуджують, холодні _____.

3. Прийоми використання кольору для композиційного пов'язування різних зон номеру, а також номеру з іншими приміщеннями досить різноманітні. Найбільш розповсюдженими є наступні:

- 1) кожне приміщення вирішене у _____-;
- 2) усі приміщення мають _____.

4 Заповніть таблицю

1. Характерні риси художньо-просторової організації інтер'єрів готелів

Назва стиль	Характерні риси	Приклади готелів, які використовують даний стиль
Готика		
Бароко		
Рококо		
Класицизм		
Ампір		
Неокласицизм		
Модерн		

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

Мінімалізм		
Хай-тек		
Етнічний		
Кантрі		
Екостиль		
Ретро		
Екзотичний		
Ф'южн		

3 Завдання підвищеної складності

3.1*Розробіть інтер'єр для власного готелю. Опишіть групи приміщень Вашого готелю – кольорові рішення, меблі, освітлення, озеленення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ УКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА (ГЛОСАРІЮ)

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

Колір, світлість, кольоровий тон, насиченість, кольірне вирішення приміщень, закони контрастів, формоутворювальні властивості кольорів, освітлення, освітлювальна установка, лампи накаливання, газорозрядні і люмінесцентні, ртутно-люмінофорні, ртутно-кварцові, натрієві лампи, система освітлення, художньо-просторова організація інтер'єру, композиція простору, етностиль, етностили Заходу, етностили Сходу, етностили Півдня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлік С. І. Організація готельного господарства: підручник / С. І. Байлік, І. М. Писаревський; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – С. 104 – 113.
2. Банько В. Г. Здания и сооружения туристских комплексов: Учебное пособие. 2-е изд., Перераб. и доп. [Електронний ресурс] / В. Г. Банько. – К. : Дакор, 2008. – 328 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-22/ru/>
3. Бойко М. Г., Гопкало Л. М. Організація готельного господарства: Підручник [Електронний ресурс] / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 448 с. – Режим доступу до вид. : <http://tourism-book.com/pbooks/book-58/ua/>.
4. Головка О. М. Організація готельного господарства: навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. М. Головка. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 410 с. – Режим доступу

Тема 10. Кольорове та світлове рішення інтер'єру підприємств готельного господарства

до вид. :

- <http://westudents.com.ua/knigi/604-organzatsya-gotelno-gospodarstva-golovko-om.html>.
5. ДБН В.2.2-20:2008 „Будинки і споруди. Готелі” : державні будівельні норми України. – Київ : Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, 2009. – 54 с.
  6. Драницький Ю. Дизайн інтер'єрів сучасних готельних комплексів України: концептуальні підходи до проектування / Юрій Драницький // Вісник Львівської національної академії мистецтв. – Львів : ЛНАМ, 2015. – Вип. 26. – С. 180 – 188.
  7. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. / Г. Я. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – С. 151 – 166.
  8. Мальська М. П. Організація готельного обслуговування: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк, Ю. С. Занько. – К. : Знання, 2011. – 366 с.
  9. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика [Текст] : підручник / Марта Пилипівна Мальська, Ігор Пандяк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 356 – 365.
  10. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2004. – 464 с.
  11. Організація готельного господарства : навч. посіб. / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко ; за ред. О. М. Головка [Електронний ресурс]. – К. : Кондор – Видавництво, 2012. – 338 с. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/604-organzatsya-gotelno-gospodarstva-golovko-om.html>.
  12. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів : підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябев; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – С. 184 – 191.
  13. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: Підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – С. 204 – 213.

Навчально-методичне видання

КАШИНСЬКА Олена Євгенівна

ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Навчально-наочний посібник

За редакцією автора
Комп'ютерний макет – Кашинська О. Є.

Здано до склад. 01.01.2018 р. Підп. до друку 11.01.2018 р.
Формат 60х84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 4,5. Наклад 100 прим. Зам. № 116.

**Видавництво Державного закладу
„Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”
пл.. Гоголя, 1, м. Старобільськ, 92700.**